

Københavns Kommune
Privat børnepasning
Retlige rammer og anvendelsesmuligheder

København den 23. september 2009

Indhold

INDLEDNING

1. Formål, metode og indhold	4
1.1 Privat børnepasning og andre definitioner	4
1.2 Formål	6
1.3 Metode.....	6
1.4 Rapportens indhold.....	8

DEL I: DEN RETLIGE ANALYSE

2. Dagtilbud, private pasningsordninger og tilskud til pasning, generelt	9
2.1 Dagtilbud (kommunale og private) med kommunale tilskud	11
2.2 Private pasningsordninger uden offentlige midler.....	13
2.3 Tilskudsordninger for forældre.....	14
3. Nærmere om de enkelte ordninger og de retlige rammer.....	15
3.1 Privat dagpleje - § 21, stk. 3	15
3.2 Privatinstitutioner - § 19, stk. 4.....	22
3.3 Private pasningsordninger uden offentlige midler - §§ 78 og 79	42
3.4 Tilskud til forældre til privat pasning - §§ 80-85.....	49
3.5 Tilskud til forældre til pasning af egne børn - §§ 86-91	58
3.6 ”Virksomhedsinstitutioner” og lignende	62
3.7 Eventuelle andre ordninger eller tilskudsmuligheder	71
4. Sammenfatning af den retlige analyse	74
4.1 Privat dagpleje - § 21, stk. 3	74
4.2 Privatinstitutioner - § 19, stk. 4.....	75
4.3 Private pasningsordninger uden offentlige midler - §§ 78 og 79	75
4.4 Tilskud til forældre til privat pasning - §§ 80-85.....	76
4.5 Tilskud til forældre til pasning af egne børn - §§ 86-91	77
4.6 ”Virksomhedsinstitutioner” og lignende	77
4.7 Eventuelle andre ordninger eller tilskudsmuligheder	79

DEL II: BENCHMARK

5. Benchmark – privat børnepasning - omfang, tilskud og godkendelseskriterier.....	80
5.1 Privat dagpleje – § 21, stk. 3.....	80
5.2 Privatinstitutioner - § 19, stk. 4.....	83
5.3 Private pasningsordninger uden offentlige midler - §§ 78-79	93
5.4 Tilskud til forældre til privat pasning - §§ 80-85.....	93
5.5 Tilskud til forældre til pasning af egne børn §§ 86-91.....	108
5.6 Kombinationstilbud - § 80, stk. 4.....	112
6. Sammenfatning af benchmark-delen.....	114
6.1 Antal børn i privat børnepasning	114
6.2 Godkendelseskriterier.....	116
6.3 Tilskudsstørrelser	117

DEL III: KOMMUNIKATION

7. Kommunikation	118
7.1 Tilskudsstørrelser	119
7.2 Information rettet mod borgerne (forældrene)	119
7.3 Information rettet mod private initiativtagere	130
7.4 Pjecer og informationsmateriale på hjemmesiderne	138
8. Sammenfatning af kommunikations-delen	140

DEL IV: SAMMENFATNING OG ANBEFALINGER

9. Sammenfatning af rapporten	142
9.1 Københavns Kommunes udnyttelse af de retlige rammer	142
9.2 Benchmark	146
9.3 Kommunikation	148
10. Anbefalinger til Københavns Kommune	149
10.1 Anbefalinger vedrørende de retlige rammer	149
10.2 Anbefalinger ud fra benchmark	150
10.3 Anbefalinger om kommunikation	152

INDLEDNING

1. Formål, metode og indhold

Børne- og Ungdomsforvaltningen i Københavns Kommune har anmodet KL, Personalejuridisk Kontor, om konsulentbistand til at beskrive mulighederne for anvendelse af private pasningsmuligheder samt gennemføre en analyse af, om Københavns Kommune kan udnytte private pasningsmuligheder bedre med henblik på at få passet flere børn i alderen fra 24 uger indtil skolestart.

Baggrunden for anmodningen er beslutning den 25. februar 2009 i Københavns Kommunes Børne- og Ungdomsudvalg om, *”at forvaltningen i samarbejde med KL laver en gennemgang af alternative pasningsmuligheder, og at der afsættes op til 200.000 kr.”*

1.1 Privat børnepasning og andre definitioner

Privat børnepasning

Med privat børnepasning menes i denne rapport følgende ordninger:

- privat dagpleje (§ 21, stk. 3) (punkt 3.1)
- privatinstitutioner (§ 19, stk. 4) (punkt 3.2)
- private pasningsordninger (§§ 78 og 79)¹ (punkt 3.3)
- tilskud til forældre til privat pasning (§§ 80-85) (punkt 3.4)
- tilskud til forældre til pasning af egne børn (§§ 86-91) (punkt 3.5)
- ”virksomhedsinstitutioner” og lignende (punkt 3.6)
- eventuelle andre ordninger eller tilskudsmuligheder (punkt 3.7)

Puljeordninger med driftsaftale med en kommune er ikke medtaget i denne rapport, idet der ikke længere kan oprettes nye puljeordninger. Puljeordninger som driftsform udfases med dagtilbudsloven, dog således at eksisterende ordninger kan fortsætte, indtil de udløber eller opsiges, jf. dagtilbudslovens §§ 101-102.²

Driftsformen ”selvejende daginstitution med driftsoverenskomst” er heller ikke omfattet af denne rapport, selv om institutionen drives af en privat leve-

¹ Private pasningsordninger omfatter såvel de dagplejelignende som de institutionslignende samt selvstændigt erhvervsdrivende børnepassere og ansatte børnepassere.

² Efter det oplyste har Københavns Kommune foreslået de eksisterende puljeordninger i kommunen at overgå til drift som selvejende daginstitutioner med driftsoverenskomst med kommunen eller til drift som privatinstitution, hvis puljeordningen kan leve op til kommunens godkendelseskriterier.

randør, der - som juridisk person - er organiseret som en selvejende institution. Det skyldes, at driftsoverenskomsten medfører, at den selvejende daginstitution drives på samme økonomiske vilkår og er underlagt stort set samme krav til indhold m.v. som en kommunal daginstitution, bortset fra at den selvejende institution har arbejdsgiverkompetencen og det økonomiske ansvar.³

”Virksomhedsinstitutioner” og lignende private dagtilbud og pasningsordninger omtales i den retlige analyse (punkt 3.7), men er holdt uden for benchmark-delen, da ”virksomhedsinstitutioner” og lignende ikke er defineret i dagtilbudslovgivningen, men må betragtes som under-typer til de enkelte dagtilbudsformer og private pasningsordninger, der omtales i denne rapport. Der tages således udgangspunkt i dagtilbudslovens systematik.

Børnenes alder

Børn i alderen 24 uger indtil skolestart omtales som *0-6-årige børn*. Børn i alderen 24 uger til alder for børnehavestart omtales som *0-2-årige børn* og børn herfra og indtil skolestart som *3-6-årige børn*.

I kommunerne anvendes i meget begrænset omfang ordninger, der omfatter børn i alderen 0-24 uger. Hvor det har betydning, fremgår det udtrykkeligt af rapporten.

Retsgrundlaget

Paragraf-henvisningerne ovenfor er til lov nr. 501 af 6. juni 2007 om dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge som senere ændret (herefter ”*dagtilbudsloven*”). Dagtilbudsloven trådte i kraft 1. august 2007 og afløste bestemmelserne om dagtilbud m.v. i lov om social service.

Henvisninger i denne rapport til ”*dagtilbudsbekendtgørelsen*” er til bekendtgørelse nr. 1233 af 11. december 2008 om pasningsgaranti, kommunens tilskud til brug for dag-, fritids- og klubtilbud, forældrenes egenbetaling og indhentelse af børneattester m.v.

Henvisninger til ”*dagtilbudsvejledningen*” er til Indenrigs- og Socialministeriets vejledning nr. 31 af 6. maj 2009 om dagtilbud, fritidshjem og klubtilbud.

Henvisninger til ”*retssikkerhedsloven*” er til lov bekendtgørelse nr. 877 af 9. marts 2008 om retssikkerhed og administration på det sociale område som senere ændret.

³ I en række henseender kan en selvejende daginstitution sidestilles med en kommunal daginstitution. For eksempel er den selvejende institution en del af den offentlige forvaltning og dermed blandt andet omfattet af forvaltningsloven og offentlighedsloven og lån optaget af institutionen henregnes til kommunens låntagning. Se nedenfor punkt 3.6.3.1 i slutningen om driftsformen, selvejende daginstitution med driftsoverenskomst med en kommune.

Sammenligningskommunerne

”Sammenligningskommunerne” er følgende otte kommuner:

- Esbjerg Kommune
- Frederiksberg Kommune
- Hvidovre Kommune
- Odense Kommune
- Randers Kommune
- Rødovre Kommune
- Aalborg Kommune
- Århus Kommune

1.2 Formål

Formålet med denne rapport er at undersøge, om Københavns Kommune kan gøre noget inden for rammerne af privat børnepasning for at få passet flere af kommunens 0-6-årige børn, og i givet fald at pege på, hvilke tiltag eller justeringer kommunen kan iværksætte.

1.3 Metode

For en nærmere beskrivelse af formål og metode henvises til KL’s tilbud og projektbeskrivelse.

Herudover bemærker konsulenterne følgende:

1.3.1 Den retlige analyse

Den retlige analyse i rapportens punkt 2-4 er overvejende foretaget på skriftligt grundlag, dvs. på grundlag af lovgivningen og praksis sammenholdt det skriftlige materiale, der foreligger offentligt tilgængeligt om privat børnepasning i Københavns Kommune. Der er indhentet supplerende oplysninger fra Københavns Kommune i et begrænset omfang, når konsulenterne har skønnet det nødvendigt for at gennemføre den retlige analyse.

1.3.2 Sammenligningskommunerne

I den komparative analyse sammenlignes en række udvalgte parametre for privat børnepasning på tværs af kommuner.

De otte sammenligningskommuner er blevet udtaget efter drøftelse med Børne- og Ungeforvaltningen i Københavns Kommune. Det drejer sig om de øvrige fem kommuner i 6-byerne samt tre omegnskommuner til Københavns Kommune. De otte sammenligningskommuner er i øvrigt udtaget, således at kommuner med såvel åbne som lukkede ventelister indgår i undersøgelsen.

Rødovre Kommune har efterfølgende meddelt, at man ikke kan afse tid til at bidrage til analysen. Analysen begrænses derfor til oplysninger, der er tilgængelige på Rødovre Kommunes hjemmeside.

Rødovre Kommune har oplyst, at privat børnepasning ikke har været undergivet en egentlig politisk behandling af privat børnepasning, bortset fra at kommunalbestyrelsen har besluttet ikke at yde tilskud til pasning af egne børn efter dagtilbudslovens § 86.

Hvidovre Kommune har efterfølgende meddelt, at man ikke kan afse tid til at bidrage til alle elementer i analysen. Kommunen har dog medvirket til at oplyse om antal private pasningsordninger samt antal børn i ordningerne. Analysen begrænses derfor i øvrigt til oplysninger, der er tilgængelige på Hvidovre Kommunes hjemmeside.

Hvidovre Kommune har oplyst, at forvaltningen er blevet bedt om i efteråret 2009 at fremlægge forslag til en samlet politik på området for privat børnepasning. På nuværende tidspunkt er status som i Rødovre Kommune, nemlig at kommunalbestyrelsen alene har besluttet ikke at yde tilskud til pasning af egne børn efter dagtilbudslovens § 86.

1.3.3 Indsamling af data m.m. fra sammenligningskommunerne

Konsulenterne har udarbejdet et spørgeskema til brug for at afdække det faktuelle omfang af pasningsordninger og børn i pasningsordningerne.

Forud for påbegyndelse af interview og indsamling af data fra Københavns Kommune og sammenligningskommunerne afholdt konsulenterne møde med Børne- og Ungeforvaltningen om indholdet af spørgeskemaet.

Konsulenterne har telefonisk og via mail kontaktet alle medvirkende kommuner for at indsamle oplysninger.

Det har været nødvendigt at være i dialog med et betydeligt antal personer i hver kommune for at indsamle de data til at gennemføre analysen.

Indsamling af data om antal ordninger og børn i ordningerne er altovervejende sket via kommunernes dagplejekontor under børne- og ungeforvaltningerne.

Konsulenterne har over for kommunerne lagt vægt på, at data skulle basere sig på det aktuelle antal ordninger og børn i ordningerne, opgjort på grundlag af mængden af senest opgjorte antal anviste tilskud efter de forskellige bestemmelser i dagtilbudsloven. Kommunerne har haft en lidt forskellig detaljeringsgrad i de umiddelbart tilgængelige informationer. For eksempel har ikke alle kommuner kunnet adskille antal børn, der er i privat børnepasning, i data for pasning inden for hjemmet og data om pasning uden for hjemmet. Efter det oplyste ville det fordre en manuel gennemgang af de enkelte tilskud, hvilket konsulenterne ikke har fundet grundlag for at fordre.

Oplysninger om tilskudsstørrelser efter dagtilbudsloven og de tilhørende beregningsforudsætninger er indhentet fra økonomienheden i børne- og ungeforvaltningerne eller i kommunernes centrale økonomienhed. Konsulenterne bemærker, at der i visse kommuner kan være en uoverensstemmelse mellem det, der fremgår af kommunens hjemmeside, og de data, der findes i denne rapport. Konsulenterne har valgt at anvende de oplysninger om tilskudsstørrelser, der er oplyst over for konsulenterne via mail eller telefonisk, med 1. august som skæringsdato. Tilskudsstørrelserne kan have ændret sig efter rapportens aflevering, fordi indførelse af madordningen påvirker bruttodriftsudgifterne og dermed tilskudsstørrelserne.

Der er også indsamlet information om det nærmere indhold af de kommunale kriterier for kommunernes godkendelse af privatinstitutioner, privat dagpleje samt private børnepasningsordninger og børnepassere. Hensigten har ikke været at afdække samtlige godkendelseskriterier, men i stedet at fokusere på kriterier, hvor der kan være forskelle af betydning mellem kommunale dagtilbud og privat børnepasning. Hensigten har således været at afdække, om der er forskel i de kriterier, en privat initiativtager skal leve op til, og de kriterier, kommunen forudsætter i sine egne tilbud.

1.3.4 Grunddata - børnetal

Konsulenterne har indhentet folketal fra Danmarks Statistik på 0-6-årige i sammenligningskommunerne. Hensigten med denne oplysning er at kunne anskueliggøre omfanget af børn i private pasningsordninger sammenholdt med det maksimale antal børn omfattet af den kommunale pasningsgaranti.

Folketal pr. 1. januar 2009, DST tabel bef1a07

		0 år	1 år	2 år	3 år	4 år	5 år	0-5
Kommuner								
101	København	8.221	7.390	6.596	5.662	5.442	5.098	38.409
147	Frederiksberg	1.499	1.380	1.210	1.036	991	894	7.010
167	Hvidovre	588	573	624	591	596	591	3.563
175	Rødovre	458	464	446	421	411	428	2.628
461	Odense	2.398	2.348	2.258	2.098	2.122	2.061	13.285
561	Esbjerg	1.307	1.254	1.304	1.224	1.310	1.297	7.696
751	Århus	3.854	3.671	3.505	3.366	3.443	3.278	21.117
851	Aalborg	2.323	2.195	2.194	2.232	2.130	2.129	13.203

1.4 Rapportens indhold

Rapporten falder i fire dele. Del I omfatter den retlige analyse (punkt 2-4). I del II følger benchmark-delen (punkt 5-6). Del III omhandler kommunikation (punkt 7-8). Del I-III afsluttes med en sammenfatning af den pågældende del af rapporten. I del IV (punkt 9-10) afsluttes med en sammenfatning af hele rapporten med anbefalinger til Københavns Kommune.

DEL I: DEN RETLIGE ANALYSE

2. Dagtilbud, private pasningsordninger og tilskud til pasning, generelt

Dette punkt 2 er et generelt afsnit om alle de ordninger (kommunale og private), der findes inden for dagtilbudslovens rammer om dagtilbud (punkt 2.1), private pasningsordninger (punkt 2.2) og tilskudsordninger (punkt 2.3).

I punkt 3 omtales de enkelte private dagtilbudstyper og private pasnings- og tilskudsordninger, der er omfattet af denne rapport⁴, nærmere.

De ordninger, der findes inden for dagtilbudslovens rammer, er:

- dagtilbud med kommunale tilskud
- private pasningsordninger uden offentlige midler
- tilskudsordninger for forældre

Med hensyn til dagtilbud kan de enten drives af kommunen eller af private leverandører.

Ordningerne kan opstilles således:

⁴ Se punkt 1.1 for opregning af de ordninger, der er omfattet af denne rapport.

**Dagtilbud med kommunale tilskud
(afsnit II i dagtilbudsloven), se punkt 2.1**

<i>Type</i>	<i>Ordning</i>	<i>Leverandør og krav</i>
<i>Dag-institutioner</i>	kommunal daginstitution selvejende daginstitution eksisterende puljeordning privatinstitution	kommunal privat m. driftsoverenskomst privat m. driftsaftale privat m. krav på godkendelse
<i>Dagpleje</i>	kommunalt ansat dagplejer selvstændig privat dagplejer	kommunal privat m. aftale

**Private pasningsordninger uden offentlige midler
(afsnit V i dagtilbudsloven), se punkt 2.2**

<i>Type</i>	<i>Ordning</i>	<i>Leverandør og krav</i>
<i>Institutions-lignende</i>	privat pasningsordning i institutionslignende omgivelser	privat efter godkendelse
<i>Dagpleje-lignende</i>	privat pasningsordning i hjemlige omgivelser	privat efter godkendelse
<i>Privat børnepasser</i>	1-2 børn i eller uden for hjemmet	selvstændig el. ansat af forældre

**Tilskudsordninger for forældre
(afsnit V i dagtilbudsloven), se punkt 2.3**

<i>Tilskud</i>	<i>Ordning</i>	<i>Leverandør og krav</i>
<i>- til privat pasning</i>	Obligatorisk for kommunen - til brug for køb af plads i privat pasningsordning eller til vederlag eller løn til privat børnepasser, se ovenfor.	Aftalen mellem den private pasningsordning/børnepasseren og forældrene skal godkendes.
<i>- til pasning af egne børn</i>	Valgfri for kommunen, hvis pasningsgarantien overholdes	Betingelser efter loven og kommunalt fastsatte regler.

”Virksomhedsinstitutioner” og lignende går på tværs og disse ordninger og vil blive omtalt særskilt nedenfor punkt 3.8.

2.1 Dagtilbud (kommunale og private) med kommunale tilskud

Begrebet *dagtilbud* omfatter alle dagtilbud i kommunen til børn i alderen 0-6 år. De forskellige typer af dagtilbud efter dagtilbudslovens afsnit II er:

Daginstitutioner:

- kommunale daginstitutioner
- selvejende daginstitutioner⁵
- eksisterende puljeordninger⁶
- privatinstitutioner

Dagpleje:

- kommunal dagpleje
- privat dagpleje

Dagtilbud kan være både kommunale dagtilbud med kommunalt ansatte medarbejdere (kommunale daginstitutioner og kommunal dagpleje) og dagtilbud drevet af *private leverandører* (selvejende daginstitutioner, puljeordninger, privatinstitutioner og privat dagpleje).

Forsyningsforpligtelsen på dagtilbudsområdet betyder, at kommunalbestyrelsen - eller Borgerrepræsentationen i Københavns Kommune - har pligt til at sikre, at der i kommunen er det nødvendige antal pladser i dagtilbud, så alle 0-6-årige børn i kommunen kan få en dagtilbudsplads, hvis forældrene ønsker det.

Kommunen kan opfylde sin forsyningsforpligtelse ved at tilbyde barnet en plads i et af de ovenfor nævnte typer af dagtilbud *bortset fra privatinstitution*.⁷ Antallet af pladser i privatinstitutioner og søgningen hertil indgår dog i vurderingen af, om der er det nødvendige antal pladser i dagtilbud i kommunen.

Alle dagtilbud, både kommunale og private, er omfattet af dagtilbudslovens generelle afsnit I, herunder den generelle formålsbestemmelse, og det specielle afsnit II om dagtilbud til børn indtil skolestart, herunder den specielle formålsbestemmelse og krav om pædagogisk læreplan, sprogvurdering og –stimulering, børnemiljøvurdering og forældreindflydelse. Forældrebetalt madordning pr. 1. januar 2010 er obligatorisk for daginstitutioner, men ikke dagpleje, hvor mad indgår som en del af ydelsen.

⁵ Se nedenfor punkt 3.6.3.1 i slutningen om driftsformen, selvejende daginstitution med driftsoverenskomst med en kommune

⁶ Puljeordninger er en driftsform, som udfases med dagtilbudsloven. Dette betyder, at der fra og med 1. august 2007 ikke kan etableres nye puljeordninger, men at eksisterende puljeordninger kan fortsætte som driftsform, indtil de udløber eller opsiges, jf. dagtilbudslovens §§ 101-102.

⁷ Blandt andet fordi der ikke er loft over forældrebetalingen.

Af bemærkningerne i lovforslaget til dagtilbudslovens § 7, stk. 4, fremgår blandt andet følgende om børns integration i det danske samfund:⁸

”Alle dagtilbud skal bygge på de demokratiske værdier, der kendetegner danske dagtilbud og medvirke til integration i det danske samfund, således at børnene kan begå sig i det danske samfund. Det indebærer, at dansk er hovedsproget i alle dagtilbud, at børnene introduceres til danske traditioner, at børnene medinddrages osv. Hensigten med, at hovedsproget er dansk i dagtilbud, er at sikre alle børn introduktion til og sprogstimulering i forhold til det danske sprog. Sprog skal forstås i bred forstand, således omfatter dette f.eks. også tegnsprog. Hvis en privatinstitution ikke lever op til disse krav, kan kommunalbestyrelsen fratage institutionen tilskuddet. Dog kan kommunalbestyrelsen, hvis den konkret skønner, at det ikke medfører integrationsmæssige problemer, at hovedsproget i dagtilbuddet ikke er dansk – for eksempel fordi der er tale om en privatinstitution oprettet af det tyske mindretal – se bort fra kravet om, at der tales dansk i dagtilbuddet.”

Som det ses fremgår det af lovforarbejderne, at hovedsproget i alle dagtilbud, herunder privatinstitutioner, er dansk. Mulighederne for at dispensere herfra er meget begrænsede. Det er svært at forestille sig andre tilfælde, der ligner forholdene i Sønderjylland. I andre tilfælde end privatinstitutioner oprettet af det tyske mindretal i Sønderjylland må det som udgangspunkt medføre integrationsmæssige problemer, hvis hovedsproget ikke er dansk, om ikke for alle børnene i privatinstitutionen, så dog for nogle.

Som illustration kan man se Gentofte Kommunes Børne- og Skoleudvalgs dagsorden for møde den 10. august 2009, punkt 6, om ansøgning om godkendelse af den private pasningsordning Stepping Stones International Preschool som privatinstitution.

Kommunale og private dagtilbud drives alle med økonomiske tilskud fra kommunen. Der er loft over forældrebetalingen, bortset fra i privatinstitutioner.

I kommunale daginstitutioner, selvejende daginstitutioner og den kommunale dagpleje dækkes alle udgifter af summen af kommunale tilskud og forældrebetalingen i henhold til et kommunalt godkendt budget.⁹

Kommunen fastsætter tilskud til eksisterende puljeordninger og privat dagpleje ligeledes med udgangspunkt i et budget, men tilbuddet er ikke nødvendigvis sikret dækning af alle udgifter via de kommunale tilskud og forældrebetalingen.

⁸ Lovforslag nr. 170 af 28. februar 2007, FT 2006-2007 om ”Forslag til lov om dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge (dagtilbudsloven)” vedtaget af Folketinget den 24. maj 2007 som lov nr. 501 af 6. juni 2007.

⁹ Som følge af driftsoverenskomsten ligner den selvejende daginstitution mere en kommunal daginstitution end en daginstitution drevet af en privat leverandør. Dog er den selvejende daginstitution en selvstændig juridisk person, der er forskellig fra kommune, og som derfor har arbejdsgiveransvaret og det økonomiske ansvar. Se ovenfor note 3 samt nedenfor punkt 3.6.3.1 i slutningen om driftsformen, selvejende daginstitution med driftsoverenskomst med en kommune.

Andre private kan således bidrage til finansieringen af tilbuddet, fx en virksomhed som tilbuddet er oprettet i tilknytning til.

Selvejende daginstitutioner, eksisterende puljeordninger og privat dagpleje kan kun drives, hvis – og i givet fald så længe – kommunen ønsker at have en aftale med den private leverandør herom.

Privatinstitutioner er ikke baseret på aftale, men på godkendelse. Kommunens tilskud fastsættes efter regler i lovgivningen. Private leverandører af privatinstitutioner kan som de eneste private leverandører af dagtilbud selv fastsætte forældrebetalingen og trække et eventuelt overskud ud af driften.

Privat dagpleje omtales nærmere nedenfor [punkt 3.1](#).

Privatinstitutioner beskrives nærmere nedenfor [punkt 3.2](#).

”*Virksomhedsinstitutioner*” er ikke omtalt i dagtilbudslovgivningen, men der knyttes nogle bemærkninger hertil nedenfor [punkt 3.6](#).

2.2 Private pasningsordninger uden offentlige midler

Private pasningsordninger er pasningsordninger, der etableres og drives af private leverandører *uden offentlige midler*.¹⁰

Etablering og drift af private pasningsordninger, der drives uden offentlige midler og finansieres helt eller delvis ved betaling fra forældrene, kræver *kommunens tilladelse* og er undergivet kommunalt tilsyn efter dagtilbudsloven, hvis der i ordningen modtages flere end to børn, jf. dagtilbudslovens §§ 78-79.

Private pasningsordninger er *ikke* omfattet af dagtilbudslovens regler om *dagtilbud* (lovens afsnit II).

Kommunen kan *ikke* opfylde sin *forsyningsforpligtelse*, ved at barnet tilbydes en plads i en privat pasningsordning.

Private pasningsordninger kan være dagplejelignende med op til fem børn eller med op til ti børn, hvis flere personer varetager pasningen. En privat pasningsordning kan også være institutionslignende.

Private pasningsordninger omtales nærmere nedenfor [punkt 3.3](#).

¹⁰ Det skal forstås med den modifikation, at det kan være, at forældrene modtager kommunalt tilskud til privat pasning, se punkt 2.3 om denne tilskudsordning. Men det offentlige udbetaler altså ikke tilskud direkte til den private leverandør af den private pasningsordning i modsætning til, hvad der gælder for private leverandører af dagtilbud.

2.3 Tilskudsordninger for forældre

Tilskud til privat pasning

Forældre, der ikke ønsker at benytte et kommunalt eller privat dagtilbud, se ovenfor punkt 2.1, har ret til at vælge et økonomisk tilskud til privat pasning, der skal anvendes til

- enten betaling af en privat børnepasser, der er ansat af forældrene eller er selvstændig erhvervsdrivende uden kommunal tilladelse (dvs. med pasning af 1-2 børn),
- eller køb af en plads i en privat dagplejelignende eller institutionslignende pasningsordning, der kræver kommunal tilladelse, fordi der passes flere end to børn.

Kommunen skal godkende aftalen om privat pasning og føre løbende tilsyn med ordningen efter dagtilbudsloven.

Tilskud til forældre til privat pasning omtales nærmere nedenfor punkt 3.4.

Tilskud til pasning af egne børn

Forældre, der ikke ønsker at benytte et kommunalt eller privat dagtilbud, kan i stedet for tilskud til privat pasning vælge et økonomisk tilskud til pasning af egne børn, hvis og i det omfang den pågældende kommune har besluttet at stille denne mulighed til rådighed for forældrene. I kommuner, der ikke overholder pasningsgarantien, kan forældrene vælge tilskud til pasning af egne børn, uanset om kommunen generelt har besluttet at give tilskud til pasning af egne børn eller ej.

Tilskud til forældre til pasning af egne børn omtales nærmere nedenfor punkt 3.5.

3. Nærmere om de enkelte ordninger og de retlige rammer

Dette punkt 3, indeholder en juridisk gennemgang af de enkelte dagtilbudstyper og private pasnings- og tilskudsordninger, der er omfattet af denne rapport, nærmere.

Der fokuseres på de retlige rammer - muligheder og begrænsninger - ved de enkelte ordninger, særligt for så vidt angår etableringsmuligheder, godkendelseskriterier og andre krav, tilskudsmuligheder og -beregning samt tilsyn. De enkelte ordninger efter dagtilbudsloven er følgende:

- privat dagpleje (§ 21, stk. 3), punkt 3.1
- privatinstitutioner (§ 19, stk. 4), punkt 3.2
- private pasningsordninger (§§ 78 og 79)¹¹, punkt 3.3
- tilskud til forældre privat pasning (§§ 80-85), punkt 3.4
- tilskud til forældre til pasning af egne børn (§§ 86-91), punkt 3.5
- ”virksomhedsinstitutioner” og lignende, punkt 3.6
- eventuelle andre ordninger eller tilskudsmuligheder, punkt 3.7

Hvert punkt om de enkelte ordninger (med undtagelse af punkt 3.7) afsluttes med et afsnit med bemærkninger til Københavns Kommune, et afsnit med anbefalinger til Københavns Kommune og et afsnit om benchmark, der henviser til rapportens del II.

I punkt 3.7 behandles spørgsmålet om, hvorvidt der kan tænkes andre ordninger eller tilskudsmuligheder end ovenstående.

Punkt 4 indeholder en sammenfatning af den retlige analyse i punkt 2 og 3.

3.1 Privat dagpleje - § 21, stk. 3

Med en lovændring pr. 1. oktober 2005 blev det muligt at oprette privatinstitutioner, men man ønskede ikke privat dagpleje på det tidspunkt. Først med vedtagelsen af dagtilbudsloven, der trådte i kraft 1. august 2007, blev der skabt hjemmel til at oprette privat dagpleje.^{12 13}

Efter det oplyste er det blandt sammenligningskommunerne alene Århus Kommune, der har privat dagpleje, der modsvarer den kommunale dagpleje.

¹¹ Private pasningsordninger omfatter såvel de dagplejelignende som de institutionslignende.

¹² Lovforslag nr. 170 af 28. februar 2007, FT 1006-2007, om dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge (dagtilbudsloven) vedtaget af Folketinget den 24. maj 2007 som lov nr. 501 af 6. juni 2007, herefter ”lovforslag nr. 170/2006-07”.

¹³ Forud herfor har man dog kunnet oprette dagplejelignende puljeordninger, typisk med op til ti børn, fordi flere personer har varetaget pasningen.

I Københavns og Frederiksberg kommuner findes en alternativ form for privat dagpleje, der omtales kort nedenfor punkt 3.1.6.

Privat dagpleje ligner de øvrige kommunale og private dagtilbud¹⁴ i og med, at de er omfattet af dagtilbudslovens generelle afsnit I, herunder den generelle formålsbestemmelse, og det specielle afsnit II om dagtilbud til børn indtil skolestart, herunder den specielle formålsbestemmelse og krav om pædagogisk læreplan, sprogvurdering og -stimulering, børnemiljøvurdering og forældreindflydelse, men ikke forældrebetalt obligatorisk madordning pr. 1. januar 2010, idet mad indgår som en del af ydelsen.

Som ethvert andet dagtilbud skal den private dagpleje blandt andet medvirke til udmøntningen af kommunens sammenhængende børnepolitik, og den private dagpleje er en del af kommunens forebyggende indsats over for børn og unge.

Den private dagpleje kan vælge at følge den pædagogiske læreplan for den kommunale dagpleje, eller der kan udarbejdes en samlet læreplan for dele af eller alle private dagplejere i kommunen.

Med dagtilbudslovens § 21, stk. 3, om privat dagpleje blev der skabt ny privat etableringsform pr. 1. august 2007 som en pendant til privatinstitutionen på dagplejeområdet. Privat dagpleje erstatter muligheden for at oprette dagplejelignende puljeordninger, jf. de almindelige bemærkninger til lovforslag nr. 170/2006-07.

Privat dagpleje adskiller sig fra privatinstitutionen på følgende punkter:

- Kommunen kan opfylde sin forsyningsforpligtelse, ved at barnet tilbydes en plads i privat dagpleje.
- Privat dagpleje er aftalebaseret og kan kun oprettes, såfremt kommunen ønsker at indgå aftale med den pågældende.
- Børnepasningen foregår i private hjem eller i andre velegnede lokaler i børnenes hjemlige miljø og ikke i en institution.
- Privat dagpleje omfatter typisk færre børn (maksimalt 5 børn, eller hvis dagplejen varetages af flere personer maksimalt 10 børn – der er ikke i dagtilbudslovens minimumskrav til antallet af børn i privat dagpleje).
- Den private dagpleje kan ikke trække overskud ud af driften, bortset fra vederlag til dagplejeren.

¹⁴ Dvs. kommunale daginstitutioner, selvejende daginstitutioner med driftsoverenskomst, eksisterende puljeordninger med driftsaftale samt kommunal dagpleje og privat dagpleje med aftale.

- Kommunen skal tage stilling til, hvorledes der i forbindelse med den private dagplejes ophør skal forholdes med en eventuelt opstået formue, jf. retssikkerhedslovens § 43, stk. 1.
- I privat dagpleje er der loft over forældrebetalingen.
- Størrelsen af kommunens tilskud pr. barn optaget i privat dagpleje er ikke reguleret i lovgivningen.

3.1.1 Krav til etablering – ”godkendelseskrav” m.v.

Privat dagpleje er en *driftsform* for private leverandører af dagpleje.

Der gælder ikke nogen krav til, hvorledes den private leverandør af en privat dagpleje skal være *organiseret*. Det kan være som en hvilken som helst fysisk eller juridisk person.^{15 16}

En privat dagplejer (den fysiske person) er ikke og *kan ikke være ansat af kommunen*.¹⁷ Vedkommende er enten selvstændig erhvervsdrivende som privat leverandør, eller hun er ansat af den private leverandør, fx en virksomhed.

Den private leverandør har ikke noget krav på, at kommunen godkender den private dagpleje. Driften af en privat dagpleje er således baseret på *aftale*. Af bemærkningerne til § 21, stk. 3, i lovforslag nr. 170/2006-07 fremgår følgende:

”Det er kommunalbestyrelsen, der afgør, om den vil indgå en aftale med en privat dagpleje, og kommunalbestyrelsen er ikke forpligtet til at indgå aftale, alene på grund af, at den tidligere har indgået en tilsvarende aftale med en anden privat dagpleje. Kommunalbestyrelsen kan f.eks. inddrage hensynet til den samlede forsyning af tilbud i kommunen.”

3.1.1.1 Godkendelseskrav

Dagtilbudslovens § 22 omhandler kommunens godkendelse af private hjem m.v. til brug for kommunal og privat dagpleje. Af bemærkningerne til bestemmelsen i lovforslag nr. 170/2006/07 fremgår følgende:

”Efter stk. 1 skal den stedlige kommune, hvor dagplejen er beliggende, godkende dagplejen for at sikre gode forhold og kvalitet i tilbuddet. Kommunalbestyrelsens godkendelse skal som minimum omfatte godkendelse af de fysiske rammer, dagplejerens personlige kvalifikationer, samt hvorvidt forholdene i det enkelte hjem er egnede til dagpleje. Varetages dagplejen af flere personer, jf. stk. 2, skal disse godkendes hver især. (...)

¹⁵ For eksempel en privatperson, et interessentskab, en forening, en selvejende institution eller et aktieselskab.

¹⁶ Tilsvarende gælder private leverandører af puljeordninger. Modsat selvejende daginstitutioner, hvor den private leverandør skal være organiseret som en selvejende institution.

¹⁷ Hvis dagplejeren er ansat af kommunen, gælder reglerne om kommunal dagpleje, jf. dagtilbudslovens § 21, stk. 2. Kommunale dagplejere er omfattet af overenskomst af 30. marts 2009 mellem KL og FOA.

Godkendelse af den kommunale og private dagpleje skal finde sted ud fra ensartede krav. I forhold til den private dagpleje bør de krav, som kommunalbestyrelsen stiller ved godkendelsen, indføres i driftsaftalen. (...)

Godkendelse af privat dagpleje skal således foregå med udgangspunkt i lovgivningens og kommunens regler for godkendelse af kommunal dagpleje. Der skal derfor gælde ensartede regler for kommunal og privat dagpleje, fx med hensyn til:

- rygning
- personlige kvalifikationer
- indhentelse af straffeattest
- påklædning
- sprog (*hovedsproget skal være dansk som i alle øvrige dagtilbud*)

3.1.1.2 Aftalens indhold

Om indholdet af aftalen mellem kommunen og den private dagpleje fremgår følgende af lovforslag nr. 170/2006-07:

”Aftalen mellem den private dagpleje og kommunalbestyrelsen skal som minimum indeholde følgende:

- *Den juridiske ansvarlige for modtagelse af tilskud*
- *Antal børn og alderssammensætning*
- *Personalemæssige forhold, herunder beregning og udbetaling af løn*
- *Åbningstid, herunder forhold ved lukkedage, ferie og sygdom*
- *Tilskuddets størrelse og udbetaling*
- *Eventuelle børn med særlige behov*
- *Visitation/ optagelse, herunder skal det fremgå af aftalen, om den private dagpleje selv træffer afgørelse om optagelse, eller om det foregår gennem kommunens pladsanvisning eller begge i fællesskab*
- *Betaling, herunder anføres forældrebetaling*
- *Forhold i lokale og dagplejehjem, herunder bygnings-, sikkerheds- og sundhedsmæssige krav*
- *Opsigelse af aftalen*
- *Forældrenes indflydelse på arbejdet i den private dagpleje*
- *Ordningsens ophør, herunder redegørelse for eventuel formue, jf. retssikkerhedslovens § 43, stk. 1, 1. pkt.*
- *Aftalens udløb*

Herudover bør de krav, som kommunalbestyrelsen stiller ved godkendelsen, indføres i driftsaftalen, jf. bemærkningerne til § 22, stk. 1.” Jf. ovenfor punkt 3.1.1.1.

3.1.2 Kommunale tilskud

3.1.2.1 Hvordan beregnes tilskuddet?

Dagtilbudslovens § 34 indeholder følgende bestemmelser om kommunens tilskud pr. barn optaget i privat dagpleje:

”Kommunalbestyrelsen i opholdskommunen skal til privat dagpleje give et tilskud pr. barn. Stk. 2. Tilskud til privat dagpleje fastsættes af kommunalbestyrelsen, og forældrenes egenbetaling kan højst udgøre 25 pct. af den private dagplejes budgetterede bruttodriftsudgifter som aftalt med kommunalbestyrelsen.

Stk. 3. Ved optagelse i privat dagpleje beregnes kommunalbestyrelsens tilskud pr. barn og forældrenes egenbetaling på grundlag af de budgetterede bruttodriftsudgifter for den enkelte private dagpleje.”

Størrelsen af det kommunale tilskud fastlægges i aftalen med den private dagpleje, jf. ovenfor [punkt 3.1.1.2](#), og tager udgangspunkt i den enkelte private dagplejes budget, men den private dagpleje er ikke sikret dækning af alle udgifter. I den private dagplejes budget kan der – udover forældrebetalingen og de kommunale tilskud - således indgå midler eller støtte fra for eksempel en privat virksomhed, hvortil den private dagpleje er knyttet.

Forældrenes egenbetaling for en plads i en privat dagpleje kan maksimalt udgøre 25 pct. af den private dagplejes budgetterede bruttodriftsudgifter, som er godkendt af kommunalbestyrelsen – altså eksklusivt et eventuelt tilskud fra en privat virksomhed.

3.1.2.2 Kan der ydes større tilskud eller andre former for økonomisk støtte?

Der gælder ikke noget minimum eller maksimum for størrelsen af det kommunale tilskud pr. barn, der er optaget i en privat dagpleje. Det vil være mest nærliggende at tage udgangspunkt i driftsudgifterne til den kommunale dagpleje sammenholdt med budgettet for den private dagpleje.

Efter konsulenternes opfattelse er der ikke noget til hinder for, at kommunen som en del af driftstilskuddet pr. barn stiller for eksempel klapvogne til rådighed for et barn optaget i den private dagpleje.

Derimod er der ikke hjemmel til at yde egentlig udgiftsdækning uden hensyntagen til børnetallet til for eksempel husleje eller anlægs- eller etableringstilskud for, fx til lokaler, da der er tale om et kommunalt *tilskud pr. barn* i privat dagpleje.

Der henvises i øvrigt til diskussionen nedenfor [punkt 3.2.2.2](#), vedrørende privatinstitutioner.

3.1.3 Formue og overskud på driften

Den private leverandør har ikke mulighed for at trække et eventuelt overskud ud af driften, når bortses fra, hvad der medgår til vederlag eller løn den/de private dagplejer(e).

Kommunen skal tage stilling til, hvorledes der i forbindelse med den private dagplejes ophør skal forholdes med en eventuelt opstået formue, jf. retssikkerhedslovens § 43, stk. 1.

3.1.4 Optagelse og anvisning

Efter dagtilbudslovens § 26, stk. 2, kan kommunen beslutte, at den private dagpleje helt eller delvis selv skal træffe afgørelse om optagelse i institutionen.

Hvis der er sket delegation af optagelseskompetencen til den private dagpleje, gælder ifølge dagtilbudsvejledningens punkt 11.5 følgende:¹⁸

”De skal også fastsætte og offentliggøre retningslinjer for optagelse af børn i institutionen eller i dagplejen. (...)

Fastsættelsen af retningslinjer og anvisning af børn bør ske i et tæt samarbejde mellem den kommunale forvaltning og institutionen eller den private dagpleje for at sikre, at pasningsgarantien overholdes, og at der sker en lige behandling af forældrene.

Retningslinjerne skal fastsættes inden for og i tråd med kommunalbestyrelsens retningslinjer for optagelse i dagtilbud under den kommunale anvisning, ligesom retningslinjerne ikke må være i strid med almindelige retsprincipper, herunder lighedsprincippet og forbuddet mod at diskriminere på grund af race, køn, religion og lignende. Der må således ikke fastsættes retningslinjer, der udelukker grupper af børn fra optagelse.

Selvejende daginstitutioner og privat dagpleje kan være oprettet med et specielt formål, der gør, at der kan gives fortrinsret til bestemte grupper af børn, f.eks. virksomhedsbørnehaver. Hvis dette er tilfældet, skal det fremgå af institutionens eller den private dagplejes vedtægter, ligesom det skal fremgå, hvordan pladserne tildeles i institutionen.

(...)

Selvejende daginstitutioner og private dagplejere kan ikke afvise at optage børn, medmindre der ikke er plads i dagtilbuddet.”

Kommunen kan opfylde sin forsyningsforpligtelse, ved at barnet tilbydes plads i en privat dagpleje, uanset om optagelseskompetencen ligger hos kommunen eller den private dagpleje.

¹⁸ Reglerne er fælles for selvejende daginstitutioner og privat dagpleje, der har fået delegeret optagelseskompetencen.

3.1.5 Tilsyn

Kommunen skal føre tilsyn med privat dagpleje på samme måde, som kommunen fører tilsyn med alle andre kommunale og private dagtilbud i kommunen, jf. dagtilbudslovens § 5.

Aftalen mellem kommunen og den private dagpleje danner grundlaget for kommunens udøvelse af tilsyn. Forhold, der føres tilsyn med, bør derfor fremgå af aftalen, se ovenfor punkt 3.1.1.2, om aftalens indhold.

Tilsynet omfatter både indholdet af tilbuddet i den private dagpleje og den måde, opgaven udføres på, jf. retssikkerhedslovens § 16. Det betyder, at kommunen har pligt til at føre tilsyn med, at opgaverne løses med den kvalitet - både fagligt og økonomisk - som myndigheden inden for lovgivningens rammer har besluttet, der skal være i kommunen.

3.1.6 Alternativ privat dagpleje (pasning af eget og andens barn)

I Københavns og Frederiksberg kommuner har man ordninger med alternativ privat dagpleje, hvor den private dagplejer er en forælder, der passer sit eget barn og en andens barn.

Københavns Kommune har oplyst, at ordningen har sin oprindelse i en forsøgsordning godkendt af Socialministeriet i henhold til bistandslovens § 138 b, jf. nu dagtilbudslovens § 100. Konsulenterne antager, at ordningen i Frederiksberg Kommune har en lignende baggrund.

Efter det oplyste er Københavns Kommune i færd med at revidere ordningen.

3.1.7 Bemærkninger og anbefalinger til Københavns Kommune

I en tid, hvor det er vanskeligt for kommunerne at rekruttere det nødvendige antal dagplejere til kommunal ansættelse, kan Københavns Kommune overveje at udnytte mulighederne for at indgå aftaler med selvstændigt erhvervsdrivende dagplejere om for eksempel pasning af fire børn.

Da dagtilbudslovens bestemmelser om privat dagpleje lægger op til en aftalefrihed, der kun er begrænset af den private dagplejes budget, rummer bestemmelserne vide muligheder for at skabe økonomisk attraktive vilkår for private leverandører af privat dagpleje. Det kan blandt andet være vilkår, der kompenserer den private dagplejer for den økonomiske risiko og det administrative besvær ved at være selvstændig erhvervsdrivende.

Den private dagpleje er i øvrigt undergivet de samme krav som den kommunale dagpleje.

3.1.8 Benchmark

Af punkt 5.1, fremgår et benchmark på, hvor mange ordninger der i sammenligningskommunerne er oprettet efter dagtilbudslovens § 21, stk. 3, om privat dagpleje. Endvidere fremgår, hvor mange børn der passes i ordninger efter § 21, stk. 3, og hvor stor en andel dette antal børn udgør af kommunens samlede børnetal i aldersgruppen.

Uanset de indbyrdes forskelle i ordningerne behandles tal fra Københavns, Frederiksberg og Århus kommuner under ét i punkt 5.1.

Der er knyttet bemærkninger til hvert af de omhandlede benchmark, herunder også om samspillet med den retlige ramme, for så vidt angår Århus Kommune.

I punkt 7 om kommunikation er der indsamlet information med henblik på et benchmark af, hvilke oplysninger borgere eller private initiativtagere kan finde på hjemmesiderne i Århus Kommune, herunder information om privat dagpleje.

3.2 Privatinstitutioner - § 19, stk. 4

Privatinstitutioner ligner de øvrige kommunale og private dagtilbud¹⁹ i og med, at de er omfattet af dagtilbudslovens generelle afsnit I, herunder den generelle formålsbestemmelse, og det specielle afsnit II om dagtilbud til børn indtil skolestart, herunder den specielle formålsbestemmelse og krav om pædagogisk læreplan, sprogvurdering og -stimulering, børnemiljøvurdering, forældreindflydelse og forældrebetalt madordning pr. 1. januar 2010.

Som ethvert andet dagtilbud skal privatinstitutionen blandt andet medvirke til udmøntningen af kommunens sammenhængende børnepolitik, og privatinstitutionen er en del af kommunens forebyggende indsats over for børn og unge.

Hjemlen til at oprette privatinstitutioner blev indført ved en lovændring pr. 1. oktober 2005.²⁰ Af de almindelige bemærkninger til lovforslag nr. 25/2005 fremgår om formålet blandt andet følgende:

”Formålet med lovforslaget er, med respekt for kommunernes udgiftsstyring, at forbedre mulighederne for private leverandører af daginstitutionstilbud således, at forældre får en bedre mulighed for at vælge mellem offentlige og private daginstitutioner. Forslaget skal således være med til at sikre en bred vifte af dagtilbud i kommunerne, som kan give et grundlag for forældrenes frie valg.”

¹⁹ Dvs. kommunale daginstitutioner, selvejende daginstitutioner med driftsoverenskomst, eksisterende puljeordninger med driftsaftale samt kommunal dagpleje og privat dagpleje med aftale.

²⁰ Lovforslag nr. 25 af 23. februar 2005, FT 2004-2005, 2. sml., om ”Private leverandører af dagtilbud - pengene følger barnet” vedtaget af Folketinget den 17. maj 2005 som lov nr. 400 af 1. juni 2005, herefter kaldet lovforslag nr. 25/2005.

Fortolkningen af reglerne om privatinstitutioner skal ske i lyset af blandt andet de ovenfor nævnte formål. Det primære formål med loven er at øge forældrenes frie valg med hensyn til valg af dagtilbud. Det sker, ved at private leverandører gives bedre muligheder for at drive daginstitutionstilbud, dog således at kommunernes udgiftsstyring ikke påvirkes i det væsentlige.

Privatinstitutioner adskiller sig fra øvrige kommunale og private dagtilbud på følgende punkter:

- kommunen kan *ikke* opfylde sin forsyningsforpligtelse, ved at barnet tilbydes plads i en privatinstitution
- privatinstitutioner kan oprettes, selv om kommunen ikke måtte ønske det
- de kommunale tilskud fastsættes uden hensyntagen til privatinstitutionens økonomi, men ud fra regler der nøje fastlægger typen og størrelsen af de tilskud, kommunen kan og skal yde et barn, der optages i en privatinstitution
- der er ikke loft over forældrebetalingen
- den private leverandør kan trække et overskud ud af driften af privatinstitutionen
- kommunen skal ikke tage stilling til, hvorledes der i forbindelse med en privatinstitutions ophør skal forholdes med en eventuel opstået formue, jf. retssikkerhedslovens § 43, stk. 1²¹

3.2.0 Barrierer for at oprette privatinstitutioner

For at afdække om og i givet fald hvilke barrierer der er for, at private leverandører opretter privatinstitutioner, har konsulenterne interviewet sekretariatschef i DLO²², Morten Kyst, og direktør for Landsforeningen Frie Børnehaver og Fritidshjem²³, Svend Erik Christiansen. De peger samstemmende på følgende forhold som væsentlige barrierer:

- Bygningstilskuddet (beregning og størrelse afspejler ikke markedsniveauet), se punkt 3.2.0.1.
- Kravet om driftsgaranti, se punkt 3.2.0.2.
- Driftstilskuddet til 0-2-årige børn (beregning og størrelse afspejler ikke daginstitutionsprisen, da dagplejen indregnes), se punkt 3.2.0.3.

²¹ Medmindre kravet fremgår af en selvejende institutions eller puljeordnings vedtægter, og vedtægtskravet gælder inden overgangen til drift som privatinstitution.

²² DLO - Daginstitutionernes Lands-Organisation er en service- og interesseorganisation for bestyrelser og forældrebestyrelser i kommunale, selvejende og private dagtilbud.

²³ Landsforeningen Frie Børnehaver og Fritidshjem er Danmarks største paraplyorganisation for selvejende og private institutioner i Danmark, der dels varetager medlemmernes interesse, dels forestår administration.

3.2.0.1 Bygningstilskuddet som barriere

DLO og Landsforeningen Frie Børnehaver og Fritidshjem peger på *bygningstilskuddet* og dets størrelse som en væsentlig barriere for at oprette helt nye privatinstitutioner, navnlig i hovedstadsområdet, fordi bygningstilskuddet ikke afspejler markedsniveauet, men er beregnet på grundlag af kommunens ejendomsudgifter til selvejende daginstitutioner med driftsoverenskomst.

Landsforeningen Frie Børnehaver og Fritidshjem oplyser dog samtidig, at reglerne om beregning af bygningstilskud i enkelte tilfælde fører til, at privatinstitutionen samlet set modtager bygningstilskud, der overstiger institutionens faktiske ejendomsudgifter. Det kan være tilfældet, når en selvejende institution ejer sine bygning og bygningerne ikke er belånt.

Ifølge DLO er der i dag i alt ca. 170 privatinstitutioner i Danmark.²⁴

Langt hovedparten af disse privatinstitutioner er efter det oplyste ikke oprettet fra ”bar bund”. De fleste har tidligere været drevet som andre typer af dagtilbud, nemlig som selvejende daginstitutioner eller puljeordninger. Andre er oprettet i tilknytning til friskoler. Endelig er nogle overgået til drift som privatinstitution fra at være private pasningsordninger. I alle tilfælde drejer det sig om institutioner, der har haft adgang til bygninger, der er indrettet til institutionsbrug, eller som ligefrem ejes af institutionen eller en nært tilknyttet tredjepart. Etableringsudgifter og løbende bygningsudgifter har derfor som oftest været lavere end, hvis institutionerne skulle have startet fra ”bar bund”.

På den baggrund antager konsulenterne, at kun et fåtal af de ca. 170 privatinstitutioner har betydet flere pladser i kommuner, der har manglet pladser. Landsforeningen Frie Børnehaver og Fritidshjem har oplyst, at foreningen på landsplan administrerer ca. 40 privatinstitutioner, der hver har mellem 30 og 100 indskrevne børn.

Ca. 35 af disse 40 privatinstitutioner er selvejende, der tidligere har haft driftsoverenskomst med en kommune, og som derfor allerede var etableret i institutionslokaler inden overgangen til drift som privatinstitution. Årsagen til overgangen er typisk institutionernes modstand mod kommunens beslutning om at indføre områdeledelse, sammenlægge eller nedlægge de pågældende institutioner. For eksempel overgik adskillige selvejende daginstitutioner til drift som privatinstitutioner i 2006, efter at Odense Kommune havde besluttet strukturændringer på daginstitutionsområdet, herunder områdeledelse.

Omkring tre-fire af de 40 privatinstitutioner har tidligere været kommunale daginstitutioner, som kommunen har ønsket at lukke, men hvor en forældre-

²⁴ Tallet er behæftet med usikkerhed, fordi oplysningerne er indhentet fra andre paraplyorganisationer, presseklip, mundtlige oplysninger m.m.

og/eller medarbejdergruppe har oprettet en selvejende institution, der har købt bygningerne af kommunen eller overtaget lejemålet for at drive institutionen videre.

To af de 40 privatinstitutioner hos Landsforeningen Frie Børnehaver og Fritidshjem er helt små institutioner. Hver institution er oprettet af en privatperson, der både er ejer og medarbejder i privatinstitutionen.

Vedrørende de 40 privatinstitutioner hos Landsforeningen Frie Børnehaver og Fritidshjem kan man nok antage, at det stort set kun er de to helt små privatejede institutioner, der har skabt flere daginstitutionspladser i de pågældende kommuner. Nye pladser kan dog også tænkes at være skabt, ved at nogle af de andre institutioner har udvidet kapaciteten.

I Københavns Kommune findes i dag fem privatinstitutioner:

Lønneberg er en privatinstitution for 0-2-årige børn med 37 indmeldte børn fra Københavns Kommune i juni 2009 (normeret til 39 børn). Institutionen åbnede i 2004 efter en gennemgribende ombygning af lokalerne i Haderslevgade 5, København V. Fra begyndelsen var institutionen en privat pasningsordning (storordning), men er siden overgået til drift som privatinstitution.

Smølfernes Land er en integreret privatinstitution med 19 indmeldte børn fra Københavns Kommune i juni 2009. Institutionen blev oprettet i slutningen af 2006 og ligger på Høffdingsvej 18 i Valby.

Valby Folkebørnehave er en privatinstitution for 3-6-årige med 19 indmeldte børn fra Københavns Kommune i juni 2009 (normeret til 20 børn). Institutionen ligger på Sibbernsvej 6 i Valby. Institutionen har eksisteret i 80 år og er tilknyttet Danske Daginstitutioner. Institutionen blev indtil Københavns Kommunes strukturændringer i 2007 drevet efter driftsoverenskomst som selvejende daginstitution, hvorefter den overgik til drift som privatinstitution.

Lillekilde er en integreret privatinstitution med 34 indmeldte børn fra Københavns Kommune i juni 2009. Institutionen er beliggende i Trekronegade 54-56 i Valby og åbnede 1. april 1998 som en puljeordning med driftsaftale med Københavns Kommune, men er siden overgået til drift som privatinstitution.

De fire ovenfor omtalte institutioner har ikke, da de blev godkendt som privatinstitutioner, været med til at skabe flere pladser i privat børnepasning, bortset fra Smølfernes Land. Pladserne var der allerede på tidspunktet for godkendelse som privatinstitution, blot under andre lovbestemmelser.

Børneøen Bonsai er en privatinstitution beliggende dels på Amager i Københavns Kommune, dels i Charlottenlund i Gentofte Kommune. I Bonsai er der i alt 92 indmeldte børn fra Københavns Kommune i juni 2009 og omkring 10 børn fra andre kommuner. Vuggestuen i Røsågade 2 på Amager blev oprettet i 1999 og har plads til 16 børn. Udflytter-institutionen på Jægersborg Allé 2 A i Charlottenlund blev oprettet i 2002 og udvidet i 2004 til at omfatte en vuggestue med plads til 13 børn og en børnehave med 4 børnegrupper i et hus ved skoven i Charlottenlund, der ejes af den private leverandør. Bonsai var oprindeligt en privat pasningsordning (storordning) under privat børnepasning. Overgang til privatinstitution efter 1. oktober 2005 ses ikke at have betydet flere pladser for københavnske børn.

KVL's Børnebus er en privatinstitution ("virksomhedsinstitution"), der er beliggende i Frederiksberg Kommune, men som også optager børn med bopæl i Københavns Kommune. I juni 2009 drejede det sig om 7½ plads ud af de 36 pladser til børn i alderen 1-2 år. KVL-institutionen var oprindeligt oprettet som en puljeordning.

Som det ses ovenfor af gennemgangen oprettes privatinstitutioner i praksis stort set kun, hvis institutionen allerede er i drift som selvejende eller puljeordning, og/eller hvis institutionen allerede har adgang til bygninger indrettet til daginstitutionsdrift.

Det retlige grundlag for det kommunale tilskud pr. barn optaget i en privatinstitution omtales nærmere nedenfor punkt 3.2.2.

3.2.0.2 Driftsgarantien som barriere

I landets kommuner må et krav om driftsgaranti på anfordringsvilkår for to-tre måneders drift anses for at være sædvanligt og i øvrigt i overensstemmelse med lovgivningen.

DLO og Landsforeningen Frie Børnehaver og Fritidshjem peger på kommunernes krav om driftsgaranti som en væsentlig barriere for at oprette privatinstitutioner. Det er vanskeligt at opnå tilsagn om driftsgaranti fra et pengeinstitut, hvis den private leverandør ikke kan stille sikkerhed, fx i bygninger. Endvidere er de løbende udgifter til driftsgarantien ikke ubetydelige, og en sådan udgiftstype indgår ikke i beregningsgrundlaget for driftstilskuddet. Denne barriere rammer ikke kun de institutioner, der skal starte fra "bar bund", men også de institutioner, der tidligere har været drevet som selvejende daginstitutioner eller puljeordninger. DLO kender flere eksempler på, at selvejende daginstitutioner ikke har kunnet overgå til drift som privatinstitution som følge af kravet om driftsgaranti.

Landsforeningen Frie Børnehaver og Fritidshjem oplever, at nogle kommuner er ved at ændre praksis, således at kravet om driftsgaranti ikke længere er ufra-
vigeligt, men tilpasses den pågældende ansøgers forhold, således at kravet re-
duceres eller bortfalder efter en konkret og individuel bedømmelse af kommu-
nens tabsrisiko, eller således at kommunen opnår sikkerhed på anden vis.

Retsgrundlaget for en kommunes krav om driftsgaranti omtales nærmere ne-
denfor [punkt 3.2.1.3](#).

3.2.0.3 Driftstilskuddet som barriere for at oprette vuggestuepladser

I beregningsgrundlaget for driftstilskuddet til 0-2-årige børn i privatinstitio-
ner indgår kommunens udgifter til såvel daginstitutioner/vuggestuer og dag-
plejen. I kommuner, der i vidt omfang benytter dagpleje til pasning af 0-2-
årige, bliver driftstilskuddet til et barn i en privatinstitution lavt i forhold til de
udgifter, der knytter sig til at drive en institutionsplads.

En variant af problemstillingen er i øvrigt, at forældre, der vælger en vugge-
stueplads i en privatinstitution, får mindre i søskendetilskud og fripladstilskud.

DLO og Landsforeningen Frie Børnehaver og Fritidshjem anser ovenstående
forhold som en væsentlig barriere for at oprette vuggestuepladser i privatin-
stitutioner.

Det retlige grundlag for det kommunale tilskud pr. barn optaget i en privatin-
stitution omtales nærmere nedenfor [punkt 3.2.2](#).

3.2.1 Krav til etablering – ”godkendelseskriterier” m.v.

3.2.1.1 Organisering og ansøgning

Privatinstitutionen er en *driftsform* for private leverandører af daginstitutioner.

Der gælder ikke nogen krav til, hvorledes den private leverandør af en privat-
institution skal være *organiseret*. Det kan være som en hvilken som helst fysisk
eller juridisk person.^{25 26}

Den private leverandør har et *retskrav* på, at kommunen godkender privatin-
stitutionen, hvis institutionen opfylder lovgivningens krav og kommunens be-
tingelser for godkendelse, oftest kaldet ”*godkendelseskriterier*”. Driften af en pri-
vatinstitution er således ikke baseret på aftale som tilfældet er med de øvrige
private dagtilbud (selvejende daginstitutioner og eksisterende puljeordninger
samt private dagplejere).²⁷

²⁵ For eksempel en privatperson, et interessentskab, en forening, en selvejende institution eller et aktieselskab.

²⁶ Tilsvarende gælder private leverandører af puljeordninger. Modsat selvejende daginstitutioner, hvor den private leverandør skal være organiseret som en selvejende institution.

²⁷ Også oprettelse af private fritidshjem og klubtilbud er baseret på aftale.

En privat leverandør kan drive flere privatinstitutioner, men der skal foreligge en godkendelse for hver enkelt institution.

Kommunen kan opkræve et *depositum* i forbindelse med ansøgning om godkendelse som privatinstitution. Et sædvanligt depositum er kr. 30.000. Depositumbeløbet tilbagebetales, når kommunen har truffet afgørelse, uanset om privatinstitutionen godkendes eller ej.

3.2.1.2 Godkendelseskriterier

Kommunalbestyrelsen – i Københavns Kommune Borgerrepræsentationen – skal vedtage og offentliggøre sine *godkendelseskriterier*, som minimum på kommunens hjemmeside. Kommunen må *ikke* fastsætte *kriterier, der er mere restriktive eller mere lempelige* end de krav, kommunen stiller til egne daginstitutioner. Der henvises til dagtilbudsvejledningens punkt 10.1.3.1.1 og forarbejderne til loven om privatinstitutioner m.v., hvor følgende anføres i de almindelige bemærkninger:²⁸

”Kommunen skal stille samme krav til privatinstitutioner, som den stiller til egne institutioner. (...)

(...)

Tilskuddene foreslås fastsat ud fra den enkelte kommunes udgiftsniveau. Baggrunden herfor er, at der derved tages højde for den variation, der er mellem kommunerne på området, og til kommunernes mulighed for selv at fastsætte skat-serviceforholdet. Hermed sikres en sammenhæng i forhold til det serviceniveau, som opholdskommunen tilbyder i de offentlige dagtilbud, og som er udgangspunktet for forældrenes frie valg.”

At der *ikke* kan stilles *lempeligere* krav til privatinstitutioner skal ses i sammenhæng med, at de kommunale tilskud fastsættes ud fra den enkelte kommunes udgiftsniveau, og at privatinstitutioner har mulighed for at trække et eventuelt overskud ud af driften. Dvs. der forudsættes et serviceniveau i privatinstitutioner, der som minimum svarer til niveauet i den pågældende kommunes institutioner. Formålet med lovgivningen var således ikke at åbne mulighed for, at private kunne tjene penge på at oprette discount-dagtilbud. Formålet var derimod at skabe konkurrence på kvaliteten og øge forældrenes frie valg.

I lovforarbejderne anføres nærmere om det konkrete indhold af kommunens godkendelseskriterier:²⁹

”(...) Kravene kan eksempelvis vedrøre normering, fysiske rammer, krav til den uddannelsesmæssige baggrund for det udførende personale og krav om, at privatinstitutionen skal

²⁸ Lovforslag nr. 25/2005.

²⁹ Lovforslag nr. 25/2005.

modtage elever/ stille praktikpladser til rådighed. Endvidere kan der eksempelvis stilles krav om mål for brugertilfredshed samt (...).”

Af ovenstående følger, at kommunen *skal* stille de samme krav til privatinstitutioner, som kommunen stiller til sine egne institutioner, i hvert fald i det omfang der er tale om generelle krav specifikt rettet til daginstitutioner, altså krav der vedrører børnepasningsopgaven og børnepolitikken i kommunen.

Andre generelle krav, der ikke vedrører børneområdet, *skal* kommunen *ikke* stille og kan i de fleste tilfælde næppe heller sagligt stille. Det drejer sig for eksempel om krav, der følger af den kommunale indkøbspolitik, socialpolitik eller beskæftigelsespolitik, herunder om integration og rummeligt arbejdsmarked, eller krav, der vedrører privatinstitutionen som arbejdsgiver såsom krav vedrørende løn- og ansættelsesvilkår samt personale- og kompetenceudviklingspolitik.

Om et givet krav kan eller skal stilles eller eventuelt slet ikke må stilles beror på en konkret vurdering i hvert enkelt tilfælde.

For det nærmere indhold af godkendelseskriterier i øvrigt henvises til ”Privatinstitutioner efter servicelovens § 11a - Inspiration til udarbejdelse af godkendelseskriterier” udarbejdet af KL den 30. august 2005 i forbindelse med indførelsen af privatinstitutioner pr. 1. oktober 2005.³⁰

3.2.1.3 Driftsgaranti

I godkendelseskriterierne kan kommunen, men skal ikke stille krav om en *driftsgaranti* til sikkerhed for tab, som kommunen måtte lide ved ophør af privatinstitutionen.³¹

Tab for kommunen kan opstå som følge af, at kommunen fortsat har forsyningsforpligtelsen over for de børn, der er optaget i privatinstitutionen. Hurtig fremskaffelse af pladser kan medføre ekstraordinære omkostninger for kommunen. Tab kan også opstå i forbindelse med, at kommunen overtager driften og kommer til at hæfte for privatinstitutionens udækkede forpligtelser over for medarbejderne i kraft af virksomhedsoverdragelsesloven.

Et sædvanligt krav om driftsgaranti i danske kommuner er, at garantien stilles på anfordringsvilkår, og at den er på et beløb, der svarer til driftsbudgettet i to-tre måneder i en tilsvarende kommunal daginstitution.

Af bemærkningerne til lovforslaget³², der indførte muligheden for at drive privatinstitutioner pr. 1. oktober 2005, fremgår således følgende:

³⁰ www.kl.dk - søg på ”godkendelseskriterier”.

³¹ Adgangen for kommunerne til at stille krav om en driftsgaranti blev indsat i loven efter krav fra KL.

”Hvis privatinstitutionen går konkurs eller på anden måde pludselig ophører, vil kommunen være forpligtet til at skaffe plads til børnene andre steder i de kommunale dagtilbud jf. § 7. Da kommunen i sine kriterier for godkendelse jf. § 11 a, stk. 1, fx kan stille krav om en driftsgaranti, vil situationen eventuelt kunne foregribes af kommunen.”

Af dagtilbudsvejledningens punkt 10.1.3.1.1 om godkendelseskriterier fremgår følgende:

”Det er op til den enkelte kommune, om den vil stille krav om driftsgaranti, og i givet fald hvor stor en garanti den ønsker. Størrelsen af garantien skal altid være sagligt begrundet i forhold til den konkrete institution, kommunalbestyrelsen skal godkende.”

Af dagtilbudsvejledningens punkt 20.3.2 om den tilsvarende problemstilling for private fritidshjem fremgår endvidere følgende:

”Kravene skal være saglige og kommunen kan i den forbindelse f.eks. beregne et gennemsnitligt, månedligt driftsbudget for egne fritidshjem og eksempelvis stille krav om et beløb, der svarer til 2-3 måneders drift af et fritidshjem af en bestemt størrelsesorden.”

Dagtilbudsvejledningen synes i højere grad end lovforarbejderne at lægge op til, at kommunen skal foretage en konkret og individuel bedømmelse af kommunens tabsrisiko i forhold til den enkelte institution.

Konsulenterne har ikke taget stilling til, hvorvidt en konkret og individuel bedømmelse overhovedet er i overensstemmelse med lovgivningen, men bemærker, at det i praksis nok vil være vanskeligt for en kommune at foretage en sådan bedømmelse. Dels fordi bedømmelsen forudsætter blandt andet en økonomisk soliditetsvurdering af den private leverandør samt en vurdering af vedkommendes fremtidige faglige og forretningsmæssige evner. Dels fordi individuelt forskellige afgørelser om driftsgaranti kan komme på kant med ligebehandlingsprincippet. Sidstnævnte skal ses i lyset af, at kommunen ikke handler på privatretligt grundlag som aftalepart, men på offentligretligt grundlag som den myndighed, der skal træffe afgørelse om godkendelse af en privatinstitution.

3.2.2 Kommunale tilskud (drifts-, bygnings- og administrationstilskud)

Kommunen yder tilskud, der er uafhængige af institutionens økonomi (indtægter og udgifter), men som er reguleret i dagtilbudslovens §§ 36-40, der suppleres af dagtilbudsbekendtgørelsens §§ 11-14.

Der er tale om *et tilskud pr. barn*, der er optaget i privatinstitutionen. Tilskuddet er et tilskud til de pågældende forældre og deres barn, men tilskuddet udbetales

³² Lovforslag nr. 25/2005.

til privatinstitutionen, der har optaget barnet, jf. dagtilbudsbekendtgørelsens § 14.

Barnets opholdskommune skal give tilskuddene efter lovens §§ 36-38 fra det tidspunkt, hvor forældrene har fået tilsagn om et tilskud til brug for dagtilbud og barnet er optaget i privatinstitutionen, og indtil barnets skolestart, jf. dagtilbudslovens § 39.

3.2.2.1 Hvordan beregnes tilskuddet?

Tilskuddet består af et driftstilskud og et bygningstilskud samt et administrativtilskud, hvis institutionen ønsker at varetage administrationen selv.

Det samlede tilskud er fastsat ud fra service-/udgiftsniveauet i det enkelte barns opholdskommune.

Driftstilskuddet

Dagtilbudslovens § 36 omhandler det kommunale tilskud til driften af en privatinstitution og er sålydende:

”Kommunalbestyrelsen skal give et driftstilskud pr. barn, der optages i en privatinstitution.

Stk. 2. Driftstilskuddet svarer til de gennemsnitlige budgetterede nettodriftsudgifter eksklusive støttepædagogudgifter, jf. § 4, stk. 2, pr. barn i et alderssvarende dagtilbud i kommunen efter § 19, stk. 2 og 3, og § 21, stk. 2 og 3.”³³

Som det ses, indgår i beregningsgrundlaget de budgetterede nettodriftsudgifter for kommunale og selvejende daginstitutioner samt kommunal og privat dagpleje. Det betyder, at forældre i kommuner, der i udpræget grad anvender dagpleje for de yngste børn, ikke kan påføre kommunen merudgifter ved at vælge en privatinstitution.

Bygningstilskuddet

Dagtilbudslovens § 37 omhandler det kommunale bygningstilskud til en privatinstitution og er sålydende:

”Kommunalbestyrelsen i opholdskommunen skal give et bygningstilskud pr. barn, der er optaget i en privatinstitution.

*Stk. 2. Bygningstilskuddet svarer til **det gennemsnitlige bygningstilskud pr. barn i samme aldersgruppe i de selvejende daginstitutioner i kommunen.**” [Konsulenternes fremhævning med fed skrift.]*

Dagtilbudsbekendtgørelsens § 12, stk. 1, indeholder følgende bestemmelser, der supplerer lovens bestemmelse om bygningstilskuddet:

³³ Dagtilbudsbekendtgørelsens § 13 indeholder alene bestemmelser af interesse for det tyske mindretal.

*”Kommunalbestyrelsens bygningstilskud til en godkendt privatinstitution efter dagtilbudslovens § 37 baseres udelukkende på kommunalbestyrelsens **udgifter til husleje** til kommunens selvejende daginstitutioner og beregnes på grundlag af et gennemsnit af alle kommunens selvejende daginstitutioner.” [Konsulenternes fremhævning med fed skrift.]*

I flere kommuner har det givet anledning til tvivl, hvorledes beregningen af bygningstilskuddet skal foretages. Det skyldes formentlig, at der i loven tales om ”det gennemsnitlige **bygningstilskud** pr. barn i samme aldersgruppe i de selvejende daginstitutioner i kommunen”, mens det i bekendtgørelsen anføres, at bygningstilskuddet udelukkende baseres på ”kommunalbestyrelsens **udgifter til husleje** til kommunens selvejende daginstitutioner og beregnes på grundlag af et gennemsnit af alle kommunens selvejende daginstitutioner”.

I forlængelse af bekendtgørelsens udtryk ”**udgifter til husleje**” anføres i vejledningen følgende:

*”For at opnå et gennemsnit pr. barn sættes udgiften i forhold til alle børn i aldersgruppen, der er indskrevet i selvejende institutioner, **både i institutioner der modtager tilskud til husleje, og i institutioner der ikke modtager tilskud til husleje.**” [Konsulenternes fremhævning med fed skrift.]*

I mange selvejende daginstitutioner betales der ikke husleje, fordi bygningerne ejes af kommunen, institutionen eller en tredje part, der er interesseforbundet (en ”moder”-organisation).

I stedet for udelukkende at se på ”**huslejen**” i selvejende daginstitutioner vil det efter konsulenternes opfattelse formentlig være en mere rigtig fortolkning af dagtilbudslovens § 37, stk. 2, at holde sig til begreberne ”**ejendomsrelaterede udgifter**”, ”**ejendomsudgifter**” og ”**bygningsrelaterede udgifter**”. Det er også de udtryk, der fremgår af lovforarbejderne til servicelovens § 11a, stk. 4, og som går igen i dagtilbudslovens § 31, stk. 2, om beregningen af forældrebetalingen og ”**ejendomsudgifter, herunder husleje og vedligeholdelse**”, der ikke indgår i beregningen af forældrebetalingen.

En nærmere undersøgelse af fortolkningen af dagtilbudslovgivningens bestemmelser om bygningstilskud ligger uden for rammerne af denne undersøgelse. Såfremt Københavns Kommune måtte ønske det, undersøger konsulenterne gerne problemstillingen nærmere.

Selv hvis man anvender konsulenternes ovenstående fortolkning, vil bygningstilskuddet pr. barn i en privatinstitution blive meget lavt i forhold til en markedshusleje, hvis der i en kommune findes mange selvejende daginstitutioner, der ikke har en egentlig husleje, men blot faktiske ejendomsudgifter såsom ren-

ter og afdrag på prioritetslån, ejendomsskatter, renovation og forsikring - således som det er tilfældet i for eksempel Københavns Kommune.

Dagtilbudsbekendtgørelsens § 12, stk. 2, indeholder en tilbagefaldsregel, der skal anvendes af kommuner, der *ikke* har selvejende daginstitutioner. Bestemmelsen er sålydende:

*”Stk. 2. Kan bygningstilskuddet til en godkendt privatinstitution **ikke beregnes** efter dagtilbudslovens § 37, **fordi kommunen ikke har selvejende daginstitutioner til aldersgruppen**, forhøjes kommunalbestyrelsens driftstilskud til en godkendt privatinstitution for 0-2-årige i stedet med et beløb, der udgør 4,1 pct. af kommunens gennemsnitlige budgetterede bruttodriftsudgifter pr. barn i et alderssvarende dagtilbud efter dagtilbudslovens § 19, stk. 2 og 3, og § 21, stk. 2 og 3. For godkendte privatinstitutioner med børn i aldersgruppen 3-5 år forhøjes driftstilskuddet med et beløb, der udgør 3,2 pct. af kommunens gennemsnitlige budgetterede bruttodriftsudgifter pr. barn i et alderssvarende dagtilbud efter dagtilbudslovens § 19, stk. 2 og 3, og § 21, stk. 2 og 3.” [Konsulenternes fremhævning med fed skrift.]*

Flere kommuner anvender tilbagefaldsregelns tilskudsprocenter på 4,1 for 0-2-årige og 3,2 for 3-5-årige, selv om der i disse kommuner findes selvejende daginstitutioner. Det skyldes muligvis vanskeligheden ved at fortolke reglerne og dermed foretage de korrekte beregninger. Disse kommuners praksis er forståelig, men nok ikke i overensstemmelse med lovgivningen.

Da Københavns Kommune har selvejende daginstitutioner, kan konsulenterne derfor ikke anbefale kommunen at anvende tilbagefaldsreglen.

Administrationstilskuddet

Dagtilbudslovens § 38 omhandler administrationstilskud til privatinstitutioner og er sålydende:

”Når en privatinstitution ønsker at varetage administrationen, skal kommunalbestyrelsen i opholdskommunen give et administrationstilskud pr. barn, der er optaget i privatinstitutionen.

Stk. 2. Administrationstilskuddet svarer til det gennemsnitlige administrationstilskud pr. barn, som kommunalbestyrelsen giver til selvejende daginstitutioner i kommunen.”

Af dagtilbudsbekendtgørelsens § 11, stk. 1 og stk. 3, fremgår supplerende følgende:

”En godkendt privatinstitution har ret til et administrationstilskud efter dagtilbudslovens § 38, når institutionen administrerer følgende opgaver: Løn, bogføring, budget/regnskab, revision og personalejuridisk bistand.

(...)

En privatinstitution kan efter aftale med kommunalbestyrelsen modtage et forholdsmæssigt administrationstilskud for at varetage enkelte af de i stk. 1, nævnte administrationsopgaver”

Af lovforarbejderne fremgår følgende:³⁴

”Der er intet til hinder for, at en selvejende daginstitution og en privatinstitution kan aftale med kommunen, at kommunen varetager institutionens administration for den, og dermed ikke modtager tilskud hertil.”

Konsulenterne fortolker bestemmelsen i § 38 således, at kommunen kan, men skal ikke, tilbyde privatinstitutionen at varetage hele eller dele af administrationen. I givet fald ydes der ikke eller kun et aftalt, delvist administrationstilskud.

Kun hvis privatinstitutionen selv varetager den fulde administration (løn, bogføring, budget og regnskab, revision og personalejuridisk bistand), har privatinstitutionen krav på fuldt administrationstilskud.

Efter konsulenternes erfaring ønsker privatinstitutioner sædvanligvis ikke, at kommunen forestår administrationen. Der findes mange kvalificerede private udbydere af sådanne ydelser, fx Landsforeningen Frie Børnehaver og Fritidshjem og Menighedernes Daginstitutioner.

Efter det oplyste varetager Københavns Kommune ikke administration af privatinstitutioner.

Dagtilbudsbekendtgørelsens § 11, stk. 2, indeholder en tilbagefaldsregel for kommuner, der ikke har selvejende institutioner. Bestemmelsen lyder således:

”Har kommunen ikke selvejende institutioner, der modtager et administrationstilskud fastsat ved aftale med kommunalbestyrelsen eller der varetager administrationen af alle fem opgaver efter stk. 1, forhøjes kommunalbestyrelsens driftstilskud til den godkendte privatinstitution i stedet med et beløb, der udgør 2,1 pct. af kommunens budgetterede bruttodriftsudgifter pr. barn i et alderssvarende dagtilbud efter dagtilbudslovens § 19, stk. 2 og 3, og § 21 stk. 2 og 3.”

Bestemmelsen er ikke relevant for Københavns Kommune, der har selvejende daginstitutioner.

3.2.2.2 Kan der ydes større tilskud eller andre former for økonomisk støtte?

Som nævnt ovenfor punkt 3.2.0.1 oplever DLO og Landsforeningen Frie Børnehaver og Fritidshjem, at bygningstilskuddet og dets størrelse udgør en væ-

³⁴ Lovforslag nr. 25/2005.

sentlig barriere for at oprette helt nye privatinstitutioner, der ikke i forvejen råder over institutionslokaler.

På den baggrund kan man spørge, om en kommune kan yde for eksempel et større bygningstilskud.

I henhold til dagtilbudsloven skal en kommune yde et tilskud pr. barn, der er optaget i en privatinstitution. Tilskuddet består af et driftstilskud og et bygningstilskud samt et administrationstilskud, hvis privatinstitutionen varetager administrationen.

Tilskuddet beregnes i henhold til lovgivningens regler herom. Der er tale om meget detaljerede regler med præcise angivelser af beregningsgrundlagene for de enkelte tilskud (om end reglerne i den praktiske anvendelse byder på en del udfordringer for kommunerne).

En kommune kan efter konsulenternes opfattelse ikke lovligt yde hverken et større eller mindre tilskud.

En kommune kan efter konsulenternes vurdering heller ikke give andre former for tilskud eller økonomisk støtte eller fordele til privatinstitutioner.

Baggrunden herfor er, at dagtilbudsloven efter konsulenternes opfattelse med bestemmelserne i §§ 36-38 og de tilhørende bestemmelser i dagtilbudsbekendtgørelsen må anses for udtømmende at have gjort op med spørgsmålet om kommunale tilskud til privatinstitutioner.

En kommune kan således for eksempel *ikke* yde en privatinstitution følgende former for tilskud eller økonomisk støtte eller andre økonomiske fordele:

- vederlagsfri brugsret til kommunale bygninger
- supplerende bygningstilskud til dækning af udgifter i privat lejemål
- supplerende driftstilskud til særlige udgifter i private udflytterbørnehaver såsom modtagefaciliteter samt anskaffelse og drift af bus
- etablerings- eller anlægsstøtte til for eksempel anskaffelse af bygninger, lokaler, inventar eller andet løsøre

Ovenfor [punkt 3.2.0.3](#), er omtalt problemstillingen om det lave driftstilskud pr. vuggestuebarn i en privatinstitution som følge af, at kommunens udgifter til dagpleje indgår i beregningsgrundlaget.

I overensstemmelse med ovenstående betragtninger er det konsulenterne opfattelse, at en kommune skal anvende det beregningsgrundlag, der er angivet i

lovgivningen, som grundlag for at yde et drifts-, bygnings- og administrations-tilskud pr. barn optaget i en privatinstitution.

En kommune kan således for eksempel *ikke*

- ved opgørelsen af beregningsgrundlaget for driftstilskuddet se bort fra udgifterne i dagplejen og kun anvende udgifterne i daginstitutionerne.

Som det fremgår ovenfor, er det konsulenternes opfattelse, at dagtilbudslovgivningen sætter grænserne ikke blot for, hvad en kommune *skal* yde i tilskud pr. barn i en privatinstitution, men også for, hvad og hvor meget en kommune lovligt *kan* yde i tilskud vedrørende privatinstitutioner.

En yderligere uddybning og nærmere begrundelse for denne opfattelse ligger uden for rammerne af denne undersøgelse. Såfremt Københavns Kommune måtte ønske det, udarbejder konsulenterne gerne en nærmere redegørelse for problemstillingen.

En kommune kan (og skal) naturligvis yde vederlagsfri vejledning til private leverandører, der ansøger eller påtænker at ansøge om godkendelse af en privatinstitution, inden for rammerne af kommunens generelle vejledningsforpligtelse efter forvaltningslovens § 7. Kommunen kan også udarbejde generelt oplysende og vejledende materiale i form af pjecer, tekster på hjemmesiden og lignende.

3.2.3 Formue og overskud på driften

Den private leverandør fastsætter og offentliggør forældrebetalingen. Der er ikke loft over forældrebetalingen.

Dagtilbudsloven åbner op for, at den private leverandør kan trække et eventuelt overskud ud af driften og anvende det til andre lovlige formål end daginstitutiondrift. Det gælder, uanset om overskuddet kan siges at være oparbejdet via kommunale tilskud, forhøjet forældrebetaling eller andet. Om en privat leverandør i det konkrete tilfælde lovligt kan trække overskud ud, beror på regler uden for dagtilbudsloven.³⁵

Som følge heraf skal kommunen heller ikke tage stilling til, hvorledes der skal forholdes med den formue, der kan opstå i forbindelse med driften af en privatinstitution, jf. retssikkerhedslovens § 43, stk. 1.³⁶

³⁵ Er den private leverandør et aktieselskab, beror spørgsmålet på aktieselskabslovgivningen, selskabets vedtægter og generalforsamlingsbeslutninger. Er der tale om en selvejende institution, vil det i vedtægterne som oftest være forudsat, at formue og økonomiske midler alene anvendes til daginstitutiondrift.

³⁶ Medmindre kravet fremgår af en selvejende institutions eller puljeordnings vedtægter, og vedtægtskravet gjaldt inden overgangen til drift som privatinstitution.

3.2.4 Optagelse og anvisning

Privatinstitutioner træffer selv afgørelse om optagelse og anviser plads i institutionen. Kommunalbestyrelsen kan ikke anviser plads i privatinstitutioner. Jf. dagtilbudslovens § 26, stk. 3.

Privatinstitutioner skal fastsætte og offentliggøre retningslinjer for optagelse af børn i institutionen. Retningslinjerne må ikke være i strid med almindelige retsprincipper, herunder lighedsprincippet og forbuddet mod at diskriminere på grund af race, køn, religion eller lignende.

En privatinstitution kan være oprettet med et specielt formål, der gør, at der kan gives fortrinsret til bestemte grupper af børn (fx en ”virksomhedsinstitution”). I så fald skal det fremgå af vedtægterne.

Efter konsulenternes opfattelse vil det være i strid med lighedsprincippet, hvis en privatinstitutions vedtægter fastslår, at børn af bestemte, navngivne personer har fortrinsret til pladser i institutionen.

3.2.5 Tilsyn

Kommunen skal føre tilsyn med privatinstitutioner på samme måde, som kommunen fører tilsyn med alle andre kommunale og private dagtilbud i kommunen, jf. dagtilbudslovens § 5.

Kommunens godkendelseskriterier danner grundlaget for kommunens udøvelse af tilsyn. Forhold, der føres tilsyn med, bør derfor fremgå heraf, se ovenfor [punkt 3.2.1](#), om godkendelseskriterier.

Tilsynet omfatter både indholdet af tilbuddet i privatinstitutionen og den måde, opgaven udføres på, jf. retssikkerhedslovens § 16. Det betyder, at kommunen har pligt til at føre tilsyn med, at opgaven løses med den kvalitet - både fagligt og økonomisk - som myndigheden inden for lovgivningens rammer har besluttet, der skal være i kommunen.

I modsætning til de øvrige dagtilbud omfatter tilsynet ikke privatinstitutionernes økonomi. Hvis kommunen bliver opmærksom på, at kommunale midler anvendes til ulovlige formål, har kommunen dog pligt til at reagere. Det er ikke i sig selv ulovligt, at midlerne anvendes til andet end daginstitutiondrift, jf. ovenfor [punkt 3.2.3](#).

3.2.6 Bemærkninger til Københavns Kommune

For Københavns Kommune gælder ”Godkendelseskriterier for private leverandører af dagtilbud – januar 2009”. Godkendelseskriterierne er nemme at finde på såvel kommunens hjemmeside som på en google-søgning.

Godkendelseskriterierne er efter konsulenternes opfattelse affattet på en enkel og forståelig måde. De indeholder hverken mere eller mindre, end der er behov for.

3.2.6.1 Depositum

Af Københavns Kommunes godkendelseskriterier fremgår, at ansøgeren ved ansøgningen om godkendelse af oprettelse af en privatinstitution skal stille et depositum på 30.000 kr., som tilbagebetales, når kommunen har truffet afgørelse om etablering af institutionen.

Krav om depositum på kr. 30.000,- er lovligt, og - efter konsulenternes erfaring - et krav flertallet af danske kommuner stiller.

Københavns Kommune kan lovligt undlade et krav om depositum eller nedsætte beløbet. Konsulenterne vurderer dog ikke, at kravet om depositum udgør nogen barriere for at oprette privatinstitutioner. Omvendt kan et krav om depositum af en vis størrelsesorden afholde useriøse ansøgere fra at søge om godkendelse af en privatinstitution.

3.2.6.2 Driftsgaranti

Københavns Kommune stiller krav om driftsgaranti på anfordringsvilkår for tre måneders drift således:

”For at opnå leverancesikkerhed stiller Københavns Kommune krav om sikkerhedsstillelse på anfordringsvilkår. Den private leverandør skal stille en garanti svarende til 3 måneders drift af en gennemsnitlig institution, af samme størrelse som den private institution. Den stillede garanti skal til enhver tid som minimum modsvare institutionens størrelse set i relation til børneantal og børnealder. Beløbet beregnes og fastsættes af Københavns Kommune.”

I landets kommuner må et sådant krav om driftsgaranti anses for at være sædvanligt og i overensstemmelse med lovgivningen.

Kravet er endvidere relevant af hensyn til at sikre en økonomisk forsvarlig drift i kommunerne, jf. ovenfor [punkt 3.2.1.3](#), om de mulige tab, kommunerne kan lide, fx som følge af en privatinstitutions pludselige ophør, fx konkurs.

Der er dog intet til hinder for, at kommunen i forbindelse med en ansøgning om godkendelse som privatinstitution tager stilling til, om ansøgeren kan stille en anden form for sikkerhed, der er lige så god som en driftsgaranti på anfordringsvilkår, fx pant i fast ejendom. I det konkrete tilfælde kan det også være, at kommunen kan nedsætte kravet til størrelsen af garantien, fx fordi kommunen som en del af sikkerheden får indtrædelsesret i privatinstitutionens lejemål ved institutionens ophør.

3.2.6.3 Overskud og vedtægter

Af København Kommunes godkendelseskriteriers punkt 4, side 7, fremgår følgende:

”Det skal fremgå af institutionens vedtægter hvad et eventuelt overskud skal bruges til.”

Ovenstående bør efter konsulenternes opfattelse præciseres.

Hvis ansøgeren er en selvejende institution, er konsulenterne enige i, at overskuds- og formueanvendelsen skal fremgå af ”institutionens” vedtægter.

I andre tilfælde skal vedtægterne for institutionen ikke indeholde bestemmelser om overskud og formue, fx hvis ansøgeren (den private leverandør) er et aktieselskab. I et sådant tilfælde skal kommunen blot undersøge, om aktieselskabets formål er lovligt, se lige nedenfor.

Af punkt 7, side 8, nr. 4, fremgår videre, at formålet med tilsynet er at sikre at:

”At tilskuddet går til formålet, og at et evt. overskud som oparbejdes gennem tilskuddet ikke trækkes ud som overskud.”

Ovenstående bør efter konsulenternes opfattelse præciseres, da en privat leverandør netop efter dagtilbudsloven er sikret adgang til at trække et eventuelt overskud ud af driften, se ovenfor [punkt 3.2.3](#), om formue og overskud på driften. Tilsynsforpligtelsen indebærer alene, at kommunen ved godkendelsen af en privatinstitution skal sikre sig, at privatinstitutionens formål er lovligt, herunder at de kommunale midler alene skal anvendes til lovlige formål. I forbindelse med det løbende tilsyn skal kommunen være opmærksom på, om kommunale tilskud til privatinstitutionen går til ulovlige formål, men kommunen hverken kan eller skal føre tilsyn med privatinstitutionens økonomi. Der henvises til dagtilbudsvejledningens punkt 7.1.3.³⁷

De ovenfor nævnte forhold i godkendelseskriterierne om vedtægter og formue har efter konsulenternes vurdering sandsynligvis ikke haft nogen indflydelse på potentielle private leverandørers overvejelser om at oprette privatinstitution i Københavns Kommune. Det må antages, at det både i og uden for kommunen er almindeligt kendt for interesserede parter, at private leverandører har mulighed for at trække et eventuelt overskud ud af driften på en privatinstitution. Noget andet er, at det nok for mange kan forekomme kun at være en teoretisk mulighed, at der kan tjenes penge på daginstitutiondrift.

³⁷ Lovlige formål, der ikke har med daginstitutiondrift at gøre, er for eksempel overskudsdeling til medarbejdere eller udlodning til virksomhedsejere.

3.2.6.4 Øvrige krav og vilkår

Herudover stiller Københavns Kommune følgende krav i sine godkendelseskriterier:

- *"Der stilles krav om, at institutionen råder over et udendørsareal/en legeplads svarende til mindst bygningens etageareal, alternativt 10 kvm pr. barn."* Punkt 2, side 3.
- *"Der skal altid være mindst to ansatte til stede i institutionens åbningstid."* Punkt 3, side 5.
- *"Der skal indhentes udvidet straffeattest samt børneattest på alle, som ønskes ansat i institutionen inden ansættelsesforholdet kan indgås."* Punkt 2, side 5.³⁸

Kravene kan og skal stilles til privatinstitutioner, i det omfang kravene efterleveres i Københavns Kommunes egne daginstitutioner. Konsulenterne kan ikke på det foreliggende grundlag afgøre, om kommunens institutioner efterlever kravene.

3.2.6.5 Øvrige bemærkninger til godkendelseskriterierne

For god ordens skyld bemærkes følgende:

Af Københavns Kommunes hjemmeside

<http://www.kk.dk/Borger/PasningOgSkolegang/Boernepasning/PrivatInstitutioner.aspx>

fremgår, at privatinstitutionerne "indgår en driftsaftale" med kommunen. Det er misvisende. Drift af privatinstitution er ikke baseret på aftale, men på godkendelse.

Godkendelseskriterierne er som nævnt ovenfor nemme at finde på såvel kommunens hjemmeside som på en google-søgning, men der er forskel på de to sæt, der kommer frem: Efter det ene sæt skal ansøgning sendes til det pædagogiske tilsyn i Valby, efter det andet sæt til Katrine Larsen Traberg i København.

Af godkendelseskriterierne punkt 3 fremgår følgende:

"Der skal tales dansk i institutionen og (...)"

En blødere formulering, der er i overensstemmelse med lovgivningen, kunne være:

"Hovedsproget i institutionen skal være dansk og (...)"

³⁸ Kravet om børneattest følger allerede af lovgivningen og skal under alle omstændigheder efterleveres af såvel offentlige myndigheder som private pasningstilbud.

Om at hovedsproget skal være dansk i dagtilbud, henvises til punkt 2.1 ovenfor.

Henvisningen i godkendelseskriteriernes punkt 4, side 7, øverst, til dagtilbudslovens § 23 skal rettelig være til § 37 om bygningstilskud.

Af godkendelseskriteriernes punkt 8, side 10, fremgår følgende:

”Borgerrepræsentationens krav om montering af partikelfiltre på dieseldrevne køretøjer og arbejdsmaskiner skal følges. Ligeledes skal de af Københavns Kommune udstukne retningslinjer vedrørende reklamefinansiering af busser og biler følges.”

Der savnes en henvisning til, hvor der kan læses mere om de nævnte krav og retningslinjer, som ikke umiddelbart ses at være tilgængelige på internettet. Konsulenterne har på den baggrund ikke foretaget nogen vurdering af, hvorvidt kommunen kan eller skal stille de pågældende krav til private leverandører af privatinstitutioner. Men umiddelbart forekommer kravene at være noget periferer i forhold til det børnepolitiske område.

3.2.7 Anbefalinger til Københavns Kommune

På baggrund af uklarhederne i dagtilbudsbekendtgørelsen og –vejledningen vedrørende beregningen af bygningstilskud til privatinstitutioner og vanskelighederne i flere kommuner ved at foretage den korrekte beregning anbefaler konsulenterne, at Københavns Kommune undersøger, om kommunen p.t. beregner bygningstilskuddet korrekt. Konsulenterne bistår gerne kommunen hermed.

Såfremt Københavns Kommune måtte overveje at ændre praksis med hensyn til kravet om driftsgaranti på baggrund af konsulenternes bemærkninger ovenfor punkt 3.2.6.2, anbefaler konsulenterne, at det først sker efter grundig undersøgelse af de mulige konsekvenser generelt set og i hver enkelt sag. Konsulenterne bistår gerne kommunen hermed.

Ved en eventuel revision af godkendelseskriterierne for privatinstitutioner kan Københavns Kommune tage stilling til, hvorvidt og i hvilket omfang der skal tages højde for konsulenternes bemærkninger ovenfor punkt 3.2.6.

3.2.8 Benchmark

Af punkt 5.2, fremgår et benchmark på, hvor mange privatinstitutioner der i sammenligningskommunerne er oprettet efter dagtilbudslovens § 19, stk. 4. Endvidere fremgår, hvor mange børn der passes i privatinstitutionerne, og hvor stor en andel dette antal børn udgør af kommunens samlede børnetal i aldersgruppen.

Endvidere foretages et benchmark på en række af de kommunale kriterier for, at kommunerne kan godkende en privat leverandør til at drive privatinstitution efter dagtilbudslovens § 19, stk. 4.

De kriterier, der er undersøgt, handler om:

- Straffeattest og børneattester, skal de indhentes?
- Godkendelseskriterier, herunder hvilke kommunale politikker m.m. der skal følges for at blive godkendt
- Krav til personalets sammensætning - uddannelseskraft
- Uddannelseskraft til lederen af en privatinstitution
- Sagsbehandlingstid for at blive godkendt
- Krav til depositum i forbindelse med ansøgning
- Krav til sikkerhedsstillelse for drift

Der er knyttet bemærkninger til hver af omhandlede benchmark, herunder også om samspillet med den retlige ramme.

I punkt 7, om kommunikation er der indsamlet information med henblik på et benchmark af, hvilke oplysninger borgere eller private initiativtagere kan finde på hjemmesiderne i sammenligningskommunerne, herunder information om privatinstitutioner.

3.3 Private pasningsordninger uden offentlige midler - §§ 78 og 79

Private pasningsordninger er pasningsordninger, der etableres og drives af private leverandører *uden offentlige midler*. Private pasningsordninger finansieres af forældrebetaling og eventuelle tilskud fra privat side.

Det skal forstås med den modifikation, at det kan være, at forældrene modtager kommunalt *tilskud til privat pasning* til brug for køb af en plads i en privat pasningsordning, se punkt 3.4, om denne tilskudsordning. Men det offentlige udbetaler altså ikke tilskud direkte til den private leverandør af den private pasningsordning i modsætning til, hvad der gælder for private leverandører af dagtilbud.

Dagtilbudslovens regler om private ordninger omhandler ordninger, hvor der passes børn i alderen indtil 14 år, men denne rapport er begrænset til alene at angå private ordninger, hvor der passes børn i alderen indtil 6 år.

Som udgangspunkt kræver etablering og drift af private pasningsordninger *kommunens tilladelse* og er undergivet *kommunalt tilsyn efter dagtilbudsloven*, se nærmere herom og undtagelserne herfra nedenfor punkt 3.3.2.

Private pasningsordninger er *ikke* omfattet af dagtilbudslovens regler om *dagtilbud* (lovens afsnit II).

Det betyder, at lovens generelle formålsbestemmelse gælder, men *ikke* dagtilbudslovens regler i afsnit II om dagtilbud, herunder den specielle formålsbestemmelse og krav om pædagogisk læreplan, børnemiljøvurdering, forældreindflydelse og forældrebetalt madordning.

Der er heller ikke fastsat regler om optagelse og forældrebetaling. Den private pasningsordning afgør, hvilke børn der optages. Forældrebetalingen er et spørgsmål om aftale mellem ordningen og forældrene.

Baggrunden for ovenstående er, at det er ud fra forældrenes ønsker og behov, at de vælger en privat pasningsordning uden offentlige midler og kommunal visitation.

Med hensyn til sprogvurdering og –stimulering skal kommunen i forbindelse med tilbuddet om sprogvurdering til alle familier med 3-årige børn samtidig gøre familier, der ikke anvender dagtilbud, opmærksom på muligheden for en plads i et dagtilbud.

Kommunen kan *ikke* opfylde sin *forsyningsforpligtelse*, ved at barnet tilbydes en plads i en privat pasningsordning. Antallet af børn, hvis forældre må forventes at foretrække en privat pasningsordning, indgår dog i kommunens vurdering af, om der er det nødvendige antal pladser i dagtilbud i kommunen.

3.3.1 Private dagplejelignende og institutionslignende pasningsordninger

En privat pasningsordning kan være dagplejelignende, dvs. foregå i privat hjem og andre lokaler i børnenes hjemlige miljø. I så fald kan kommunen give tilladelse til pasning af op til fem børn, jf. dagtilbudslovens § 79, stk. 1.

Hvis pasningen i den private dagplejelignende pasningsordning varetages af flere personer, kan kommunen give tilladelse til, at der modtages op til ti børn, jf. dagtilbudslovens § 79, stk. 2.

En privat pasningsordning kan være institutionslignende, dvs. pasningen foregår inden for rammer, der ligner rammerne for en daginstitution. Der er ikke i dagtilbudsloven fastsat et maksimum for antallet af børn i en privat pasningsordning, der har institutionskarakter.

3.3.2 Krav til etablering – ”godkendelseskrav”

3.3.2.1 Krav om kommunal tilladelse

Efter dagtilbudslovens § 78 kræver etablering og drift af private pasningsordninger *kommunens tilladelse* og er undergivet kommunalt tilsyn efter dagtilbudsloven,

- hvis ordningen finansieres helt eller delvis ved betaling fra forældrene, og
- hvis der i ordningen modtages flere end to børn.

Det er uden betydning, hvem der betaler for barnet, idet det afgørende er, om personen, der varetager pasningen, modtager betaling for at passe barnet.³⁹ Der kan således for eksempel være tale om en pasningsordning tilknyttet en virksomhed, der bidrager til finansieringen af ordningen, se nærmere herom nedenfor punkt 3.6.

3.3.2.2 Undtagelse fra krav om kommunal tilladelse

Pasning af ét til to børn kræver ikke tilladelse, uanset om ordningen finansieres helt eller delvis ved betaling fra forældrene eller ej. Det kræver heller ikke tilladelse af passe flere end to børn, hvis ordningen ikke finansieres helt eller delvis ved betaling fra forældrene.

For eksempel skal en bedsteforælder ikke have tilladelse til at passe sine børnebørn som en familie-tjeneste. Det gælder, uanset hvor mange børn bedsteforælderen passer, så længe vedkommende ikke modtager hel eller delvis betaling fra forældrene herfor.

En børnepasser (fx barnepige, unge pige i huset eller en bedsteforælder), der betales af forældrene, skal heller ikke søge tilladelse, hvis hun kun passer ét til to børn. Men hvis forældrene modtager kommunalt tilskud til privat pasning, skal kommunen *godkende aftalen* mellem forældrene og børnepasseren. Godkendelse af aftalen indebærer blandt andet godkendelse af børnepasseren og de fysiske rammer, samt at kommunen føre med aftalens ordning efter dagtilbudsloven. Se nedenfor punkt 3.4.

Kommunens generelle tilsynsforpligtelse med ordninger, der ikke kræver kommunens tilladelse eller godkendelse efter dagtilbudsloven, følger af § 146 i lov om social service.⁴⁰

³⁹ Jf. bemærkningerne til § 78 i lovforslag nr. 170/2006-07.

⁴⁰ Lov om social service, § 146: ”Kommunalbestyrelsen skal føre tilsyn med de forhold, hvorunder børn og unge under 18 år samt vordende forældre i kommunen lever. Stk. 2. Kommunalbestyrelsen fører sit tilsyn efter stk. 1 på en sådan måde, at kommunen så tidligt som muligt kan få kendskab til tilfælde, hvor der må antages at være behov for særlig støtte til et barn eller en ung under 18 år, eller hvor det må antages, at der kan opstå et behov for særlig støtte til et barn umiddelbart efter fødslen.”

3.3.2.3 Krav til organisering og ansøgning om tilladelse

Der gælder ikke nogen krav til, hvorledes den private leverandør af en privat pasningsordning skal være *organiseret*. Det kan være som en hvilken som helst fysisk eller juridisk person.

Den private leverandør har et krav på, at kommunen behandler en ansøgning om tilladelse til at oprette og drive en privat pasningsordning. I dagtilbudsvejledningens punkt 32.2 anføres blandt andet følgende om *kommunens behandling af ansøgningen* og afgørelse om tilladelse eller afslag:

*”Tilladelse til private pasningsordninger skal finde sted ud fra **ensartede krav**. Tilladelsen skal gives skriftligt til den private pasningsordning. Det skal angives i tilladelsen, hvilke lokaler tilladelsen gælder for samt hvor mange og hvilke børn, der gives tilladelse til. Der kan i tilladelsen fastsættes andre særlige begrænsninger, f.eks. med hensyn til pasningens varighed.*

Kommunalbestyrelsen kan vælge at tilrettelægge proceduren omkring tilladelse således, at der gives en separat tilladelse for hvert enkelt barn, der skal passes i den private pasningsordning. Tilladelsen kan også gives for et bestemt antal skiftende børn. I sådanne tilfælde angives det i tilladelsen, hvilket antal børn, der må modtages og i hvilken alder.

Afslag på tilladelse

Afslår kommunalbestyrelsen at give en tilladelse til, at en privat pasningsordning kan modtage børn, eller tilbagekalder kommunalbestyrelsen en allerede udstedt tilladelse, kan en sådan afgørelse efter § 97 indbringes for Det Sociale Nævn efter reglerne i kapitel 10 i retssikkerhedsloven.” [Konsulenternes fremhævning med fed skrift.]

Kommunens afgørelse om tilladelse eller afslag er omfattet af de sædvanlige forvaltningsretlige regler om afgørelser. Kommunens afgørelse er efter konsulenternes opfattelse i vidt omfang baseret på en skønsræssig vurdering i hver enkelt sag. Kommunen må derfor være særlig opmærksom på, at skønnet ikke tilsidesættes af en internt fastsat regel, der ikke har hjemmel i lovgivningen (forbuddet mod skøn under regel).

3.3.2.4 Øvrige krav

Om *antallet af børn* i en privatpasningsordning, se ovenfor punkt 3.3.1 om private dagplejelignende og institutionslignende pasningsordninger.

De *hensyn*, kommunen kan lægge vægt på ved fastsættelsen af antallet af børn, er blandt andet som følger:

For private institutionslignende pasningsordninger afhænger antallet af børn, kommunen kan give tilladelse til, af blandt andet *”de fysiske og de personalemæssige rammer”*.

For private dagplejelignende pasningsordninger skal der ”tages hensyn til de konkrete forhold i hjemmet”, herunder ”antallet af egne børn i hjemmet under skolealderen”.⁴¹ I dagtilbudsvejledningens punkt 32.2 anføres supplerende følgende:

”Vurdering af antallet af børn skal ske ud fra en samlet afvejning af blandt andet den private pasningsordnings ressourcer, børnenes aldersfordeling, de fysiske rammer samt antallet af passerens egne børn.”

Ved vurderingen af, om en privat pasningsordning kan få tilladelse, skal kommunen lægge vægt på de samme hensyn, som ved godkendelse af henholdsvis private/kommunale dagplejere og daginstitutioner. Se hertil dagtilbudsvejledningens punkt 32.2, hvoraf fremgår følgende:

”Ved kommunens vurdering af om en privat pasningsordning kan få tilladelse, skal kommunen, såfremt der er tale om en dagplejelignende privat pasningsordning, lægge vægt på de samme hensyn, som ved godkendelse af private og kommunale dagplejere.”

Hvis den private pasningsordning har institutionslignende karakter, skal kommunen vægte de samme hensyn for tilladelse, som gælder for daginstitutioner.”

Nogle af de hensyn, der kan lægges vægt på, er for eksempel:

- rygning
- personlige kvalifikationer
- indhentelse af straffeattest
- påklædning
- sprog
- de fysiske rammer, herunder bygningsmæssige krav

At der skal lægges vægt på de *samme hensyn* ved den skønsmæssige vurdering af, om der kan gives tilladelse, er efter konsulenternes opfattelse *ikke* ensbetydende med, at kommunen kan eller skal stille de *samme krav* som til henholdsvis private/kommunale dagplejere og daginstitutioner.

Kommunen skal være særlig opmærksom, hvis kommunen til private og kommunale dagplejere stiller *større krav*, end lovgivningen tilsiger eller end, hvad almindelig forsvarlighed og sikkerhed kræver. I de tilfælde kan det tænkes, at kommunen ud fra de konkrete omstændigheder bør stille *mindre krav* i en konkret sag om godkendelse af en privat pasningsordning, fx med hensyn til rygning, beklædning og husdyrhold, hvis de forældre, der søger ordningen, er indstillet herpå eller ligefrem ikke ønsker den standard, der er i den kommunale

⁴¹ Jf. lovforslag nr. 170/2006-07.

dagpleje. Kravene kan dog ikke være mindre, end lovgivningen og almindelige krav til forsvarlighed og sikkerhed tilsiger.

Efter konsulenternes opfattelse kan kommunen for eksempel ikke stille et ubetinget krav om, at hovedsproget i den private pasningsordning skal være dansk. Det må bero på en konkret vurdering fra sag til sag. Men der bør kunne stilles krav om, at kommunen som udgangspunkt kan gennemføre sit tilsyn på dansk eller engelsk. Det kan dog ikke udelukkes, at kommunen i et vist omfang i særlige tilfælde vil være forpligtet til at sørge for tolkebistand.

3.3.3 Bemærkninger til Københavns Kommune

Københavns Kommunes Børne- og Ungdomsforvaltning har udarbejdet en vejledning til private, der ønsker at blive selvstændig børnepasser alene eller sammen med andre i en ”storordning” med titlen ”*Storordninger og selvstændige private børnepassere*” dateret maj 2009.

I vejledningen, side 4, opstilles en række *personlige krav*, som en privat børnepasser skal opfylde, for at opnå tilladelse efter dagtilbudslovens §§ 78-79.

Kravet om at være *fyldt 18 år* forekommer efter konsulenternes opfattelse som udgangspunkt rimeligt, da personer under myndighedsalderen (mindreårige) ikke kan indgå juridisk bindende aftaler, herunder om privat pasning som selvstændig erhvervsdrivende.⁴² Spørgsmålet er bare, om reglen kan forvaltes uden mulighed for at dispensere i tilfælde, hvor den unge er fyldt 15 år og værge/forældremyndighedsindehaveren er indstillet på at give sin tilladelse og søge godkendelse hos statsforvaltningen.⁴³

Af vejledningens side 5 fremgår følgende:

”Du kan max. passe 4 børn og det kun, hvis du bliver vurderet egnet til at passe 4 børn. Det mest almindelige er 2-3 børn.”

Københavns Kommune har oplyst, at Børne- og Ungeforvaltningen anvender en internt fastsat regel om, at én person højst kan få tilladelse til at passe fire børn, fordi forvaltningen vurderer, at det ikke vil være pædagogisk forsvarligt, hvis én person passer fem eller flere børn.

Efter konsulenternes opfattelse kan kommunen ikke opstille en ufravigelig regel om et børnetal på *maksimalt fire børn*, når dagtilbudslovens § 79, stk. 1, åbner mulighed for at opnå tilladelse til pasning af fem børn, jf. forbuddet mod skøn under regel. Kommunen *skal* således i hvert enkelt tilfælde vurdere ud fra

⁴² Jf. værgemålslovens § 1, stk. 2.

⁴³ Jf. værgemålslovens § 43, stk. 1.

de konkrete omstændigheder, hvor mange børn (mellem ét og fem børn) den pågældende person kan få tilladelse til at passe.

I forhold til byggelovgivningen er ”*erhverv, der sædvanligvis udøves i forbindelse med en bolig*” for eksempel dagpleje. Det betyder, at der ikke sker et skift i anvendelse af bebyggelsen fra bolig til erhverv, når beboeren i en bolig driver dagpleje. Byggelovens § 2, stk. 1, litra c, finder derfor ikke anvendelse.

”Dagpleje” er ikke defineret i byggelovgivningen, og der er ikke her fastsat regler om, hvor mange børn en dagpleje kan omfatte.

Københavns Kommune har oplyst, at Teknik- og Miljøforvaltningen anvender en internt fastsat regel i forhold til byggelovens § 2, stk. 1, litra c, hvorefter forvaltningen vurderer, at det vil kræve medhjælp, hvis der i en bolig passes flere end 3-4 børn i alderen 0-2 år. Pasning af flere end 3-4 børn i alderen 0-2 år udgør således efter Teknik- og Miljøforvaltningens internt fastsatte regel en ændret benyttelse fra bolig til erhverv i henhold til byggelovens § 2, stk. 1, litra c.

Konsulenterne har ikke undersøgt spørgsmålet om, hvorvidt reglen om, at antagelse af medhjælp i alle tilfælde betyder ændret benyttelse til erhverv, er i overensstemmelse med byggelovgivningen.

Men konsulenterne bemærker, at Teknik- og Miljøforvaltningen naturligvis ikke kan lægge et faktum til grund – at der er antaget medhjælp – hvis det ikke er i overensstemmelse med de faktiske forhold. Det vil sige, hvis Børne- og Ungeforvaltningen inden for rammerne af dagtilbudsloven giver en kommunal eller privat dagplejer eller en privat børnepasser tilladelse til at passe fem børn i alderen 0-2 år i egen bolig - og den pågældende rent faktisk passer de fem børn alene - så kan Teknik- og Miljøforvaltningen naturligvis ikke med henvisning til byggelovgivningen foretage en vurdering, hvorefter den pågældende børnepasser bør antage medhjælp, for derefter at lægge til grund, at der *er* antaget medhjælp.

3.3.4 anbefalinger til Københavns Kommune

Ved en eventuel revision af vejledningen omtalt ovenfor punkt 3.3.3, kan Københavns Kommune overveje, om bemærkningerne ovenfor bør give anledning til at opbløde visse formuleringer for eksempel med ord såsom ”som udgangspunkt”, ”sædvanligvis”, ”som regel” eller lignende.

Dette af hensyn til, at private ikke skal få det indtryk, at kommunen ikke foretager en konkret og individuel vurdering ved hver enkelt ansøgning om tilladelse til at etablere og drive en privat pasningsordning. Kommunens internt fastsatte regler om for eksempel aldersgrænser og antal børn må således ikke

være ufravigelige, men alene vejledende ved udøvelsen af skønnet inden for rammerne af dagtilbudsloven.

3.3.5 Benchmark

Der foretages ikke særskilt benchmark vedrørende private pasningsordninger. Der henvises i stedet for til punkt 3.4.7, om tilskud til forældre til privat pasning. Det forudsættes således, at alle forældre til børn, der passes i sådanne ordninger, modtager tilskud.

3.4 Tilskud til forældre til privat pasning - §§ 80-85

Pr. 1. januar 2004 fik forældre, der ikke ønsker at benytte et kommunalt eller privat dagtilbud under den kommunale forsyning⁴⁴, et retskrav på at vælge et økonomisk tilskud til privat pasning, jf. nu dagtilbudslovens § 80, stk. 1. Kommunen *skal* således give tilskuddet, hvis forældrene ønsker det. Kommunen fastsætter selv tilskuddet inden for visse rammer.

Formålet hermed var at give forældrene flere valgmuligheder og imødekomme forældrenes forskelligartede behov og ønsker for pasning af deres børn. Forældrene kan *ikke* benytte tilskuddet til *pasning af egne børn*, se nedenfor punkt 3.5, om denne tilskudsordning. Det gælder ligeledes, såfremt forældrene selv opretter en privat pasningsordning.⁴⁵

Tilskuddet skal således bruges til ”fremmed” børnepasning, dvs. til:

- enten betaling af en privat børnepasser, der er ansat af forældrene eller er selvstændig erhvervsdrivende uden kommunal tilladelse (dvs. med pasning af 1-2 børn),
- eller køb af en plads i en privat dagplejelignende eller institutionslignende pasningsordning, der kræver kommunal tilladelse, fordi der passes flere end to børn, se punkt 3.3, ovenfor.

Kommunen skal godkende aftalen om privat pasning, herunder børnepasseren/ordningen og de fysiske rammer. Kommunen fører løbende tilsyn med ordningen efter dagtilbudsloven.

Der henvises i øvrigt til de indledende bemærkninger ovenfor punkt 3.3, om private pasningsordninger uden offentlige midler.

⁴⁴ Dvs. kommunale og selvejende daginstitutioner, eksisterende puljeordninger samt kommunal og privat dagpleje.

⁴⁵ Jf. bemærkningerne til § 80, stk. 1, i lovforslag nr. 170/2006-07.

3.4.1 Tilskudsordningens omfang

Som udgangspunkt omfatter ordningen tilskud til forældre til *fuldtidspasning af børn i alderen 24 uger og indtil barnets skolestart*. Kommunalbestyrelsen kan beslutte:

- at ordningen skal *indskrænkes* til kun at omfatte børn i en *bestemt del af aldersgruppen 24 uger og indtil barnets skolestart*, jf. dagtilbudslovens § 80, stk. 2. Det har Københavns Kommune efter det oplyste valgt *ikke* at gøre.
- at ordningen skal *udvides* til at omfatte børn i *alderen 0 til 24 uger*, jf. dagtilbudslovens § 80, stk. 3.⁴⁶ Det har Københavns Kommune efter det oplyste valgt *ikke* at gøre.
- at ordningen skal *udvides*, således at der kan gives tilskud til privat pasning i *kombination* med, at barnet har en deltidsplads i et dagtilbud, jf. dagtilbudslovens § 80, stk. 4.⁴⁷ Det har Københavns Kommune efter det oplyste valgt *ikke* at gøre.
- at ordningen *udvides*, således at der kan gives tilskud til privat pasning, der svarer til *mindre end en fuldtidsplads*, jf. bemærkningerne til § 80, stk. 3, i lovforslag nr. 170/2006-07. Det har Københavns Kommune efter det oplyste valgt at gøre.

3.4.2 Tilskuddets størrelse

Kommunalbestyrelsen fastsætter tilskuddet til privat pasning. Tilskuddet fastsættes ens for alle børn inden for den samme aldersgruppe. Jf. dagtilbudslovens § 83, stk. 1.

Tilskuddet skal udgøre *mindst 75 pct. af den billigste budgetterede nettodriftsudgift*⁴⁸ pr. plads⁴⁹ i et dagtilbud til samme aldersgruppe i kommunen, jf. dagtilbudslovens § 83, stk. 2, 1. pkt. Det betyder, at tilskuddet til forældrene til privat pasning skal udgøre mindst ca. 56 pct. af bruttodriftsudgiften (kommunens plus forældrenes udgift) til et dagtilbud. Det skal sammenholdes med, at det kommunale tilskud til en plads i dagtilbud skal være mindst 75 pct.

Efter det oplyste anvender Københavns Kommune minimumssatsen, der for fuldtidspasning udgør følgende beløb i 2009 ifølge kommunens hjemmeside:

⁴⁶ Muligheden blev indført med dagtilbudsloven pr. 1. august 2007.

⁴⁷ Muligheden blev indført med dagtilbudsloven pr. 1. august 2007.

⁴⁸ Dvs. den samlede kommunale udgift med fradrag af forældrebetalingen.

⁴⁹ Eksklusive udgifter til støttepædagog.

**Maksimalt tilskud i 2009 og eksempler på udgifter og egenbetaling:
Maksimalt tilskud**

Pasning over 30 timer pr. uge

Alder	24 uger - indtil 3 år	3 år - indtil 6 år
Maksimalt tilskud	6.533 kr.	4.330 kr.
Udgifter	8.711 kr.	5.773 kr.
Minimum egenbetaling	2.178 kr.	1.443 kr.

Tilskuddet til privat pasning på 6.533 kr. til 0-2-årige børn skal sammenholdes med en nettodriftsudgift til en dagpleje- eller vuggestueplads i Københavns Kommune på knap 9.000 kr., så vidt konsulenterne kan se ud fra de foreliggende oplysninger. Der tages forbehold for, at kommunen foretager en egentlig økonomisk beregning heraf.

I eksemplet ovenfor er der forudsat en forældrebetaling på minimum 2.178 kr., der skal sammenholdes med, at en dagpleje- eller vuggestueplads koster forældrene 2.985 kr. i Københavns Kommune.

Den private pasningsordnings udgifter kan for eksempel være løn, feriepenge, ATP, arbejdsskadeforsikring samt udgifter til mad og bleer.

Dagtilbudsloven fastsætter *ikke noget loft for størrelsen af det tilskud til privat pasning*, kommunen kan beslutte at give. I det konkrete tilfælde kan kommunen dog højst yde et tilskud, der dækker *75 pct. af forældrenes dokumenterede udgifter* til den private pasningsordning, jf. dagtilbudslovens § 83, stk. 2, 2. pkt. samt for dagtilbud reglen om en maksimal forældrebetaling på 25 pct.

Kommunen skal tilbyde at sørge for forældrenes *administration* af den private pasningsordning mod en reduktion i tilskuddet svarende til kommunens udgifter til administrationen, jf. dagtilbudslovens § 81, stk. 2.

Af bemærkningerne til § 81, stk. 2, fremgår følgende om den administration kommunen skal tilbyde forældrene:

”I stk. 2 fastsættes, at kommunerne skal tilbyde at administrere forældrenes opgaver som arbejdsgiver i forhold til en privat pasningsordning efter § 80 mod en reduktion i tilskuddet svarende til omkostningerne ved opgaven. Med kommunens administration af arbejdsgiverforpligtelser i forbindelse med ordningen menes ATP, feriegodtgørelse, sygedagpenge, dagpenge ved barsel og lovpligtige forsikringsordninger, dog ikke løn, herunder eksempelvis udarbejdelse af lønsedler eller udbetaling af kommunens tilskud direkte til den private pasningsordning. Det er forældrene selv, der skal varetage udbetalingen af forældrenes egenbetaling til den private pasningsordning. Såfremt kommunen varetager administrationen for forældrene efter stk. 2, er det fortsat forældrene, der er arbejdsgivere, og dermed også forældrene der opretholder arbejdsgiveransvaret. Det er ligeledes forældrene, der udarbejder ansættelsesbevis.

Kommunalbestyrelsen skal alene sørge for, at forældrene får tilbud om, at administrationen af ordningen varetages af andre mod en reduktion i tilskuddet. Kommunalbestyrelsen kan herved beslutte at lade et privat firma varetage administrationen for forældrene. Kommunalbestyrelsen skal således ikke tilbyde, at kommunen konkret administrerer ordningen.”

Som det fremgår, omfatter administration i denne sammenhæng ”forældrenes opgaver som arbejdsgiver” i forhold til den private børnepasser, forældrene har ansat. Det handler om ”administration af arbejdsgiverforpligtelser i forbindelse med ordningen”, hvormed menes, ”ATP, feriegodtgørelse, sygedagpenge, dagpenge ved barsel og lovpligtige forsikringsordninger, dog ikke løn, herunder eksempelvis udarbejdelse af lønsedler eller udbetaling af kommunens tilskud direkte til den private pasningsordning.”

Kommunen pligt til at tilbyde administration kan opfyldes, ved at kommunen forestår administrationen, eller ved at kommunen beslutter at lade et privat firma varetage administrationen for forældrene. Administrationsvederlaget betales af forældrene, idet kommunen reducerer tilskuddet til privat pasning svarende til omkostningerne ved opgaven.

Efter det oplyste varetager Københavns Kommune ikke administration for forældre. Kommunen henviser heller ikke forældrene til et privat firma.

En kommune kan *ikke* yde *andre tilskud eller anden støtte*. Kommunen kan således ikke vederlagsfrit stille udstyr til børnene eller lokaler til rådighed for private pasningsordninger.

3.4.3 Godkendelse af aftalen om privat pasning

Som led i tilskudsordningen for forældre skal kommunen godkende aftalen om privat pasning mellem forældrene og den private pasningsordning eller den ansatte eller selvstændigt erhvervsdrivende børnepasser, jf. dagtilbudslovens § 81, stk. 1. Det indebærer godkendelse af:

- *de enkelte børnepassere*, herunder deres personlige og faglige kvalifikationer med henblik på at sikre barnets tryghed, trivsel og udvikling samt forsvarlige pasning
- *de fysiske rammer*, herunder sikkerhed og egnethed
- *de økonomiske forhold i aftalen*, herunder om tilskuddet benyttes som forudsat, om der er tale om proforma eller anden omgåelse af reglerne, og om der er aftalt (u)rimelige løn- og ansættelsesforhold.

Der henvises i øvrigt til [punkt 3.3.2](#), om krav til etablering af og ”godkendelseskrav” til private pasningsordninger.

3.4.4 Tilsyn

Kommunen skal føre løbende tilsyn med den private pasningsordning, som forældrene har opnået tilskud til, jf. dagtilbudslovens § 81, stk. 1.

Kommunens forpligtelse efter § 16 i retssikkerhedsloven til at føre løbende tilsyn med forholdene i dagtilbuddene i kommunen gælder også for de pasningsforhold, der etableres under tilskudsordningen. Tilsynet omfatter således både indholdet af pasningsordningen og den måde, opgaven udføres på (økonomisk og fagligt tilsyn).

Af dagtilbudsvejledningens punkt 33.9 fremgår, at *”den konkrete udøvelse af tilsynet skal afvejes i forhold til den enkelte aftale”*.

Af dagtilbudsvejledningens punkt 33.9 fremgår endvidere følgende:

”Med hensyn til indholdet i det løbende tilsyn kan kommunalbestyrelsen tage udgangspunkt i tilsynet med den kommunale dagpleje. Kommunalbestyrelsen kan som led i tilsynet give vejledning til børnepasseren.” [Konsulenternes understregning.]

Herudover er grundlaget for tilsynet med pasningsordningen pasningsaftalen mellem forældrene og børnepasseren samt de krav, der er stillet i forbindelse med godkendelsen.

3.4.5 Bemærkninger til Københavns Kommune

3.4.5.1 Krav til selvstændigt erhvervsdrivende børnepassere og ansatte i private pasningsordninger

Vedrørende selvstændigt erhvervsdrivende børnepassere og private dagpleje- eller institutionslignende pasningsordninger henvises til bemærkningerne ovenfor punkt 3.3.3.

3.4.5.2 Krav til børnepassere ansat af forældrene

Københavns Kommunes Børne- og Ungeforvaltning har udarbejdet en vejledning til private børnepassere, der ønsker ansættelse hos forældre, der opnår tilskud til privat pasning, ”Bliv privat børnepasser – og pas nogle af Københavns dejlige unger. Et selvstændigt job i børnehøjde”, dateret maj 2009.

I vejledningen, side 3, opstilles en række *personlige krav*, som en privat børnepasser skal opfylde, når en aftale skal godkendes efter dagtilbudslovens §§ 80-85 om tilskud til privat pasning. Kravene er identiske med de krav, der stilles til selvstændigt erhvervsdrivende børnepassere, herunder kravet om at være *fylt 18 år*. Der henvises derfor til bemærkningerne ovenfor punkt 3.3.3.

Hertil kan føjes, at det i denne sammenhæng – ansat privat børnepasser – er endnu mere relevant at tage personer i alderen 15-18 år i betragtning, da ord-

ningen lægger op til, at forældrene kan ansætte en ”ung pige” i huset. Blot bør kommunen sikre sig, at værgeren/forældremyndighedsindehaveren samtykker i, at den unge ansættes som ”ung pige” i huset.⁵⁰

På side 4 i vejledningen angives, hvem der *ikke* kan blive privat børnepasser. Men der siges ikke noget konkret om, hvem der kan tænkes at blive ansat som private børnepassere af forældre. På Københavns Kommunes hjemmeside er herom anført: ”*Det kan være en ung pige m/k, én af barnets bedsteforældre, en nabo, en god ven eller lignende.*”

I vejledningen anføres der heller ikke meget om au-pair piger. Det oplyses, at personer fra ikke-EU lande uden arbejdstilladelse ikke kan blive private børnepassere, men intet om hvilke (unge) udlændinge der kan.

Af vejledningens side 4 fremgår følgende om antallet af børn, den private børnepasser kan godkendes til at passe:

”Som privat børnepasser kan du godkendes til at passe 1, 2 eller 3 børn. (...)”

Der ses ikke i reglerne om tilskud til privat pasning at være noget til hinder for, at en privat børnepasser passer op til fem børn, for eksempel fordi flere forældre er gået sammen om at ansætte en privat børnepasser, hvis børnepasseren samtidig søger tilladelse efter §§ 78-79, se ovenfor [punkt 3.3.3](#). Hvor mange børn en børnepasser må passe, beror på en konkret vurdering af den børnepasser, forældrene har valgt.

3.4.5.3 Godkendelse af aftalen mellem børnepasseren og forældrene

På hjemmesiden oplyser Københavns Kommune, at en børnepasser ansat af forældrene har ”ret til løn under sygdom” samt ”ret til løn ved barsel”.

Hertil bemærker konsulenterne, at en privat ansat børnepasser ikke har ret til løn under sygdom eller barsel, medmindre parterne har aftalt det.

Hvis der ikke er aftalt ret til løn under sygdom m.v., reguleres spørgsmålet af sygedagpengeloven.

Om og i givet fald, hvilke økonomiske konsekvenser de forskellige muligheder vil have for forældrene som arbejdsgivere og den private børnepasser som ansat, har konsulenterne ikke vurderet.

3.4.5.4 Tilskudsstørrelser

Det bemærkes, at Københavns Kommune har valgt at give minimumstilskuddet til forældre til privat pasning. Der er intet til hinder for, at kommunen be-

⁵⁰ Sml. Forældreansvarslovens §§ 43-44.

slutter at hæve tilskudsbeløbet, da der ikke i lovgivningen er fastsat noget generelt loft.⁵¹ Blot skal tilskudsbeløbet være ens for alle forældre, der ansøger herom.⁵²

Om en vikarordning fremgår af Københavns Kommunes hjemmeside følgende:

"Hvis du har en godkendt Privat Børnepasningsordning i Københavns Kommune kan du nu få tilskud til vikardækning, hvis din børnepasser bliver syg. Du kan få dækket 75% af dine udgifter i forbindelse med vikardækning ved børnepassers sygdom."

Så vidt konsulenterne kan vurdere, kan vikarordningen medføre, at nogle forældre modtager højere tilskud end andre. Der ses ikke umiddelbart at være hjemmel i lovgivningen til en sådan ordning.

Som det fremgår ovenfor punkt 3.4.2, skal kommunen tilbyde forældrene administration af den private pasningsordning, dvs. af arbejdsgiverforpligtelserne. Det gør Københavns Kommune efter det oplyste kun i begrænset omfang,⁵³ og det er ikke i overensstemmelse med lovgivningen om tilskud til forældrene til privat pasning.

3.4.5.5 Tilsyn

Af Københavns Kommunes hjemmeside fremgår, at der foretages tilsynsbesøg ca. hver 8. uge. Hvis dette er udtryk for en gennemsnitlig hyppighed af tilsynsbesøg, har konsulenterne ingen bemærkninger hertil. Der henvises til, at *"den konkrete udøvelse af tilsynet skal afvejes i forhold til den enkelte aftale"*. Dvs. i de konkrete tilfælde skal det overvejes, om der er grunde til at føre et lempeligere eller et mere skærpet tilsyn.

3.4.6 Anbefalinger til Københavns Kommune

3.4.6.1 Krav til selvstændigt erhvervsdrivende børnepassere og ansatte i private pasningsordninger

Vedrørende selvstændigt erhvervsdrivende børnepassere og private dagpleje- eller institutionslignende pasningsordninger henvises til anbefalingerne ovenfor punkt 3.3.4.

3.4.6.2 Krav til børnepassere ansat af forældre

Ved en eventuel revision af vejledningen om ansatte private børnepassere omtalt ovenfor punkt 3.4.5.2, kan Københavns Kommune overveje at opløde

⁵¹ Konkret må tilskuddet dog højst dække 75 pct. af forældrenes dokumenterede udgifter til den private pasningsordning.

⁵² Efter dagtilbudslovens § 83, stk. 1, skal tilskuddet fastsættes ens for alle børn inden for den samme aldersgruppe.

⁵³ Efter det oplyste tilbyder Københavns Kommune alene forældrene at udarbejde årsopgørelse over lønnen til den ansatte private børnepasser og at varetage indbetalingen af feriepenge til Feriefonden. Loven kræver, at kommunen tilbyder administration af *"ATP, feriegodtgørelse, sygedagpenge, dagpenge ved barsel og lovpligtige forsikringsordninger"*.

formuleringerne om at være fyldt 18 år og begrænsningen til maksimalt tre børn. Særligt i denne vejledning kan det være relevant at have nogle bemærkninger om børnepasnere i alderen 15-18 år.

Derudover kan Københavns Kommune overveje at sætte nogle flere ord og billeder på, hvem der kan blive ansat af forældre til privat pasning i overensstemmelse med det, kommunen anfører på sin hjemmeside.

Endelig bør Københavns Kommune sikre sig, at rådgivningen til forældrene om ansættelsesaftalens vilkår er i overensstemmelse med ansættelsesretlige regler, herunder pligten til at udfærdige et ansættelsesbrev med et indhold, der modsvarer lovgivningens krav. Kommunen bør gøre forældrene opmærksom på, hvilke punkter i ansættelseskontrakten der forpligter forældrene ud over lovgivningens minimumskrav, fx løn under sygdom og barsel, jf. punkt 3.4.5.3.

3.4.6.3 Tilskudsstørrelser

Københavns Kommune kan overveje, om en forhøjelse af tilskuddet til privat pasning vil øge incitamentet for forældre til at søge privat pasning til deres børn.

Det er muligt for eksempel at vælge at forhøje tilskuddet for de 0-2-årige, mens tilskuddet til de 3-6-årige forbliver på det nuværende niveau.

Så vidt konsulenterne kan se på det foreliggende grundlag, kan tilskuddet til 0-2-årige øges fra de nuværende 6.533 kr. til knap 9.000 kr., uden at den kommunale udgift til tilskuddet pr. barn overstiger den kommunale udgift til en dagpleje- eller vuggestueplads. Men i givet fald bør kommunen foretage en egentlig økonomisk beregning heraf.

Ovenstående skal også ses i lyset af, at et forhøjet tilskud ikke kun skal gives til nye forældre, der søger tilskud til privatpasning, men til alle de forældre, der allerede modtager tilskud, eller som - uanset tilskuddet størrelse - ville have søgt tilskuddet.

En beslutning om at forhøje tilskuddet til privat pasning bør i øvrigt ses i lyset af resultaterne i del II om benchmark, jf. nedenfor punkt 5.4.

Herudover bør Københavns Kommune i givet fald foretage en nærmere undersøgelse af, hvorledes et forhøjet tilskud kan tænkes at påvirke incitamentet hos forskellige grupper af forældre i kommunen.

Endvidere bør Københavns Kommune undersøge nærmere, om vikarordningen med tilskud til forældrene kan bringes i overensstemmelse med reglerne

om tilskud til privat pasning, herunder eventuelt forelægge spørgsmålet for Indenrigs- og Socialministeriet til skriftlig udtalelse.

Sidst, men ikke mindst, bør Københavns Kommune i overensstemmelse med lovgivningen tilbyde forældre administration af deres arbejdsgiverforpligtelser, når forældrene har ansat en privat børnepasser. Netop disse forpligtelser, der indebærer vanskeligt tilgængelige regler for ikke-erhvervsdrivende, kan formentlig afholde nogle forældre fra at ansætte en privat børnepasser. Kommunens pligt til at tilbyde forældrene administration kan opfyldes, ved at kommunen selv forestår administrationen, eller ved at kommunen lader et privat firma varetage administrationen.

Som et eksempel på en kommune, der tilbyder forældrene administration af deres arbejdsgiverforpligtelser, kan der henvises til Herning Kommune⁵⁴, se <http://www.horsens.dk/BoernOgUnge/Boernepasning/Fritvalgsordningen.aspx>⁵⁵

3.4.7 Benchmark

Af punkt 5.4, fremgår et benchmark på, hvor mange forældre der i sammenligningskommunerne modtager tilskud til privat pasning i henhold til dagtilbudslovens §§ 80-85. Der er indsamlet information, der gør det muligt at adskille oplysningerne i, om børnene passes i hjemmet (ansat privat børnepasser/model ”ung pige i huset”), eller om børnene passes uden for hjemmet, idet forældrene benytter tilskuddet til at købe en plads i en privat pasningsordning.

Endvidere er indhentet information om størrelsen af de tilskud, kommunerne yder, opgjort i kroner og procenter. Beregningsmetoden for at nå frem til størrelsen af de kommunale tilskud fremgår ligeledes.

Endelig foretages et benchmark på en række af de kommunale kriterier, kommunerne anvender for at godkende en aftale om privat børnepasning efter dagtilbudslovens §§ 80-85. Der skelnes mellem godkendelse af aftaler med personer, der ansættes til pasning af barnet *i hjemmet*⁵⁶, og aftaler med personer eller ordninger, der tillige er godkendt efter §§ 78-79 om private dagplejelige pasningsordninger (pasning af barnet *uden for hjemmet*).⁵⁷

De kriterier, der er undersøgt, handler om:

⁵⁴ Herning Kommune tilbyder tillige lønadministration. Loven kræver ikke, at kommunen tilbyder lønadministration.

⁵⁵ Konsulenterne har ikke kontrolleret, om alt hvad der anføres på denne side af Herning Kommunes hjemmeside, er i overensstemmelse med lovgivningen.

⁵⁶ Det er muligt, at der findes aftaler, hvor forældrene ansætter for eksempel bedstemor til at passe 1-2 børnebørn i sit hjem. Sådanne aftaler er også henført til kategorien ”pasning *i hjemmet*”.

⁵⁷ I Københavns Kommune og sammenligningskommunerne er der efter det oplyste ikke godkendt private institutionslignende pasningsordninger. Private institutionslignende ordninger findes i andre kommuner, f.eks. Gentofte Kommune med Stepping Stones International Preschool, der passer 12 vuggestuebørn og 30 børnehalebørn.

- Alderskrav for at blive godkendt
- Straffeattest og børneattester, skal de indhentes?
- Uddannelseskrav, herunder om der er forskel i uddannelseskrav i forhold til de krav, der stilles til kommunale og private dagplejere
- Røgfrit miljø, er der krav herom og afviger kravene i givet fald fra de krav, der stilles til kommunalt ansatte dagplejere
- Boliggodkendelse - er kravene til godkendelse identiske med eller lempeligere end kravene til kommunalt ansatte dagplejere
- Personlige krav – skal der tales dansk, må ansigtet være tildækket?

Der er knyttet bemærkninger til hver af omhandlede benchmark, herunder om samspillet med den retlige ramme.

I punkt 7, om kommunikation er der indsamlet information med henblik på et benchmark af, hvilke oplysninger borgere eller private initiativtagere kan finde på hjemmesiderne i sammenligningskommunerne, herunder information om private børnepassere og private pasningsordninger samt ansøgningskemaer, eksempler på lønberegning og godkendelseskriterier.

3.5 Tilskud til forældre til pasning af egne børn - §§ 86-91

En kommune *kan* (men skal ikke) beslutte at give forældre med børn i alderen 24 uger og indtil barnets skolestart mulighed for at vælge økonomisk *tilskud til pasning af egne børn* i stedet for en plads i et kommunalt eller privat dagtilbud under den kommunale forsyning,⁵⁸ jf. dagtilbudslovens § 86, stk. 1.

Kommunen kan beslutte, at der kun gives tilskud til forældre med *børn i en bestemt aldersgruppe*, jf. dagtilbudslovens § 86, stk. 2.

Københavns Kommune har udnyttet begge muligheder efter dagtilbudslovens § 86. Følgende fremgår af kommunens hjemmeside:

”Københavns Kommunes Børne- og Ungdomsudvalg har besluttet, at give forældre med børn i alderen fra 24 uger og indtil 3 år mulighed for at vælge økonomisk tilskud til pasning af egne børn i stedet for plads i et dagtilbud. Det betyder, at forældre får flere valgmuligheder, og dermed i højere grad kan tilrettelægge pasningen af deres barn, så familiens behov imødekommes. Ordningen trådte i kraft den 1. marts 2009 og løber foreløbigt i to år.”

⁵⁸ Dvs. kommunale og selvejende daginstitutioner, eksisterende puljeordninger samt kommunal og privat dagpleje.

Som det fremgår, er ordningen i Københavns Kommune *begrænset til børn i alderen fra 24 uger og indtil 3 år*. Ordningen er helt ny og *foreløbigt tidsbegrænset til 1. marts 2011*.

Om ordningen anføres endvidere på kommunens hjemmeside:

”Tilskuddet er på 7.633 kr. pr. måned pr. barn. Der kan maksimalt udbetales tre tilskud pr. busstand - det samlede tilskud kan ikke overstige dagpengemaksimum. Tilskuddet til pasning af egne børn kan kun udbetales i én samlet periode på minimum otte uger og maksimalt et år. Der ydes kun ét tilskud pr. barn og ordningen kan ikke deles mellem forældrene.”

En kommune kan ændre sin beslutning om rammerne for tilskudsordningen. Såfremt kommunen træffer beslutning om at ændre rammerne for tilskud, gælder de ændrede rammer kun for nye tilskudsansøgere.⁵⁹

I tilfælde af kommunens brud på pasningsgarantien kan forældre vælge et tilskud til pasning af egne børn. Retten til tilskud til pasning af egne børn i tilfælde af brud på pasningsgarantien gælder, uanset om kommunen generelt har besluttet at give tilskud til pasning af egne børn, og uanset om perioden, der ønskes tilskud til, er kortere end minimumsperioden på otte uger. De øvrige betingelser, der normalt skal være opfyldt, kræves fortsat opfyldt.

3.5.1 Betingelser for at få tilskud til pasning af egne børn

Bestemmelserne om tilskud til pasning af egne børn *forudsætter*, at forældrene vedrørende det pågældende barn:

- ikke har en plads i et dagtilbud og
- ikke modtager tilskud til privat pasning, jf. ovenfor punkt 3.4.⁶⁰

I dagtilbudslovens § 87 opstilles herudover en række *ufravigelige betingelser* for at få tilskud til pasning af egne børn:

1. Ansøgere må *ikke* samtidig modtage offentlig *overførselsindkomst* eller have en *arbejdsindtægt*.⁶¹
2. Der kan ikke gives tilskud til ansøgere, der ikke *udnytter sine arbejdsmuligheder* efter § 13, stk. 7 og 8, i lov om aktiv socialpolitik, jf. § 26, stk. 5 og 8, i lov om aktiv socialpolitik.

⁵⁹ Se bemærkningerne til § 90 i lovforslag nr. 170/2006-07.

⁶⁰ Søkende kan være i dagtilbud eller i privat pasning, hvor forældrene får tilskud hertil.

⁶¹ Formueindkomst eller anden indkomst, der ikke er arbejdsindkomst eller offentlig forsørgelsesindkomst, er ikke til hinder for at modtage tilskud til pasning af egne børn.

3. Ansøgere skal have *opholdt sig her i landet i 7 ud af de seneste 8 år*. Dette gælder også for danske statsborgere, der i en årrække har opholdt sig uden for Danmark.⁶²

Vedrørende *nr. 1* fremgår af lovforslag nr. 170/2006-07, at tilskud til pasning af egne børn er et alternativ til at være til rådighed og have tilknytning til arbejdsmarkedet, og at det ikke er hensigten, at tilskuddet skal være et supplerende forsørgelsesgrundlag til en overførselsindkomst eller en arbejdsindtægt.

Ansøgeren kan derfor heller ikke modtage løn eller vederlag som privat børnepasser for et andet barn i en anden familie, da lønnen eller vederlaget herfor er arbejdsindtægt.

3.5.2 Tilskuddets størrelse

Kommunalbestyrelsen fastsætter størrelse af tilskuddet til pasning af egne børn. Tilskuddet skal fastsættes ens for alle børn inden for samme aldersgruppe. Jf. dagtilbudslovens § 89, stk. 1.

Loven fastsætter ikke noget minimum for tilskuddets størrelse, men der gælder et maksimum. Tilskuddet kan *højest* udgøre *85 pct.* af den billigste nettodriftsudgift i et dagtilbud til samme aldersgruppe i kommunen. Det svarer til ca. 64 pct. af bruttodriftsudgiften. Sammenlign i øvrigt med det anførte ovenfor [punkt 3.4.2](#). Så vidt konsulenterne kan se, udnytter Københavns Kommune lovens maksimum med et tilskud på 7.633 kr. pr. måned pr. barn i alderen 0-2 år.

Tilskuddet beskattes som A-indkomst for tilskudsmodtageren.⁶³

Udover 85 pct.-reglen er der i loven fastsat nogle begrænsninger for udbetalingen af tilskud til pasning af egne børn:

- Der kan maksimalt udbetales tre tilskud til samme husstand, jf. dagtilbudslovens § 88, stk. 1.
- Hvis der samtidig modtages tilskud til flere børn, må det samlede tilskud pr. husstand ikke overstige beløbet for maksimale dagpenge, jf. dagtilbudslovens § 88, stk. 2.
- Tilskuddet gives for én samlet periode for det enkelte barn, jf. dagtilbudslovens § 88, stk. 3.

Som det ses, er der tale om at give tilskud for én samlet periode. Det betyder, at der ifølge loven ikke kan ydes tilskud vedrørende det samme barn fordelt på flere perioder.

⁶² Gælder ikke for EU/EØS-borgere, i det omfang de efter EU-retten er berettiget til ydelsen.

⁶³ Der indeholdes dog ikke arbejdsmarkedsbidrag, da der ikke er tale om en arbejdsindtægt.

Loven lægger op til at den samlede periode er på minimum 8 uger og maksimalt 1 år, men kommunen kan beslutte en længere minimumsperiode og en kortere maksimumsperiode. Københavns Kommune følger lovens udgangspunkt.

Af bemærkningerne til § 88, stk. 2, i lovforslag nr. 170/2006-07 fremgår om tilskudsperioden følgende:

”Til det enkelte barn kan der dermed kun gives tilskud for en sammenhængende periode.”

Af dagtilbudsvejledningens punkt 34.5 fremgår om tilskudsperioden følgende:

”Tilskuddet tildeles det enkelte barn for en sammenhængende periode, der holder sig inden for de fastsatte tidsgrænser.”

Som det fremgår ovenfor, har *Københavns Kommune* bestemt, at den samlede tilskudsperiode *ikke* kan *deles mellem forældrene*. Efter konsulenternes vurdering kan en sådan betingelse være sagligt begrundet for eksempel i administrative hensyn. Men konsulenterne ser ikke, at der i loven eller forarbejderne er noget til hinder for, at forældrene deler tilskudsperioden.

Tilskud til pasning af egne børn er ikke omfattet af bestemmelserne om forældrebetaling og indgår derfor ikke i grundlaget for beregning af søskendetilskud. Det betyder, at forældrene ikke er berettiget til søskendetilskud, hvis en forælder, der modtager tilskud til pasning af eget barn, samtidig har et andet barn i eksempelvis børnehave eller SFO.

3.5.3 Tilsyn

Kommunens tilsynsforpligtelse følger af servicelovens § 146, hvorefter kommunen har en generel forpligtelse til at føre tilsyn med de forhold, hvorunder børn i kommunen lever.

Af Københavns Kommunes hjemmeside fremgår, at det pædagogiske tilsyn kommer på tilsynsbesøg inden for de første 8 uger af tilskudsperioden.

3.5.4 Bemærkninger til Københavns Kommune

Københavns Kommune har valgt at udnytte muligheden for i en forsøgsperiode på to år at give det maksimale tilskud til pasning af egne børn, dog begrænset således at der ikke ydes tilskud til pasning af egne børn i alderen 3-6 år.

Som det fremgår ovenfor, har *Københavns Kommune* bestemt, at den samlede tilskudsperiode på minimum 8 uger og maksimalt 1 år *ikke* kan *deles mellem*

forældrene. Efter konsulenternes vurdering kan en sådan betingelse være sagligt begrundet for eksempel i administrative hensyn. Men konsulenterne ser ikke, at der i loven eller forarbejderne er noget til hinder for, at forældrene deler tilskudsperioden.

3.5.5 anbefalinger til Københavns Kommune

Ordningen med tilskud til pasning af egne børn er helt ny (fra 1. marts 2009). Konsulenterne er ikke klar over, i hvilket omfang kommunen orienterer borgerne om den nye mulighed, men foreslår, at det som minimum sker i forbindelse med, at forældrene skriver deres barn op til en plads i dagtilbud.

Københavns Kommunen kan overveje at åbne op for, at forældrene kan dele den sammenhængende tilskudsperiode til et barn, for at give forældrene større fleksibilitet i ordningen. I givet fald bør en sådan ordning dog først forelægges Indenrigs- og Socialministeriet til skriftlig udtalelse.

3.5.6 Benchmark

Af punkt 5.5, fremgår et benchmark på, hvor mange forældre der i sammenligningskommunerne modtager tilskud pasning af egne børn i henhold til dagtilbudslovens §§ 89-91. Endvidere er indhentet information om størrelsen af de tilskud, kommunerne yder, opgjort i kroner og procenter. Endelig fremgår beregningsmetoden for at nå frem til størrelsen af de kommunale tilskud.

I punkt 7, om kommunikation er der indsamlet information med henblik på benchmark af, hvilke oplysninger en forælder, der overvejer at passe eget barn, kan finde på hjemmesiderne i sammenligningskommunerne, herunder ansøgningskemaer.

3.6 ”Virksomhedsinstitutioner” og lignende

3.6.1 ”Virksomhedsinstitutioner” og dagtilbudslovgivningen

”Virksomhedsinstitution” er ikke en institutionstype, der er defineret i dagtilbudslovgivningen.

I almindelighed tænkes på en institution eller pasningsordning, der drives af en privat leverandør, og som er oprettet i tilknytning til en virksomhed, hvor medarbejderne i virksomheden har fortrinsret til alle eller en bestemt andel af pladserne i institutionen eller pasningsordningen.

Sådanne institutioner og pasningsordninger findes over hele landet, men de er meget forskellige for eksempel med hensyn til, hvem der har taget initiativet, hvem fortrinsretten gælder, hvor mange pladser der gives fortrin til, og om der tillige er bopælskrav.

Et eksempel fra Frederiksbergs Kommune er privatinstitutionen KVL's Børnebus, se <http://www.kvlsbornebus.dk/> hvoraf fremgår følgende:

”KVL's Børnebus er en vuggestue for børn mellem 1 og 3 år. Forældre kan skrive deres børn op, hvis de er bosiddende på Frederiksberg, eller hvis de er personale eller studerende på LIFE (tidligere KVL). Er man tilknyttet LIFE, kan man således også skrive sit barn op, hvis man bor i andre kommuner end Frederiksberg.”

Alle private dagtilbudsformer med kommunale tilskud kan være virksomhedsinstitutioner, dvs. selvejende daginstitutioner, eksisterende puljeordninger, privatinstitutioner og privat dagpleje.

Også private pasningsordninger uden offentlig støtte kan oprettes i tilknytning til en virksomhed og søges af medarbejdere/forældre, der for eksempel modtager tilskud til privat pasning.

Der er i dag fortsat mulighed for at oprette ”virksomhedsinstitutioner” som ovenfor angivet, dog med undtagelse af puljeordninger.⁶⁴ Indenrigs- og Socialministeriet ved Louise Schmidt Petersen har den 4. september 2009 bekræftet dette telefonisk over for konsulenterne.

Private dagtilbud, der er ”virksomhedsinstitutioner”, skal i vedtægterne angive, hvordan pladserne tildeles i institutionen (den selvejende daginstitution, puljeordningen eller privatinstitutionen) eller den private dagpleje.

”Virksomhedsinstitutioner” m.v. er omtalt i dagtilbudsvejledningen således:

”10.1.2 Selvejende daginstitutioner

Daginstitutioner kan efter dagtilbudsloven oprettes og drives som selvejende daginstitutioner af en privat leverandør efter aftale med kommunalbestyrelsen.

Den private leverandør kan f.eks. være en privat virksomhed, der ønsker at oprette en daginstitution i tilknytning til virksomheden med det formål at tilgodese virksomhedens medarbejdere. (...) Selvejende daginstitutioner drives af en bestyrelse.

(...)

Selvejende daginstitutioner er karakteriseret ved at være non-profit institutioner.

(...)

11.5 Retningslinjer for optagelse i selvejende daginstitutioner og privat dagpleje med optagelseskompetence

(...)

Selvejende daginstitutioner og privat dagpleje kan være oprettet med et specielt formål, der gør, at der kan gives fortrinsret til bestemte grupper af børn, f.eks. virksomhedsbørnehaver. Hvis dette er tilfældet, skal det fremgå af institutionens eller den private dagplejes vedtægter, ligesom det skal fremgå, hvordan pladserne tildeles i institutionen.

(...)

⁶⁴ Puljeordninger udfases med dagtilbudsloven, men eksisterende ordninger kan fortsætte, se note 6 ovenfor.

11.6.1 Retningslinjer for optagelse af børn i privatinstitutioner

(...)

En privatinstitution kan være oprettet med et specielt formål, der gør, at der kan gives fortrinsret til bestemte grupper af børn. Hvis dette er tilfældet, skal det også for privatinstitutioner fremgå af institutionens vedtægter, ligesom det skal fremgå, hvordan pladserne tildeles i institutionen.

(...)

39.1 Puljeordninger som driftsform

(...)

Puljeordninger har typisk været oprettet på initiativ af en gruppe forældre, eller andre private, som har haft et ønske om at drive en pasningsordning til børn. Det har også været virksomheder, som har haft et ønske om at etablere et dagtilbud for de ansattes børn. Der er ikke krav til organisationsformen for puljeordninger.

(...)"

I dagtilbudsvejledningens kapitel 32 om etablering og drift af private pasningsordninger (dagpleje- eller institutionslignende) anføres følgende:

"Pasning af et barn i en privat pasningsordning er baseret på en aftale mellem barnets forældre og den private pasningsordning. Det er således den private pasningsordning, der bestemmer, hvilke forældre der indgår aftale med og således hvilke børn, der modtages i pasningsordningen."

En del af de selvejende daginstitutioner, der blev oprettet i slutningen af 1960'erne og begyndelsen af 1970'erne blev oprettet som "virksomhedsinstitutioner".

Et eksempel fra Slagelse Kommune, december 2005, selvejende institution med driftsoverenskomst:

I 1969 overdrog Statens Åndssvageforsorg en byggegrund til den selvejende institution Rosenkildevejens Børneinstitutioner. På grunden blev der opført en vuggestue og en børnehave.

Ifølge § 2 i den selvejende institutions vedtægter er formålet at forestå driften af en vuggestue og en børnehave for personalet på Vestsjællands Amtskommunes bo- og servicetilbud for fysisk og psykisk udviklingshæmmede.

Rosenkildevejens Børneinstitutioner råder over 2/3 af pladserne, der primært skal søges besat med børn af medarbejdere ansat ved de nævnte amtslige institutioner og med bopæl i Slagelse Kommune. Men der mulighed for at optage børn, hvis forældre ikke har bopæl i kommunen. De resterende pladser besættes af Slagelse Kommune. Jf. vedtægternes § 3 og driftsoverenskomstens § 1.

En tilsvarende konstruktion kan også i dag anvendes lovligt.

Københavns Kommune (Den Centrale Pladsanvisning, IFO-team) har fremsendt et brev til en række virksomheder i kommunen med oplysning om, at virksomheder kan oprette privatinstitutioner. Kommunen har været i dialog med nogle virksomheder herom, men virksomhederne har alligevel ikke ønsket at oprette en privatinstitution af blandt andet to grunde:

- Virksomhederne fandt de bygningsmæssige krav for store (fx små toiletter og puslefaciliteter)
- Virksomheden ønskede ikke at påtage sig ansvaret for driften og administrationen af privatinstitutionen.

Konsulenterne kender ikke til lignende initiativer, hvor kommuner opfordrer private til at oprette privatinstitutioner. Tværtimod kunne det tænkes, at nogle kommuner oplever, at privatinstitutioner vanskeliggør planlægningen af strukturen på daginstitutionsområdet og forsyningsforpligtelsen.

3.6.2 Bemærkninger til Københavns Kommune

Som det fremgår ovenfor punkt 3.6.1 behøver en ”virksomhedsinstitution” ikke at blive oprettet som privatinstitution. En ”virksomhedsinstitution” eller anden pasningsordning kan, også i dag, oprettes i *enhver form for privat dagtilbud* (privatinstitution, selvejende daginstitution med driftsoverenskomst eller privat dagpleje med aftale) eller *privat pasningsordning* (dagplejelignende eller institutionslignende).

3.6.3 Anbefalinger til Københavns Kommune

3.6.3.1 ”Virksomhedsinstitution” som selvejende daginstitution med driftsoverenskomst

Konsulenterne foreslår, at Københavns Kommune på ny kontakter de virksomheder, der har vist interesse for at oprette en ”virksomhedsinstitution”, samt eventuelt andre virksomheder, der kan tænkes at være interesseret heri.

Kommunens tilbud kan for eksempel være at indgå driftsoverenskomst om en selvejende daginstitution, der drives fra virksomhedens lokaler. (Om driftsformen selvejende daginstitution med driftsoverenskomst, se nedenfor i slutningen af dette punkt 3.6.3.1.)

Driftsoverenskomsten betyder, at kommunen via et kommunalt godkendt budget vil kunne dække alle faktiske udgifter ved driften den selvejende daginstitution, herunder udgifter til indretning af lokaler og opfyldelse af bygningskrav.

Virksomheden behøver således ikke at påtage sig nogen økonomisk risiko i modsætning til, hvad der gælder for en privatinstitution, hverken med hensyn til etablering eller drift. Der skal heller ikke stilles den driftsgaranti, som kan opleves økonomisk byrdefuld.

Driftsherren vil være den selvejende institution med en bestyrelse, der for eksempel er sammensat af et flertal af forældre, en repræsentant for virksomheden og en repræsentant for administrator, der kan være én af paraplyorganisationerne såsom Landsforeningen Frie Børnehaver og Fritidshjem eller Menighedernes Daginstitutioner.

Virksomheden har således ikke noget ansvar for driften og administrationen af daginstitutionen i modsætning til, hvad der gælder for en privatinstitution.

Virksomhedens forpligtelse er alene at give brugsret til eller at udleje lokaler til den selvejende institution. Herom bør der indgås særskilt kontrakt mellem virksomheden og den selvejende institution, som godkendes af kommunen og eventuelt betinges af indtrædelsesret for kommunen i tilfælde af driftsoverenskomstens ophør.

Til gengæld herfor kan kommunen og bestyrelsen for den selvejende institution aftale, at det af vedtægterne og driftsoverenskomsten skal fremgå, at børn af medarbejdere i virksomheden skal have fortrinsret til for eksempel 1/3, 2/3 eller alle pladser i institutionen. Resterende og/eller ubesatte pladser råder kommunen over. Der kan aftales begrænsninger for fortrinsretten i form af krav om bopæl i Københavns Kommune for en del eller alle pladser.

I medfør af dagtilbudslovens § 26, stk. 2, kan kommunalbestyrelsen/Borgerrepræsentationen beslutte, at den selvejende daginstitution helt eller delvis selv skal træffe afgørelse om optagelse i institutionen. Af dagtilbudsvejledningens punkt 11.5 fremgår, at den selvejende daginstitution i så fald skal

"(...) fastsætte og offentliggøre retningslinjer for optagelse af børn i institutionen eller i dagplejen. Formålet med offentliggørelsen af retningslinjerne er at sikre forældre, der ønsker deres børn optaget i en selvejende daginstitution eller i privat dagpleje, information om tilbuddenes retningslinjer for optagelse af børn.

Fastsættelsen af retningslinjer og anvisning af børn bør ske i et tæt samarbejde mellem den kommunale forvaltning og institutionen eller den private dagpleje for at sikre, at pasningsgarantien overholdes, og at der sker en lige behandling af forældrene.

Retningslinjerne skal fastsættes inden for og i tråd med kommunalbestyrelsens retningslinjer for optagelse i dagtilbud under den kommunale anvisning, ligesom retningslinjerne ikke må være i strid med almindelige retsprincipper, herunder lighedsprincippet og forbuddet mod at

diskriminere på grund af race, køn, religion og lignende. Der må således ikke fastsættes retningslinjer, der udelukker grupper af børn fra optagelse.”

Virksomhedens incitament for at indgå i en sådan ordning skulle være, at en ”virksomhedsinstitution” vil kunne medvirke til, at virksomheden kan rekruttere og fastholde kvalificerede medarbejdere.

Set fra kommunens synspunkt har driftsformen - selvejende daginstitution med driftsoverenskomst – den fordel, at kommunen kan opfylde sin forsyningsforpligtelse, ved at et barn med bopæl i kommunen tilbydes plads i ”virksomhedsinstitutionen” – i modsætning til, hvad der gælder for privatinstitutionen.

Herudover kan kommunen via driftsoverenskomsten og godkendelsen af vedtægterne få en vis overordnet indflydelse på driften og økonomien i institutionen. Arbejdsgiverkompetencen og det økonomiske ansvar for driften ligger dog hos bestyrelsen for den selvejende institution. Institutionen kan få bistand hertil fra kommunen eller en administrator/paraplyorganisation mod betaling af administrationshonorar.

For kommunen vil der økonomisk set ikke være forskel på en kapacitetsudvidelse i form af en kommunal daginstitution eller i form af en selvejende ”virksomhedsinstitution”, men ”virksomhedsinstitutionen” kan være en nemmere og hurtigere adgang til bygninger.

Økonomisk set vil en ”virksomhedsinstitution” oprettet som selvejende institution med driftsoverenskomst højst sandsynligt blive en dyrere løsning for kommunen sammenlignet med en privatinstitution.

Særligt ejendomsudgifterne vil mest sandsynligt være væsentligt højere pr. barn sammenlignet med bygningstilskuddet pr. barn i en privatinstitution, fordi bygningstilskuddet er baseret på ejendomsudgifterne i allerede eksisterende daginstitutioner.

Driftsudgifterne pr. barn vil som udgangspunkt være de samme som i andre kommunale og selvejende daginstitutioner, men dog højere end driftstilskuddet pr. barn i en privatinstitution, fordi der i beregningsgrundlaget for dette tilskud indgår udgifterne ved dagpleje.

Administrationsudgifterne vil formentlig være nogenlunde ens for en selvejende ”virksomhedsinstitution” og en privatinstitution, idet Københavns Kommune efter det oplyste har søgt at tilpasse administrationstilskuddet til de selvejende daginstitutioner til tilbagefaldsreglens 2,1 %, som også anvendes over for privatinstitutioner.

Ovenstående forslag er ikke udtømmende med hensyn til de muligheder og juridiske aspekter og problemstillinger, en aftale om en selvejende ”virksomhedsinstitution” rummer.

Konsulenterne bistår gerne Københavns Kommune, såfremt kommunen måtte ønske konsulentbistand til udformning af en aftale med en virksomhed om en selvejende ”virksomhedsinstitution”, herunder aftale om lokaler, driftsoverenskomst og vedtægter.

Driftsform: Selvejende daginstitution med driftsoverenskomst med en kommune

Den selvejende daginstitution er et *dagtilbud* på linje med øvrige dagtilbud.⁶⁵ Om betydningen af at være et ”dagtilbud” henvises til punkt 2.1 ovenfor.

Af dagtilbudslovens § 19, stk. 3, fremgår, at en daginstitution kan drives af en privat leverandør i henhold til driftsoverenskomst med kommunen. Driftsformen kræver, at den private leverandør som juridisk person er *organiseret som en selvejende institution*.

Den selvejende institution er en *selvstændig juridisk person*, der er forskellig fra kommunen, og som derfor har *arbejdsgiveransvaret og det økonomiske ansvar*. Det betyder blandt andet, at institutionen ikke indgår i det almindelige hierarki i den kommunale enhedsforvaltning, og at kommunalbestyrelsen ikke har nogen instruktionsbeføjelse over for institutionen, dens bestyrelse eller medarbejdere. Retsforholdet mellem parterne reguleres i stedet af driftsoverenskomsten og gennem kommunens ret og pligt til at føre tilsyn.

I henhold til *en typisk driftsoverenskomst* afholder kommunen over det kommunale budget alle udgifter til driften af daginstitutionen på grundlag af det af kommunen godkendte årsbudget og i henhold til retningslinjer fastsat af kommunen, f.eks. om personalenormering, vippe-normering eller ”pengene følger barnet”. Institutionen skal overholde budgettet og, om nødvendigt, søge tillægsbevilling. Til gengæld stiller den selvejende institution pladser i daginstitutionen til rådighed for kommunen. Kommunen godkender den selvejende institutions vedtægter som grundlag for driftsoverenskomsten og kan i den forbindelse stille krav til indholdet af vedtægterne. Kommunen har en vis indflydelse på driften, fx godkendelse af den selvejende institutions ansættelse og afskedigelse af lederen, antallet af pladser og åbningstider. Kommunen stiller sædvanligvis i driftsoverenskomsten krav til revisors uddannelse og betinger sig godkendelse af denne samt fastsætter regler om institutionens budget, regnskab og revision, herunder at kommunens kasse- og regnskabsregulativ skal følges.

⁶⁵ Dagtilbud er kommunale daginstitutioner, selvejende daginstitution, eksisterende puljeordninger, privatinstitutioner samt kommunal og privat dagpleje.

I kraft af den typiske driftsoverenskomst er den selvejende daginstitution undergivet kommunens intensive tilsyn og økonomiske kontrol.

Ifølge retssikkerhedslovens § 16 har kommunen som myndighed både ret og pligt til at føre tilsyn med institutionen, såvel fagligt som økonomisk.

Ifølge retssikkerhedslovens § 43, stk. 1, skal kommunen som myndighed tage stilling til, hvorledes der skal forholdes med den formue, som måtte opstå hos den selvejende institution.

Selvejende daginstitutioner med driftsoverenskomst er omfattet af Kommunernes Lønningsnævns løntilsyn. Kommunale overenskomster og aftaler omfatter derfor også ansatte i selvejende daginstitutioner, der har driftsoverenskomst med en kommune.

På baggrund af ovenstående kan en selvejende daginstitution med driftsoverenskomst siges at være *en del af kommunen i økonomisk henseende* eller i hvert fald *en del af den kommunale forsyning og virksomhed*.

I en række relationer *sidestilles* den selvejende daginstitution derfor med en kommunal institution.

Den selvejende daginstitution anses for at være *"en del af den offentlige forvaltning"* og dermed omfattet af forvaltningsloven og offentlighedsloven samt udbudsregler. (Den selvejende daginstitution er dog ikke en del af den kommunale enhedsforvaltning, da der er tale om en selvstændig juridisk person, jf. ovenfor.)

Den selvejende daginstitutionens regnskab indgår i *kommunens regnskab*. Den selvejende daginstitution sidestilles med kommunale institutioner i henhold til visse *momsregler*.

I forhold til *lånebekendtgørelsen*⁶⁶ har driftsoverenskomsten mellem kommunen og den selvejende daginstitution betydning. Den selvejende daginstitutionens *lån* henregnes til kommunens låntagning, jf. § 3, nr. 4, 1. pkt. Et lån medregnes forholdsmæssigt i forhold til de pladser, der er til rådighed for kommunen, jf. § 3, nr. 4, 2. pkt. En selvejende institutions indgåelse af *lejeaftaler* om benyttelse af ejendomme, lokaler m.v. henregnes også til kommunens låntagning, jf. § 3, nr. 7, medmindre kommunen samtidig deponerer, jf. § 6, stk. 1. Deponeringsbeløbet er værdien af ejendommen eller lokalerne som beregnet efter § 5, stk. 1.

⁶⁶ Bekendtgørelse nr. 1097 af 19. november 2008 om kommunernes låntagning og meddelelse af garantier m.v.

3.6.3.2 ”Virksomhedsinstitution” som privat institutionslignende pasningsordning

I stedet for at oprette en ”virksomhedsinstitution” som beskrevet ovenfor kan kommunen overveje, om nogle virksomheder kunne være interesseret i at oprette en institutionslignende privat pasningsordning (se [punkt 3.4](#)) drevet af for eksempel en selvejende institution.

Et incitament for virksomheden kunne for eksempel være et ønske om at sørge for pasning til børn af engelsktalende medarbejdere. Hovedsproget i en privatinstitution skal være dansk, men det kan godt være engelsk i en privat pasningsordning, der ikke skal leve op til kravene i lovens afsnit II om dagtilbud.

Som illustration kan man se Gentofte Kommunes Børne- og Skoleudvalgs dagsorden for møde den 10. august 2009, punkt 6, om ansøgning om godkendelse af den private pasningsordning Stepping Stones International Preschool som privatinstitution.

Virksomheden vil hverken have den økonomiske risiko eller ansvaret for driften, men virksomheden skal være indstillet på at betale hovedparten af udgifterne ved lokalernes indretning og drift.

En sådan ordning vil formentlig være langt billigere for Københavns Kommune, idet kommunens udgifter hertil er det tilskud til privat pasning, som forældrene i givet fald vil have krav på i henhold til dagtilbudslovens §§ 80-85. Kommunen vil dog ikke kunne opfylde sin forsyningsforpligtelse, ved at barnet tilbydes plads i en privat pasningsordning. Men såfremt pladserne søges af og tildeles nogle af kommunens børn, vil en sådan ordning kunne medvirke til at dække pasningsbehovet i kommunen.

Konsulenterne bistår gerne Københavns Kommune, såfremt kommunen måtte ønske konsulentbistand til udformning af et koncept til brug for virksomheder, der måtte ønske at oprette en selvejende institution eller anden juridisk person, der kan drive en privat institutionslignende pasningsordning fra virksomhedens lokaler.

3.6.4 Benchmark

Der foretages ikke noget benchmark vedrørende ”virksomhedsinstitutioner” og lignende private pasningsordninger, da ”virksomhedsinstitutioner” er en under-type til de enkelte private dagtilbud og private pasningsordninger.

3.7 Eventuelle andre ordninger eller tilskudsmuligheder

3.7.1 Kan der etableres andre børnepasningsordninger eller -tilbud?

Spørgsmålet er, om en kommune lovligt kan medvirke til at oprette andre børnepasningsordninger eller -tilbud end de, der er opregnet i dagtilbudsloven, og som er beskrevet ovenfor.

Efter konsulenternes opfattelse er dagtilbudslovens bestemmelser udtømmende med hensyn til de børnepasningsordninger og -tilbud, der lovligt kan etableres under medvirken af kommunerne.

Kommunalfuldmagtsreglerne kan således ikke anvendes som hjemmel til at oprette børnepasningsordninger, der ligger uden for dagtilbudsloven.⁶⁷

Konsulenternes opfattelse bestyrkes af, at dagtilbudsloven indeholder en bestemmelse om forsøg i § 100.

Efter § 100, stk. 1, kan ministeren efter indstilling fra kommunalbestyrelsen godkende, at der for en forsøgsperiode oprettes andre tilbud end dem, der er omtalt i dagtilbudsloven. Det taler for, at der kun kan oprettes ”*andre tilbud end dem, der er omtalt i denne lov*”, hvis en kommune har opnået godkendelse til en konkret ordning.

Efter dagtilbudslovens § 100, stk. 2, kan ministeren godkende ordninger, der – med visse begrænsninger - fraviger reglerne i loven.

Om begge bestemmelser gælder, at godkendelse til en forsøgsordning kun kan gives for en forsøgsperiode.

Bestemmelsen i dagtilbudslovens § 100 lyder i øvrigt således:

”Ministeren for familie- og forbrugeranliggender kan efter indstilling fra kommunalbestyrelsen godkende, at der for en forsøgsperiode oprettes andre tilbud end dem, der er omtalt i denne lov.

Stk. 2. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender kan endvidere efter indstilling fra kommunalbestyrelsen for en forsøgsperiode godkende ordninger, der fraviger reglerne i denne lov. Der kan dog ikke godkendes forsøg med tilbud til børn og unge, der fraviger de almindelige regler om forældrenes egenbetaling for ydelser efter kapitel 5, 9 og 13.”

Af bemærkningerne til § 100 i lovforslag nr. 170/2006-07 fremgår følgende:

⁶⁷ Kommunerne kan oprette eller yde tilskud til for eksempel legestuer efter kommunalfuldmagtsreglerne, men det beror på, at der *ikke* er tale om børnepasning, der er omfattet af dagtilbudsloven.

”Bestemmelsen er en videreførelse af bestemmelsen i servicelovens § 185 med en enkelt ændring i stk. 2, der giver bestemmelsen et mere fleksibelt anvendelsesområde.

Bestemmelsen giver ministeren for familie- og forbrugeranliggender hjemmel til efter indstilling fra kommunalbestyrelsen at godkende forsøg for en periode. Forsøg skal være tidsbegrænsede. Der kan kun gives tilladelse til konkrete nærmere afgrænsede forsøg. Forsøgene må ikke medføre statslige merudgifter. Ethvert forsøg vil kunne bringes til ophør, hvis de vilkår, der er stillet for forsøget, ikke overholdes, eller hvis der sker lovændringer på områder, som forsøget vedrører.

Stk. 1 giver ministeren for familie- og forbrugeranliggender mulighed for efter indstilling fra kommunalbestyrelsen at godkende, at der for en forsøgsperiode oprettes andre tilbud end dem, der er omtalt i lovforslaget.

Med den ændrede formulering af stk. 2 fjernes den begrænsning, der følger af servicelovens § 185, stk. 2, således, at ministeren for familie- og forbrugeranliggender generelt kan godkende ordninger, der fraviger reglerne i lovforslaget. Med ændringen ønskes dels en sproglig forenkling, dels en større fleksibilitet ved ikke på forhånd at begrænse kommunernes muligheder for at søge godkendelse af forsøg, der indebærer en fravigelse af reglerne.

Der kan som hidtil kun gives tilladelse til at dispensere fra lovforslagets bestemmelser, ikke fra øvrig lovgivning eller uskrevne retsgrundsætninger. Der kan ikke tillades fravigelse af kommunernes overordnede ansvar for dag-, fritids- og klubområdet m.v., herunder det overordnede ansvar, jf. § 3, tilsynsforpligtelsen, jf. § 5, m.v. Kommunerne kan heller ikke fritages for ansvar for gennemførelsen af forsøgene (tilsyn m.v.). Det er således en forudsætning for godkendelse af forsøg, at der ikke sker en indskrænkning i kommunalbestyrelsens forpligtelse til at iværksætte tilbud efter lovforslaget. Kommunalbestyrelsen kan ikke ved en aftale begrænse tilbud til borgerne, som kommunalbestyrelsen er forpligtet til at yde efter lovforslaget. Det er en forudsætning både for forsøg efter stk. 1 og 2, at forsøgene er udgiftsneutrale for staten.

I forbindelse med godkendelse af forsøg vil der ligeledes blive lagt til grund, at forsøgene lever op til lovforslagets formålsbestemmelser, uanset at forsøgene indeholder andre løsningsforslag end dem, der er beskrevet i lovforslagets bestemmelser.

Der kan dog ikke ske fravigelse af de almindelige regler om forældrenes egenbetaling for tilbud efter lovforslaget. Der kan således ikke godkendes forsøg, som f.eks. indebærer fuld forældrebetaling for f.eks. dagtilbuds- eller fritidshjemsydelsen.

Familiestyrelsen orienterer om godkendelser af forsøg på Familiestyrelsens og Ministeriets for Familie- og Forbrugeranliggenders hjemmesider: www.familiestyrelsen.dk og www.minff.dk.”

3.7.2 Kan der ydes andre tilskud eller anden støtte?

I punkt 3.1.2.2, om privat dagpleje og punkt 3.2.2.2, om privatinstitutioner er rejst spørgsmålet, om kommunen kan yde større tilskud eller andre former for økonomisk støtte end de, der fremgår af dagtilbudsloven. Konsulenterne besvarede benægtende på spørgsmålet. Der henvises til de betragtninger, der er fremført som begrundelse herfor ovenfor i de nævnte afsnit.

Det er i øvrigt konsulenternes opfattelse, at dagtilbudsloven udtømmende gør op med, hvilke tilskud og former for økonomisk støtte og anden støtte en kommune lovligt kan yde til børnepasning, medmindre kommunen opnår godkendelse hertil af ministeriet efter dagtilbudslovens § 100, jf. ovenfor punkt 3.7.1.

Der er således ikke noget spillerum for kommunalfuldmagtsreglerne.

4. Sammenfatning af den retlige analyse

Dette punkt 4 indeholder en sammenfatning af konsulenternes overordnede og væsentligste bemærkninger og anbefalinger i forhold til retsreglerne og de forskellige ordninger inden for privat børnepasning i Københavns Kommune.

Konsulenternes overordnede indtryk er, at Københavns Kommunes praksis i forhold til privat børnepasning som udgangspunkt er i overensstemmelse med retsreglerne, og at retsreglerne i det væsentlige udnyttes fuldt ud med henblik på, at der passes flest muligt børn i tilbud inden for privat børnepasning.

På nogle punkter gør Københavns Kommune endda mere for at stimulere det private initiativ, end loven kræver og andre kommuner sædvanligvis gør. Eksempler herpå er breve til virksomheder med opfordring til at oprette privatinstitutioner og kommunens opslagstavle på hjemmesiden, hvor forældre med et pasningsbehov og private børnepassere kan finde hinanden.

Konsulenterne vil dog fremhæve følgende bemærkninger og anbefalinger fra punkt 3, ovenfor.

4.1 Privat dagpleje - § 21, stk. 3

Københavns Kommune har ikke udnyttet muligheden for at indgå aftaler med private leverandører om privat dagpleje, der modsvarer den kommunale dagpleje.

Det kan være, fordi der ikke er nogen private, der ønsker at nedsætte sig som private dagplejere, eller fordi ingen virksomheder ønsker at få tilknyttet en privat dagpleje, eller af andre grunde.

Konsulenterne har ovenfor punkt 3.1.7, peget på muligheden for at indgå aftaler om privat dagpleje og de vide muligheder for at skabe økonomisk attraktive vilkår for private leverandører af privat dagpleje. Det kan blandt andet være vilkår, der kompenserer den private dagplejer for den økonomiske risiko og det administrative besvær ved at være selvstændig erhvervsdrivende.

Den private dagpleje er i øvrigt undergivet de samme krav som den kommunale dagpleje.

4.2 Privatinstitutioner - § 19, stk. 4

I Københavns Kommune er der kun få privatinstitutioner. De privatinstitutioner, der er, har ikke - da de blev godkendt som privatinstitutioner - været med til at skabe flere pladser i privat børnepasning, bortset fra én institution (Smølfernes Land i Valby). Pladserne var der allerede på tidspunktet for godkendelse som privatinstitution, blot under andre lovbestemmelser.

Herved adskiller Københavns Kommune sig ikke fra resten af landet, på trods af at netop Københavns Kommune synes at have gjort meget for at motivere virksomheder til at oprette privatinstitutioner.

Dagtilbudslovens bestemmelser om drifts-, bygnings- og administrationstilskud angiver præcist, hvad en kommune kan og skal yde i tilskud pr. barn, der optages i en privatinstitution. Københavns Kommune har derfor ikke inden for rammerne af lovgivningen mulighed for at give supplerende tilskud eller anden økonomisk støtte til privatinstitutioner med henblik på at øge incitamentet for private til at oprette privatinstitutioner.

Københavns Kommune har heller ikke mulighed for at stille lempeligere krav til privatinstitutioner end de krav, der stilles til egne kommunale og selvejende daginstitutioner.

Med hensyn til Københavns Kommunes godkendelseskriterier i øvrigt har konsulenterne anført nogle bemærkninger i [punkt 3.2.6](#), som kommunen kan tage stilling til ved en eventuel revision af godkendelseskriterierne.

Herudover anbefaler konsulenterne, jf. [punkt 3.2.7](#), at kommunen kontrollerer, om bygningstilskuddet beregnes korrekt under hensyn til den uklare lovgivning og praksis i andre kommuner.

Der henvises i øvrigt til [punkt 4.6](#), nedenfor om alternative muligheder for at motivere private leverandører til at oprette ”virksomhedsinstitutioner”.

4.3 Private pasningsordninger uden offentlige midler - §§ 78 og 79

Private pasningsordninger kan være dagplejelignende eller institutionslignende. Private børnepassere falder også inden for kategorien private pasningsordninger, uanset om de er ansat af forældrene eller er selvstændig erhvervsdrivende.

Kravene til private pasningsordninger er ikke de samme, som gælder for kommunale og private dagtilbud. For eksempel gælder der ikke noget krav om pæ-

dagologisk læreplan, eller om at hovedsproget skal være dansk. Kravene handler fortrinsvis om barnets tryghed, trivsel og udvikling samt forsvarlige pasning.

Konsulenterne har anbefalet, at Københavns Kommune i sine skriftlige vejledninger (pjeccer) gør lidt mere ud af at fortælle om forældrenes muligheder for at bruge en bedsteforælder, en nabo, en god ven eller lignende som privat børnepasser. Særligt for så vidt angår ”ung pige” i huset (ikke au pair), kan der gøres mere ud af at fortælle om, hvad der kræves for at bruge en privat børnepasser fra udlandet.

Endvidere har konsulenterne anbefalet, at Københavns Kommune ikke opstiller et krav om, at en privat børnepasser skal være fyldt 18 år, da borgerne kan få det indtryk, at kravet er ufravigeligt. Det må det antageligt ikke være i praksis. Kommunen kan overveje at vejlede om mulighederne for, at unge i alderen 15-18 år kan blive private børnepasser.

Dagtilbudsloven åbner mulighed for, at der i private pasningsordninger kan passes op til 5 børn (eller op til 10 børn, hvis pasningen varetages af flere personer). Konsulenterne anbefaler, at Københavns Kommune i sine vejledninger holder det mere åbent, hvor mange børn kommunen i det konkrete tilfælde vil godkende en privat børnepasser til at passe. Eventuelt kan kommunen i den forbindelse anføre, hvilke hensyn man vil lægge vægt på, når kommunen beslutter, hvor mange børn en privat børnepasser kan blive godkendt til (alder, erfaring, uddannelse, fysiske rammer, børnenes alderssammensætning etc.)

Der henvises i det hele til punkt 3.3.3., 3.3.4, 3.4.5 og 3.4.6 ovenfor.

4.4 Tilskud til forældre til privat pasning - §§ 80-85

Tilskudsordningen for forældre til privat pasning er obligatorisk for kommunerne.

Københavns Kommune har valgt at give minimumstilskuddet til forældre til privat pasning. Kommunen kan beslutte at hæve tilskudsbeløbet, da der ikke i lovgivningen er fastsat noget generelt loft. Blot skal tilskudsbeløbet være ens for alle forældre til børn i en bestemt aldersgruppe.

Københavns Kommune kan for eksempel vælge at forhøje tilskuddet for de 0-2-årige, mens tilskuddet til de 3-6-årige forbliver på det nuværende niveau.

Hvis Københavns Kommune overvejer at forhøje tilskuddet til privat pasning,

anbefaler konsulenterne, at kommunen undersøger nærmere, hvorledes et forhøjet tilskud kan tænkes at påvirke incitamentet hos forskellige grupper af forældre i Københavns Kommune.

Københavns Kommune bør se nærmere på indholdet af rådgivningen til forældre, der ønsker at ansætte en privat børnepasser, herunder rådgivningen om ansættelseskontraktens indhold og retsvirkninger for parterne.

I overensstemmelse med kravet i lovgivningen bør Københavns Kommune tilbyde forældre fuld administration af deres arbejdsgiverforpligtelser, når forældrene har ansat en privat børnepasser. Netop disse forpligtelser, der indebærer vanskeligt tilgængelige regler for ikke-erhvervsdrivende, kan formentlig afholde nogle forældre fra at ansætte en privat børnepasser, hvis forældrene selv skal stå for administrationen. Kommunens pligt til at tilbyde forældrene administration kan opfyldes, ved at kommunen selv forestår administrationen, eller ved at kommunen lader et privat firma varetage administrationen.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne og anbefalingerne ovenfor punkt 3.4.5 og 3.4.6.

4.5 Tilskud til forældre til pasning af egne børn - §§ 86-91

Tilskudsordningen for forældre til pasning af egne børn er valgfri for kommunerne, hvis pasningsgarantien overholdes.

Københavns Kommune har valgt at udnytte muligheden for - i en forsøgsperiode på to år (marts 2009 til marts 2011) - at give det maksimale tilskud til pasning af egne børn. Dog begrænset således, at der kun ydes tilskud til pasning af egne børn i alderen 0-2 år.

Konsulenterne anbefaler, at kommunen i videst muligt omfang informerer om den nye ordning, når forældre opskriver deres barn til en plads i dagtilbud.

Københavns Kommune kan overveje at åbne op for, at forældrene kan dele den sammenhængende tilskudsperiode til et barn, for at give forældrene større fleksibilitet i ordningen. I givet fald bør en sådan ordning dog først forelægges Indenrigs- og Socialministeriet til skriftlig udtalelse.

4.6 ”Virksomhedsinstitutioner” og lignende

”Virksomhedsinstitution” er ikke en institutionstype, der er defineret i dagtilbudslovgivningen.

I almindelighed tænkes på en institution eller pasningsordning, der drives af en privat leverandør, og som er oprettet i tilknytning til en virksomhed, hvor medarbejderne i virksomheden har fortrinsret til alle eller en bestemt andel af pladserne i institutionen eller pasningsordningen.

En ”virksomhedsinstitution” behøver ikke at blive oprettet som privatinstitution. En ”virksomhedsinstitution” eller anden pasningsordning kan, også i dag, oprettes i enhver form for privat dagtilbud (privatinstitution, selvejende daginstitution med driftsoverenskomst eller privat dagpleje med aftale) eller privat pasningsordning (dagplejelignende eller institutionslignende).

På den baggrund anbefaler konsulenterne, at Københavns Kommune kontakter virksomheder i kommunen med henblik på at afsøge mulighederne for, at en virksomhed vil medvirke til at oprette en ”virksomhedsinstitution”, for eksempel i form af en selvejende institution med driftsoverenskomst eller en privat pasningsordning.

En selvejende daginstitution vil kunne fungere på samme økonomiske vilkår som en kommunal institution, og institutionen vil skulle leve op til samme krav som en kommunal institution.

For kommunen vil der økonomisk set ikke være forskel på en kapacitetsudvidelse i form af en kommunal daginstitution eller i form af en selvejende ”virksomhedsinstitution”, men ”virksomhedsinstitutionen” kan være en nemmere og hurtigere adgang til bygninger.

Virksomhedens incitament for at medvirke til at oprette en selvejende daginstitution skulle være, at en ”virksomhedsinstitution” vil kunne medvirke til, at virksomheden kan rekruttere og fastholde kvalificerede medarbejdere.

En ”virksomhedsinstitutionen” kan i stedet oprettes som en privat institutionslignende pasningsordning. En sådan ordning har dog ikke samme økonomiske sikkerhed for den private leverandør som den selvejende daginstitution med driftsoverenskomst.

Et incitament for en international virksomhed kunne for eksempel være et ønske om at sørge for pasning til børn af engelsktalende medarbejdere. Hovedsproget i en privat pasningsordning behøver ikke at være dansk, og en privat pasningsordning skal i øvrigt ikke leve op til alle de krav, der stilles til kommunale og private dagtilbud.

For de nærmere detaljer i konsulenternes anbefalinger henvises til [punkt 3.6.3](#) ovenfor.

4.7 Eventuelle andre ordninger eller tilskudsmuligheder

Efter konsulenternes opfattelse er dagtilbudslovens bestemmelser udtømmende med hensyn til de børnepasningsordninger og –tilbud, der lovligt kan etableres under medvirken af kommunerne, og med hensyn til kommunernes tilskuds- og støttemuligheder.

Konsulenterne kan derfor ikke pege andre ordninger eller muligheder end de, der er beskrevet ovenfor punkt 4.1-4.6.

DEL II: BENCHMARK

5. Benchmark – privat børnepasning - omfang, tilskud og godkendelseskriterier

I dette punkt 5, gennemgås de faktiske oplysninger om private pasningsordninger i Københavns Kommune og sammenligningskommunerne, opgjort efter de forskellige bestemmelser i dagtilbudsloven. For hver type privat pasning er opgjort antal ordninger og antal børn i ordningerne med relevante kommentarer.

I punkt 6, nedenfor følger en sammenfatning af denne del II om benchmark.

5.1 Privat dagpleje – § 21, stk. 3

Konsulenterne har indhentet information fra sammenligningskommunerne om omfanget af privat dagpleje.

Kun i tre af sammenligningskommunerne er der privat dagpleje, nemlig Århus, Frederiksberg og Københavns kommuner.

I Århus Kommune er der tale om privat dagpleje efter dagtilbudslovens § 21, stk. 3, hvor et antal private dagplejere normalt har 4-børns kontrakter med kommunen og modtager betaling herfor, dvs. privat dagpleje, der modsvarer den kommunale dagpleje.

I Københavns og Frederiksberg kommuner har man alternativ privat dagpleje, hvor dagplejeren passer eget barn og ét tilknyttet barn i samme aldersgruppe.

Der afgrænses fra ordninger, hvor forældrene modtager tilskud fra kommunen til at ansætte en privat børnepasser eller til at købe en plads i en privat pasningsordning.

Omfanget af privat dagpleje fremgår af tabel 5.1.1.

Tabel 5.1.1
Privat dagpleje - § 21, stk. 3

	antal ordninger		antal børn	
	alder		alder	
	24 uger - bh.	bh.-SFO	24 uger - bh.	bh.-SFO
København	285	0	518	1
Århus*	15	0	60	0
Odense	0	0	0	0
Aalborg	0	0	0	0
Esbjerg	0	0	0	0
Randers	0	0	0	0
Frederiksberg	18		39	0
Hvidovre	0	0	0	0
Rødovre	0	0	0	0

* heraf 1 storordning med 8 børn

Tabellen dokumenterer, at ordninger efter § 21, stk. 3, har lille udbredelse i sammenligningskommunerne.

Konsulenterne har sammenholdt omfanget af børn, der passes af forældrene, med antal børn i kommunen i den aldersgruppe, hvor ordningen finder anvendelse. Dette med henblik på at vise, hvor stor en del af det maksimale antal børn under pasningsgarantien, der passes i privat dagpleje.

Ved beregningen af børnetallet er anvendt data fra Danmarks Statistik. For børn i alderen 0 år er medtaget 28/52-dele af antal børn, svarende til den forholdsmæssige andel af børn omfattet af pasningsgaranti.

Tabel 5.1.2 viser dækningsgrad 24 uger – 2 år. Det forholdsmæssige antal børn, der passes i privat dagpleje efter § 21, stk. 3.

Tabel 5.1.2 Privat dagpleje - § 21, stk. 3

	Børnetal: 0-2 år	Antal børn m/tilskud	Forholdsmæssig andel af børnetal
København	18413	518	2,81 %
Århus	9251	60	0,65 %
Frederiksberg	3397	39	1,15 %

Tabellen dokumenterer, at denne ordning særligt i Københavns Kommune medvirker til at afdække pasningsgarantien. Næsten 3 ud af 100 børn i aldersgruppen modtager pasning på denne måde.

Sammenholdes omfanget af børn, der passes i privat dagpleje, med omfanget af børn, hvor der ydes tilskud til privat pasning efter § 83, jf. punkt 5.4, tabel 5.4.1, viser det sig, at i kommuner, hvor man anvender privat dagpleje, er mængden af børn, der passes højere end eller lig med antal børn, der passes med tilskud til privat pasning efter § 83. Dette forhold fører til den konklusion, at hvor der er mulighed for privat dagpleje, foretrækkes denne pasningsform åbenbart frem for at modtage tilskud til at ansætte en privat børnepasser eller købe en plads i en privat pasningsordning.

Tabel 5.1.3 dækningsgrad 3-5 år. Det forholdsmæssige antal børn, der passes i privat dagpleje efter § 21, stk. 3

	Børnetal 3-5 år	Antal børn m/tilskud	Forholdsmæssig andel af børnetal
København	16202	1	0,01 %
Århus	3375	0	0,00 %
Frederiksberg	2921	0	0,00 %

Tabellen viser, at privat dagpleje ikke har nogen større udbredelse for børn i alderen 3-5 år.

Konsulenterne har i forbindelse med interview spurgt, om der er forskel på, hvad der stilles rådighed for en privat dagplejer og en kommunal dagplejer i forhold til for eksempel bleer, barnevogn, seler, senge og legetøj. Der er efter det oplyste ingen større forskel. Private dagplejere sidestilles i den sammenhæng med kommunalt ansatte dagplejere.

Sikkerheden i hjemmet bliver efter det oplyste godkendt med udgangspunkt i de kriterier, der gælder for kommunalt ansatte dagplejere. Godkendelse af boligen oplyses at være en anelse lempeligere i Københavns Kommune. Dette er begrundet i, at der er tale om pasning i eget hjem for et af børnenes vedkommende, og at der er accept af forholdene fra de forældre, der får passet deres barn i privat dagpleje. Kommunernes dagpleje-pædagoger fører tilsyn og yder råd og vejledning. Forskellen mellem private og kommunale dagplejere er således, at Københavns Kommune ikke uddanner de private dagplejere. De private dagplejere får kun en introduktion. De kommunale dagplejere får også hyppigere besøg.

I alle tre kommuner er der efter det oplyste mulighed for at deltage i legestue. I Københavns Kommunes kontrakt stilles der krav om deltagelse i legestue én gang ugentligt. Bestemmelsen er taget med i kontrakten for at sikre, at de børn, der går i privat dagpleje, stimuleres ved at møde andre børn i legestuen. Hvis den private dagpleje ikke kommer til legestue, indkaldes vedkommende til samtale. Hvis dette ikke hjælper udstedes der et påbud om, at vedkommende skal komme. Den endelige konsekvens er opsigelse af kontrakten.

Samlet set må det konstateres, at man i de tre kommuner - gennem anvendelsen af privat dagpleje - får afdækket en ikke helt ubetydelig del af kommunernes pasningsgaranti på 0-2 års området.

5.2 Privatinstitutioner - § 19, stk. 4

Konsulenterne har indhentet information fra sammenligningskommunerne om omfanget af privatinstitutioner oprettet efter dagtilbudslovens § 19, stk. 4.

Tabel 5.2.1 Privatinstitutioner oprettet efter § 19, stk. 4

	antal ordninger			antal børn		
	Alder			alder		
	0-2 år	3-5 år	intr.ordn.	0-2 år	3-5 år	intr.ordn.
København*	1	1	3	90*	111*	0
Århus	0	3	1	31	139	0
Odense	3	0	6	128	0	334
Aalborg	0	3	1	13	76	0
Esbjerg	0	0	1	6	41	0
Randers	1	2	1	19	53	0
Frederiksberg	0	0	1	48	57	0
Hvidovre	0	0	0	0	0	0
Rødovre	0	0	0	0	0	0

* børnetal opdelt på alle, herunder også børn i integrerede institutioner

Tabellen viser, at det samlede omfang af privatinstitutioner i sammenligningskommunerne er 28, hvoraf 9 ligger i Odense Kommune. Det samlede omfang af privatinstitutioner er således lavt set i forhold til den samlede mængde af daginstitutioner i sammenligningskommunerne. DLO oplyst, at der er ca. 170 privatinstitutioner i Danmark.

Det bemærkes, at de institutioner, der i Københavns Kommune benævnes virksomhedsinstitutioner, ikke indgår i tabellen, idet disse institutioner efter det oplyste ikke drives som privatinstitutioner efter § 21, stk. 4, men som selvejende eller kommunale.

I Randers og Esbjerg kommuner er der blandt andet tale om institutioner, der er knyttet til en friskole i området, fx Den Kristne Friskole i Randers Kommune og Pinsekirken i Esbjerg Kommune. Frederiksberg Kommune har kun én enkelt privatinstitution KVL, knyttet til LIFE tidligere Den Kongelige Veterinær- og Landbohøjskole. I Århus Kommune er det blandt andet privatinstitutioner tilknyttet tre Rudolf Steiner-skoler.

Randers Kommune oplyser, at de pågældende privatinstitutioner alle er oprettet som privatinstitutioner og altså ikke tidligere har været selvejende eller

kommunale daginstitutioner eller puljeordninger. Randers Kommune oplyser også, at institutionerne typisk er oprettet i forbindelse med, at der i forvejen er en privatskole eller SFO.

Der henvises til punkt 3.2, for så vidt angår privatinstitutionerne i Københavns Kommune.

I forbindelse med, at konsulenterne har indhentet oplysninger om antal ordninger og antal børn i ordningerne, er der også blevet spurgt, om kommunen har et indtryk af, hvorfor der oprettes eller drives privatinstitutioner. Efter det oplyste er det meget konkrete forhold, der betinger oprettelse eller drift af en privatinstitution. Der er ikke et helt ensartet billede, men konsulenternes vurdering er, at drift af dagtilbud ofte er knyttet til, at man også har tilbud til ældre børn samme sted, fx skole og skolefritidsordning. Derudover er der oprettet privatinstitutioner, hvor der ligger bestemte værdier til grund for driften, fx Rudolf Steiner-skolerne, Den Kristne Friskole i Randers Kommune og Pinsekirken i Esbjerg Kommune.

Odense Kommune har relativt mange privatinstitutioner. Det skal ses i lyset af, at Odense Kommune for nogle år siden indførte en ny struktur med blandt andet områdeledelse på daginstitutionsområdet. Det fik en række selvejende institutioner til at overgå til at være privatinstitutioner. Der opstod altså ikke flere pladser i dagtilbud i den anledning.

Såfremt Københavns Kommune på et tidspunkt måtte vedtage strukturændringer, som selvejende daginstitutioner måtte finde indgribende, er det sandsynligt, at en del af de mange selvejende institutioner, der i dag er i Københavns Kommune, ville vælge at blive privatinstitutioner. Men det kommer der som nævnt ikke flere pladser af.

Konsulenterne har sammenholdt tabel 5.2.1 med tilskudsstørrelserne og antal børn i den aldersgruppe, hvor der kan ydes tilskud. Dette for at anskueliggøre omfanget med henblik på at vurdere, om der kan ses en sammenhæng mellem antal børn, der ydes tilskud til, tilskuddets størrelse og antal børn.

Ved beregningen af børnetallet er anvendt data fra Danmarks Statistik. For børn i alderen 0 år er medtaget 28/52-dele af antal børn, svarende til den forholdsmæssige andel af børn omfattet af pasningsgaranti.

Tabel. 5.2.2 Private institutioner 0-2-årige forholdsmæssig andel af børnetal

	Børnetal: 24 uger - 2 år	Antal børn m/tilskud	Forholdsmæssig andel af børnetal
København	18413	90	0,49 %
Århus	9251	31	0,34 %
Odense	5897	295	5,00 %
Aalborg	5640	13	0,23 %
Esbjerg	3262	6	0,18 %
Randers	2782	19	0,68 %
Frederiksberg	3397	48	1,41 %

Tabellen dokumenterer, at Odense Kommune faktisk får afdækket 5 % af deres pasningsgaranti via private daginstitutioner. Et tal, der væsentligt overstiger sammenligningskommunerne.

Tabel. 5.2.3 Private institutioner 3-5-årige

	Børnetal 3-5 år	Antal børn m/tilskud	Forholdsmæssig andel af børnetal
København	16202	111	0,69 %
Århus	10087	139	1,38 %
Odense	6281	167	2,66 %
Aalborg	6491	76	1,17 %
Esbjerg	3831	41	1,07 %
Randers	3375	53	1,57 %
Frederiksberg	2921	57	1,95 %

Tabellen viser sammen tendens som inden for 0-2 års området, nemlig Odense Kommune får afdækket betydeligt mere af deres pasningsgaranti via private daginstitutioner. I denne aldersgruppe er Københavns Kommune den kommune, der forholdsmæssigt får færrest børn passet i privatinstitutioner.

5.2.1 Tilskudsstørrelser til privatinstitutioner - §§ 36-38

Privatinstitutioner, der drives efter dagtilbudslovens § 19, stk. 4, modtager tilskud efter dagtilbudslovens §§ 36-38.

Konsulenterne har indhentet oplysninger om størrelsen af tilskud efter dagtilbudslovens §§ 36-38.

Størrelsen af de tilskud, der gives, har stor betydning for, hvilke vilkår en privatinstitution har for driften. Alt andet lige, må et højt tilskud være udtryk for, at det er bedre vilkår for drift.

5.2.1.1 Bygningstilskud efter dagtilbudslovens § 36

Dagtilbudsloven fastlægger, jf. punkt 3.2.2, at driftstilskuddet skal svare til de gennemsnitlige budgetterede nettodriftsudgifter eksklusiv støttepædagogudgifter pr. barn i et alderssvarende dagtilbud i kommunen.

Table 5.2.4 tilskud efter § 36 - driftstilskud

	§ 36 driftstilskud	
	0-2 år	3-5 år
København	90312	48872
Århus	98158	47884
Odense	76691	49162
Aalborg	80165	47603
Esbjerg	80160	44460
Randers	67943	43846
Frederiksberg	97508	52166
Hvidovre	95079	43603
Rødovre	-	47211

Konsulenterne kan konstatere, at der er en endog meget betydelig spredning i størrelsen af tilskud efter § 36.

Det ligger uden for rammerne af denne rapport at afdække de driftsmæssige forudsætninger, der ligger til grund for kommunens nettodriftsudgifter pr. barn i et kommunalt dagtilbud. Men det er imidlertid åbenbart, at den struktur, kommunen har valgt inden for dagtilbudsområdet, har væsentlig betydning for, hvordan omkostningerne – og dermed driftstilskuddet – er. I aldersgruppen for børn på 0-2 år er variationen af typer dagtilbud større, og omkostningerne ved dem er meget forskellige. Ofte er det billigere at have en struktur med mange dagplejere, end det er at have en struktur med mange vuggestuer eller integrerede daginstitutioner. I alderen 3-5 år varierer omkostningerne som forventet mindre. Variationen i tilbud er mindre, og børnehaver eller integrerede institutioner passer normalt de fleste børn.

Endvidere vil det være sådan, at hvis kommunen har en struktur med mange små enheder, medfører det alt andet lige en højere gennemsnitlig nettodriftsudgift, end hvis man har mange større enheder. I en kommune med mange små enheder vil det tilskud, der skal ydes efter § 36, således også af den grund blive højere end i kommuner, hvor strukturen baserer sig på større enheder. Etablerer man sig således som privatinstitution i en kommune med mange små enheder giver det forudsætningsvis bedre vilkår for driften, hvis man etablerer en stor institution.

Det skal også bemærkes, at tilskuddet efter § 36 ikke er en variabel størrelse, hvor man for eventuelt at stimulere interessen for at drive privatinstitutioner, kan vælge at forhøje tilskuddet. Tilskuddet er en given størrelse baseret på de beregningsforudsætninger, dagtilbudslovens § 36 angiver.

5.2.1.2 Bygningstilskud efter dagtilbudslovens § 37

Dagtilbudsloven fastlægger, at bygningstilskud efter dagtilbudslovens § 37, jf. punkt 3.2.2, skal svare til det gennemsnitlige bygningstilskud pr. barn i et alderssvarende tilbud i selvejende daginstitutioner i kommunen.

Såfremt man ikke har selvejende daginstitutioner, er tilbagefaldsreglen, at der skal ydes et bygningstilskud på 4,1 % af bruttodriftsudgifterne.

Tabel 5.2.5 bygningstilskud § 37

	§ 37 bygningstilskud	
	0-2 år	3-5 år
København	11988	11988
Århus	5972	3654
Odense	4192	2098
Aalborg	4382	5260
Esbjerg	5448	3312
Randers	1535	1313
Frederiksberg	10886	5443
Hvidovre	5341	2866
Rødovre	11344	5756

Tabellen viser en meget betydelig variation i bygningstilskuddet.

Det skal bemærkes, at bygningstilskud efter § 37 ikke er en variabel størrelse, hvor man - for eventuelt at stimulere interessen for at drive privatinstitutioner - kan vælge at forhøje tilskuddet. Tilskuddet er en given størrelse baseret på de beregningsforudsætninger, dagtilbudslovens § 37 angiver.

Konsulenterne har på baggrund af de betydelige forskelle spurgt til kommunernes måde at beregne tilskuddet på.

Aalborg Kommune oplyser, at man for børn i alderen 0–2 år anvender lovens tilbagefaldsregel, hvorefter der beregnes et bygningstilskud på 4,1 % af bruttodriftsudgifterne på området. Årsagen til denne praksis er efter det oplyste, at man ikke har selvejende vuggestuer. For de 3-5-årige ser man på huslejeudgifterne i lejekontrakterne i de selvejende daginstitutioner og beregner et gennemsnit heraf.

I Odense Kommune beregner man tilskuddet som 4,1 % af bruttodriftsudgifterne. Kommunen er dog aktuelt i færd med at afklare, om en beregning på grundlag af det faktuelle vil give et lavere tilskudsbeløb.

Esbjerg Kommune oplyser, at man sondrer mellem tilskud til dem, der har lejekontrakter, og dem, der har ejerbolig. Til dem, der har lejekontrakter, ydes tilskud efter udgifter svarende til huslejen, og til dem, der har ejerbolig, ydes tilskud til vedligehold og udgifter på lån.

Frederiksberg Kommune oplyser, at man beregner et gennemsnit af udgifterne for de selvejende daginstitutioner, eksklusiv de institutioner der ikke har husleje, fordi de for eksempel benytter kommunale bygninger. På området for børn i alderen 0-2 år beregner man kun på vuggestuer, fordi der er relativt få kommunale dagplejere. For de 3-5-årige beregnes tilskuddet på grundlag af børnehaver.

I Københavns Kommune beregnes tilskuddet som de faktiske udgifter til bygninger inklusive kompensationsordninger for blandt andet lang afstand til liggehal, flere bygninger og trapper for kommunale og selvejende institutioner.

Det kan således konstateres, at der er stor variation i måden at beregne tilskuddet på uagtet lovens formulering.

Det skal bemærkes, at tallene også dækker over det forhold, at kommunerne har forskellige forudsætninger for at beregne tilskuddet. I en kommune uden selvejende institutioner er det relativt enkelt at anvende tilbagefaldsreglen. I kommuner, hvor der er selvejende institutioner, har det stor betydning for bygningstilskuddet, hvor store de faktiske driftsudgifter er. Hvis de selvejende institutioner drives fra bygninger, der ejes af kommunen, betales der ikke husleje. Som anført ovenfor [punkt 3.2.2.1](#), kan det føre til, at bygningstilskuddet ikke kan dække de faktiske udgifter, en privatinstitution vil få, hvis den skal etablere sig fra bunden med en markedsbestemt husleje eller udgiften ved afdrag på prioritetslån m.m. ved nybyggeri.

Disse forhold har væsentlig betydning for beregningen efter § 37 og dermed for de vilkår, en privatinstitution har for drift.

5.2.1.3 Administrationstilskud efter dagtilbudslovens § 38

Dagtilbudsloven fastlægger, at administrationstilskuddet efter § 38, jf. [punkt 3.2.2](#), skal svare til det gennemsnitlige administrationstilskud pr. barn, som gives til selvejende daginstitutioner i kommunen. Såfremt man ikke har selvejende daginstitutioner er tilbagefaldsreglen, at der skal ydes et administrationsbidrag på 2,1 % af bruttodriftsudgifterne.

Tabel. 5.2.6 Tilskud efter dagtilbudslovens § 38 - Administrationsbidrag

	§ 38 adm.bidrag	
	24 uger-bh	bh-sfo
København	1937	1049
Århus	2866	1553
Odense	2147	1377
Aalborg	2245	1333
Esbjerg	2304	1440
Randers	2179	1261
Frederiksberg	2407	1204
Hvidovre	1847	1003
Rødovre	2744	1412

Administrationstilskuddet pr. barn i alderen 0 til 2 år spænder fra Hvidovre Kommune med kr. 1.847 pr. barn til Århus Kommune med kr. 2.866 pr. barn. En forskel på kr. 1.019.

Der ydes således et administrationstilskud i Århus Kommune, der er 55 % højere end i Hvidovre Kommune. Tilskuddet i Københavns Kommune er det næstlaveste. Tilskuddet til børn i alderen 3-5 år har samme spændvidde procentuelt. Hvidovre Kommune giver kr. 1.003 pr. barn og Århus Kommune kr. 1.553 pr. barn. En forskel, der ligeledes er på 55 %.

Det skal bemærkes, at administrationstilskuddet efter § 38 ikke er en variabel størrelse, hvor man - for eventuelt at stimulere interessen for at drive privatinstitutioner - kan vælge at forhøje tilskuddet. Tilskuddet er en given størrelse baseret på de beregningsforudsætninger, dagtilbudslovens § 38 angiver.

Konsulenterne har på baggrund af de betydelige forskelle spurgt til kommunernes måde at beregne tilskuddet.

Aalborg, Odense og Esbjerg kommuner oplyser, at man anvender tilbagefaldsreglen, hvorefter der beregnes 2,1 % af den gennemsnitlige bruttodriftsudgift.

Frederiksberg Kommune oplyser, at man beregner 1,8 % af bruttodriftsudgiften eksklusiv udgifter til løn, vikar, rengøring, effektiviseringsbidrag, uddannelse, el, vand, varme og renovation som udgifter til bygning.

Københavns Kommune oplyser, at man beregner 2,1 % af den samlede bruttoudgift eksklusiv udgiften til ejendomsudgifter til kommunale og selvejende institutioner.

Som tidligere anført har Hvidovre og Rødovre kommuner ikke ønsket at medvirke til interview, hvorfor der ikke foreligger oplysninger om deres beregningsgrundlag.

Det kan således konstateres, at en årsag til, at kommunerne yder forskellige administrationsbidrag hænger sammen med deres beregningsmetode.

5.2.1.4 Sammenfatning – tilskud efter dagtilbudslovens § 36-38

Sammenholder man oplysningerne om tilskud efter §§ 36-38 og det forholdsmæssige antal børn i private institutioner, må det konstateres, at der ikke er en sammenhæng mellem størrelsen af tilskuddet og antal børn i privatinstitutioner.

Tabel 5.2.7 og 5.2.8 viser således den samlede værdi af tilskud efter §§ 37-38 og det forholdsmæssige antal børn, der passes, opgjort for København, Århus og Odense kommuner.

Tabel. 5.2.7 Tilskud efter §§ 36-37 ctr. forholdsmæssigt antal passede børn 0-2 års området:

	Samlet kr. tilskud efter §§ 36-37 pr. barn	Forholdsmæssigt antal børn
	0-2 år	0-2 år
København	102300	0,49 %
Århus	104130	0,34 %
Odense	80883	5 %

Tabel. 5.2.8 Tilskud efter §§ 36-37 ctr. forholdsmæssigt antal passede børn for 3-5 års området:

	Samlet kr. tilskud efter §§ 36-37 pr. barn	Forholdsmæssigt antal børn
	3-5 år	3-5 år
København	60860	0,69 %
Århus	51538	1,38 %
Odense	51260	2,66 %

Odense Kommune yder det laveste bidrag opgjort i kroner, men har på trods heraf for begge aldersgrupper den største afdækning af pasningsgarantien i privatinstitutioner. Som tidligere anført må det dog primært tilskrives modstanden mod strukturændringerne i Odense Kommune.

Hvor driftstilskud efter § 36 giver et faktisk spejl på udgifterne, er bygnings-tilskud efter § 37 betinget af de meget konkrete forhold, der råder i hver enkelt kommune. Det kan imidlertid konkluderes, at der isoleret set ikke er en sammenhæng mellem størrelsen af det samlede tilskud efter §§ 36-37 og omfanget af privatinstitutioner. Et højt tilskudsniveau udløser således ikke i sig selv flere privatinstitutioner. Det må derfor konkluderes, at det er andre faktorer end til-

skudsstørrelserne alene, der påvirker, hvor mange børn der passes i privatinstitutioner. Det understøttes også af eksemplet fra Odense Kommune, hvor det helt konkret var strukturændringer, herunder områdeledelse, der udløste, at tidligere selvejende institutioner valgte at blive privatinstitutioner.

5.2.2 Godkendelseskriterier for privatinstitutioner

I det følgende gennemgås en række kriterier for oprettelse og drift af private institutioner.

5.2.2.1 Sagsbehandlingstid, depositum og sikkerhedsstillelse

Konsulenterne har indsamlet information fra kommunernes hjemmesider om, hvor lang tid det tager at få behandlet en ansøgning om oprettelse af en privatinstitution.

Tablet 5.2.9 Sagsbehandlingstid, depositum og sikkerhedsstillelse for drift

Oprettelse af privat daginstitution			
	oplyst sagsbehandlingstid	krav om depositum v/ansøgning	krav om sikkerhedsstillelse for drift
København	3 uger	X	x – 3 mdr.
Århus		X	x
Odense		X	x – 2 mdr.
Aalborg		X	x
Esbjerg		X	x - 3 mdr.
Randers		X	
Frederiksberg	min. 3 uger	X	x

Tomme celler i kolonnen er udtryk for, at konsulenterne ikke umiddelbart har fundet information herom på hjemmesiderne.

Tabellen viser, at hvis man som initiativtager ønsker at etablere en privatinstitution i Københavns Kommune, ikke mødes med strengere krav i forhold til depositum og sikkerhedsstillelse for driften, end hvad der er normalt i sammenligningskommunerne. Odense Kommune har stiller kun krav om 2 mdr. sikkerhedsstillelsen for driften, og er dermed lidt lempeligere end de andre sammenligningskommuner der er oplysninger på.

5.2.2.2 Krav om at følge kommunale retningslinjer for driften

Konsulenterne har indsamlet information fra kommunernes hjemmesider om, hvilke kommunale retningslinjer for driften, som en privatinstitution forpligtes til at følge for at blive godkendt.

Med retningslinjer for driften forstås her, hvilke krav der konkret stilles til driften, for eksempel om der skal være røgfrit miljø, skal der laves pædagogiske læreplaner, skal en privatinstitution følge retningslinjer om forhold, der ikke direkte vedrører dagtilbudsloven, men fx beskæftigelsesområdet.

Der skal i øvrigt henvises til punkt 6.3.1, om kommunikation på hjemmesider om godkendelseskriterier for oprettelse af privatinstitutioner.

Tablet 5.2.10 Kommunale retningslinjer for drift af privatinstitutioner.

Kommunale retningslinjer m.m. - skal de følges af private initiativtagere						
	Krav om at ligne kommunale dagtilbud	Røgfrit miljø	kostpolitik	Pædagogiske lærerplaner	hensigtserklæring om rummeligt arbejdsmarked	Stille praktikpladser til rådighed
København	Ja	Ja	nej	Ja		Ja
Århus	Ja	Ja	nej	?		
Odense	Nej	Ja	nej	Ja		
Aalborg	Ja	Ja	nej	Nej	Ja	Ja
Esbjerg	Nej	Ja	nej	Ja		
Randers	Nej	ja	nej	Nej		
Frederiksberg	Nej	ja	nej	Ja		

Tomme celler er udtryk for, at der ikke er information herom på hjemmesiderne.

Tabellen viser, at København, Århus og Aalborg kommuner på hjemmesiderne har anført et krav om, at driften af en privatinstitution, der oprettes efter § 19, stk. 4, og modtager tilskud efter §§ 36-38, skal drives efter helt de samme principper for driften som gælder for kommunale daginstitutioner. Samme princip skal også i henhold til lovgivningen gælde for de andre kommuner, men det anføres ikke på hjemmesiderne.

Tabellen viser også, at kommunerne opstiller andre krav for godkendelse end dem, der direkte kan henføres til dagtilbudsloven. Konsulenterne har medtaget en række eksempler på dette. Fx stiller Aalborg Kommune krav om, at institutionerne er omfattet af kommunens hensigtserklæringer vedrørende et rummeligt arbejdsmarked – en hensigtserklæring der kan have betydning for, hvem institutionen ansætter og som sådan derfor ikke relaterer sig til dagtilbudsloven. København og Aalborg kommuner stiller også krav om, at der stilles praktikpladser til rådighed – et forhold, der har et uddannelsesperspektiv og som sådan ikke relaterer sig til dagtilbudsloven.

Benchmarket viser således, at man ikke umiddelbart stiller lige præcise krav til godkendelse af en privatinstitution. Det er ikke ensbetydende med, at en privatinstitution ikke skal følge loven, men jo mindre præcise rammer en kommune vælger at stille for at godkende, jo bredere en ramme gives privatinstitutionen for drift. Detaljeringsgraden i godkendelseskriterierne kan således være et parameter, der kan reguleres på for at stimulere til etablering af privatinstitutioner.

5.3 Private pasningsordninger uden offentlige midler - §§ 78-79

Der foretages ikke særskilt benchmark vedrørende private pasningsordninger. Der henvises i stedet for til [punkt 5.4](#), om tilskud til forældre til privat pasning. Det forudsættes således, at alle forældre til børn, der passes i sådanne ordninger, modtager tilskud.

5.4 Tilskud til forældre til privat pasning - §§ 80-85

Konsulenterne har indhentet information fra sammenligningskommunerne om omfanget af privat pasning, oprettet efter dagtilbudslovens § 80. Der sondres mellem privat pasning i hjemmet og privat pasning uden for hjemmet. Visse af sammenligningskommunerne har dog ikke haft mulighed for at opsplutte data herom, hvorfor der kun fremgår ét samlet tal. Derfor er der lavet en tabel, der udtrykker det samlede antal.

Privat pasning afgrænses her til, at det er forældrene, der ansætter en til at forestå pasning. Der afgrænses fra au-pair piger – der alt andet lige ikke kan ydes tilskud til, da de normalt kun har opholdstilladelse og ikke arbejdstilladelse. Der afgrænses også fra privat pasning uden for hjemmet i institutionsform. Der er således efter det oplyste ikke i sammenligningskommunerne eksempler på forældre, der anvender tilskud efter § 83 til at få passet deres børn i en privatinstitution.

Tabel. 5.4.1 Pasning i eget hjem

	antal ordninger			antal børn		
	Alder			alder		
	0-24 uger	24 uger - bh.	bh.-SFO	0-24 uger	24 uger - bh.	bh.-SFO
København**	*	*	*	0	130	5
Århus	0	44	6	0	62	6
Odense	0	0	0	0	0	0
Aalborg	0	12	0	0	12	0
Esbjerg	0	10	0	0	10	0
Randers	0	0	0	0	0	0
Frederiksberg	*	*	*	0	16	18
Hvidovre	0	0	0	0	0	0
Rødovre	0	0	0	0	0	0

* - der er ikke umiddelbart tilgængelige oplysninger om fordelingen af ordninger opgjort på alder

Pasning i hjemmet ”markedsføres” lidt forskelligt i kommunerne. Men ordningen dækker over, at man efter dagtilbudslovens § 80, stk. 1, kan vælge at modtage tilskud til fx ansættelse af ung pige i huset, barnets bedsteforældre eller andre til få passet barnet i eget hjem. Det tilskud, der modtages, skal beskattes hos den, der ansættes til opgaven.

Tabellen viser, at ordningen er mest udbredt for børn i alderen fra 24 uger til start i børnehave. Det er kun ganske få børn, der passes i hjemmet i alderen fra 3 år til skolestart.

Flere af de kommuner konsulenterne har interviewet gør opmærksom på, at man ikke i deres kommune kan modtage tilskud, og samtidig få pædagogisk friplads, og skal som sådan selv afholde den fulde forældrebetaling.

I de kommuner, hvor dette gør sig gældende, anføres det som en faktor, der begrænser udbredelsen af ordningen. Konkret vil det således være økonomisk ufordelagtigt for borgere at benytte modellen med tilskud til privat pasning, hvis man ved at benytte et kommunalt dagtilbud vil være berettiget til friplads og søskendetilskud eller eventuelt en økonomisk mere fordelagtig beregning heraf. Det anføres som en barriere for fx studerende eller borgere på overførselsindkomst. Det bemærkes, at man fx i Århus Kommune også er berettiget til friplads og søskendetilskud, når man modtager tilskud til privat pasning – en praksis, der næppe er i overensstemmelse med reglerne.

Tabel 5.4.2 Privat pasning uden for hjemmet – dagplejelignende

	antal ordninger			antal børn		
	alder			Alder		
	0-24 uger	24 uger - bh.	bh.-SFO	0-24 uger	24 uger - bh.	bh.-SFO
København*	0	*	*	0	139	14
Århus***	0	14	0	0	56	0
Odense	1	65	6	1	230	10
Aalborg	0	250	0	0	900	0
Esbjerg	0	43	0	0	122	12
Randers	0	3	0	0	3	0
Frederiksberg*	0	0	0	0	0	0
Hvidovre**	0	0	0	0	1	0
Rødovre**	0	0	0	0	2	0

* Der er ikke umiddelbart tilgængelige oplysninger om fordelingen af ordninger opgjort på alder. Antallet af børn i ordningerne er opgjort eksklusiv børn i storordninger hvor der ydes tilskud efter § 83. Der henvises til kapitel 5.4.6

** passes i Københavns Kommune

*** summen af 0-6-årige. Der foreligger ikke umiddelbart tilgængelige oplysninger af om fordelingen opgjort på alder

Pasning uden for hjemmet har i alle de oplyste tilfælde karakter af, at man får passet sit barn ved en person, der er godkendt til at fungere som dagplejer.

Dagplejeren har således nedsat sig som selvstændig erhvervsdrivende med henblik på pasning af børn og baserer sin indtægt på den betaling, der aftales med forældrene. I tabellen er ikke medtaget børn, der passes i private institutioner, da der efter det oplyste ikke er nogen i sammenligningskommunerne.

Tabellen illustrerer, at pasning uden for hjemmet i flere kommuner fungerer som alternativ til kommunale dagtilbud i 0-2 års alderen, og at ordningen dermed aflaster den kommunale opgave med at leve op til kravene om pasningsgaranti. Særligt i Aalborg Kommune er ordningen meget udbredt.

Samlet antal børn i privat pasning efter § 83.

Tabel 5.4.3 Privat pasning i hjemmet og udenfor hjemmet - § 83

	antal ordnin-			antal		
	ger			børn		
	alder			alder		
	0-24 uger	24 uger - bh.	bh.- SFO	0-24 uger	24 uger - bh.	bh.-SFO
København***	*	*	*	0	269	19
Århus**	0	58	6	0	118	6
Odense	1	65	6	1	230	10
Aalborg	0	262	0	0	912	0
Esbjerg	0	53	0	0	122	12
Randers	0	3	0	0	3	0
Frederiksberg	0	*	*	0	16	18
Hvidovre	0	0	0	0	1	0
Rødovre	0	0	0	0	2	0

* - ingen oplysninger om antal ordninger opgjort på alder

** Data fra Århus kommune har ikke kunnet opsplittes i aldersgrupper.

*** Eksklusiv børn i storordninger, hvor der ydes tilskud efter § 83

Tabellen viser samlet set, at muligheden for at yde tilskud til pasning af børn i alderen 0-24 uger stort set ikke anvendes. Der ses kun at være ydet tilskud til et barn i Odense Kommune. Tilskudsmodellen er primært anvendt i aldersgruppen 24 uger til start i børnehave.

Aalborg Kommune har ca. 7000 børn i alderen fra 0-2 år, fordelt nogenlunde jævnt med ca. 2300 børn pr. årgang. I intervallet 24 uger til 2 år er der således ca. 5800 børn, hvoraf 900 passes hos private børnepassere uden for hjemmet. Det er 16,7 %. Efter det af Aalborg Kommune oplyste, er de 250 private børnepassere velorganiserede og afholder egne kurser m.m. og indgår selv aftaler om gæstedagpleje m.m. i forbindelse med sygdom. Det fungerer således som et reelt alternativ til den kommunale dagpleje. Kommunen oplyser, at denne gruppe dagplejere fungerer som reelt selvstændige, og at man fra kommunens side har en klar administrativ praksis, hvor man fører de lovbundne tilsyn, men har en skarp afgrænsning på, at de selvstændige ikke kan trække på kommunale uddannelsestilbud eller sparring med kommunens dagpleje pædagoger.

I Aalborg Kommune angives som en af årsagerne til det høje antal selvstændige, at der for år tilbage var en større gruppe af kommunale dagplejere, der inden for kort tid sagde op og nedsatte sig som private børnepassere. Det har givet en lokal kultur for at være privat børnepasser.

Randers Kommune oplyser, at antallet af private børnepassere varierer noget. Kommunens erfaring med, hvorfor man nedsætter sig som privat børnepasser er, at det hænger sammen med ønsket om at ”blive herre i eget hus”, hvor di-

alogen om forhold vedrørende barnet tages direkte mellem forældre og dagplejer, og at man ikke er underlagt kommunens instruktion på andet en forhold vedrørende tilsyn. Randers Kommune fører en bevidst politik, hvor man i forbindelse med godkendelse til at blive privat børnepasser har lempeligere krav end til kommunale dagplejere. Det gælder bredt, fx at man ikke er omfattet af kommunens kostpolitik, og at der stilles lempeligere krav til boligens indretning. Fx er et hjem godkendt, selv om kun et værelse, køkkenet og entre blev brugt til dagpleje, hvor man normalt kræver, at dagpleje foregår i den overvejende del af hjemmet. Godkendelsen skete efter et princip om, at dagpleje er pleje under ”hjemlige” forhold, men at det er forældrene selv, der accepterer forholdene og derfor selv har taget medansvar for de forhold, deres barn skal passes under. Randers Kommune gør også opmærksom på, at to kommunale dagplejere, der blev afskediget på grund af vigende børnetal, efterfølgende har nedsat sig som selvstændige i samme område.

5.4.1 Tilskud til privat pasning - § 83

Konsulenterne har indhentet oplysninger om størrelsen af det tilskud, forældrene kan modtage til privat pasning.

Dagtilbudsloven fastsætter et minimumstilskud på 75 % af billigste budgetterede nettodrifudsudgift og en maksimumgrænse på 75 % af forældrenes dokumenterede udgifter til den private pasningsordning.

Kommunernes tilskud efter dagtilbudslovens § 83 fremgår af tabel 5.4.4. Tilskuddet er opgjort på aldersgrupper og efter følgende kriterier:

- maksimalt tilskud i kroner
- maksimalt tilskud i procent af forældrenes dokumenterede udgifter til den private pasningsordning

Tabel. 5.4.1 Tilskud efter dagtilbudslovens § 83

	Max tilskud i kr.		Max tilskud i procent	
	0-2 år	3-5 år	0-2 år	3-5 år
København	6533	4330	75	75
Århus***	6139	4419	85	85
Odense	4822	3752	75	75
Aalborg	4785	2908	75	75
Esbjerg	4934	3236	80	84
Randers	3868	2517	75	75
Frederiksberg	6914	3719	85	85
Hvidovre*	6223	0*	75	0*
Rødovre	7484	4201	75	75

* efter det oplyste har man politisk fravalgt at yde tilskud til denne aldersgruppe

Lovgivningen er årsag til, at kommunerne har oplyst et tilskudsbeløb i både kroner og procenter.

Når fx Esbjerg Kommune yder et tilskud på 80 % af den billigste budgetterede nettodriftsudgift pr. barn til pasning af børn i alderen 24 uger – 2 år, er det udtryk for, at man giver 5 % mere end lovens minimum. Beløbet i kroner som forældrene kan få i tilskud er maksimalt kr. 4.934. Hermed får man reguleret kommunens udgifter. Loven fastsætter således et loft på 75 % af den udgift, forældrene påtager sig for at få deres barn passet, men i loven ligger ikke nogen begrænsning på, hvor stor en udgift forældrene kan påtage sig ved siden af de tilskud, der ydes fra kommunen. Der er således ikke en regulering af prisen på markedet for privat børnepasning.

Et forhold, der påvirker forældrenes valg af privat pasning, er også, hvor mange lukkedage og feriedage den private passer har i henhold til den kontrakt, der indgås mellem forældre og passer. Forældrene skal selv finde pasning i de perioder, der er ferie og lukkedage hos den private passer. Flertallet af kommuner gør da også opmærksom, at dette forhold er meget væsentligt at få reguleret præcist i kontrakten.

Aalborg Kommune gør opmærksom på, at man er ved at evaluere omfanget af lukkedage hos private passere. Man vil se på, om omfanget af ferie og lukkedage blandt private passere overstiger, hvad der gælder i de kommunale dagtilbud. Viser det sig at være tilfældet, overvejer man, om det antal dage, forældrene skal modtage tilskud for, skal reduceres.

Aalborg Kommune gør opmærksom på, at man overvejer flere modeller for at afhjælpe de pasningsproblemer, forældrene kan have, når de vælger privat pasning. En model, der overvejes, er at godkende gæstedagpleje blandt private passere.

Konsulenterne har sammenholdt omfanget af privat pasning - tabel 5.4.4 med tilskudsstørrelserne og antal børn i den aldersgruppe, hvor der kan ydes tilskud. Dette med henblik på at vurdere, om der kan ses en sammenhæng mellem antal børn, der ydes tilskud til, tilskuddets størrelse og antal børn.

Ved beregningen af børnetallet er anvendt data fra Danmarks Statistik. For børn i alderen 0 år er medtaget 28/52-dele af antal børn, svarende til den forholdsmæssige andel af børn omfattet af pasningsgaranti.

Tabel. 5.4.2 TILSKUD EFTER § 83 til privat pasning 0 - 2 år

	Børnetal: 0-2 år	Antal børn m/tilskud	Forholdsmæssig andel af børnetal	Max tilskud i kr.
København*	18413	269	1,46%	6533
Århus	9251	118	1,28%	6139
Odense	5897	230	3,90%	4822
Aalborg	5640	912	16,17%	4785
Esbjerg	3262	122	3,74%	4934
Randers	2782	35	1,26%	3868
Frederiksberg	3397	16	0,47%	6914

*eksklusiv børn i storordninger

Tabellen viser, som tidligere bemærket, at særligt Aalborg Kommune, og i mindre grad Odense og Esbjerg kommuner, får afdækket en betydelig del af deres pasningsgaranti for de 0-2-årige gennem tilskud til privat pasning. Det er bemærkelsesværdigt, at de to kommuner – bortset fra Randers Kommune – er dem der i kroner giver det mindste tilskud. Randers Kommune yder det laveste tilskud og har også den mindste afdækning af pasningsgarantien. Københavns Kommune yder et af de højeste tilskud, ca. 1700 kr. mere pr. barn pr. måned end Aalborg Kommune, og får kun afdækket pasning af 1,46 % af børnetallet. Og den samme tendens gælder for Frederiksberg Kommune. Her er tilskuddet det højeste blandt sammenligningskommunerne, men afdækningen af pasningsgarantien det laveste.

Der er således ikke en sammenhæng mellem det maksimale tilskud forældre kan få i kroner og omfanget af antal børn, der forholdsmæssigt passes i ordningerne.

Konsulenterne har gennemført samme analyse på 3-5 års området.

Tabel. 5.4.3. Tilskud efter § 83 til privat pasning 3-5 år

	Børnetal 3-5 år	Antal tilskud	Forholdsmæssig andel af børnetal	Max tilskud i kr.
København*	16202	19	0,12 %	4330
Århus	10087	6	0,06 %	4419
Odense	6281	10	0,16 %	3752
Aalborg	6491	0	0,00 %	2908
Esbjerg	3831	12	0,31 %	3236
Randers	3375	4	0,12 %	2517
Frederiksberg	2921	18	0,62 %	3719

*eksklusiv børn i storordninger.

Tabellen viser, at omfanget af børn, der passes i alderen 3-5 år, er beskedent – det er under 1 % af børn i aldersgruppen. Medtager man imidlertid børn i storordninger, stiger procenten for Københavns Kommune fra 0,12 % til 0,77 %, hvorefter Københavns Kommune forholdsmæssigt er den kommune, der får flest børn i alderen 3-5 passet med tilskud efter § 83.

Tabellen giver efter konsulenternes vurdering ikke grundlag for at udlede en sammenhæng mellem størrelsen af de maksimale tilskud og antal børn i ordningen. Dels er der meget få børn i alderen 3-5 år, der passes efter denne model, dels yder Århus og Københavns kommuner et maksimalt kronetilskud af næsten samme størrelse, men alligevel har Århus Kommune et meget lavere forholdsmæssigt antal børn i ordningen.

5.4.2 Godkendelseskriterier for etablering af privat pasningsordning

Konsulenterne har afdækket en række af de kriterier, kommunerne anvender for at blive godkendt til privat pasning.

For personer, der ansøger om at blive godkendt til at fungere som selvstændige erhvervsdrivende dagplejere, opstiller kommunerne en række krav til alder, straffeattester og børneattester for ansøgeren.

Tabel 5.4.7 Alderskrav, straffeattester og sociale oplysninger

	Privat pasning - dagplejelignende				
	Alderskriterium for at blive privat børnepasser - § 83	Straffeattest	Børneattest	Sociale opl.	Straffeattest for alle i hjemmet over 18 år
København		x	X		
Århus		x	X		
Odense		x	X		
Aalborg		x	X		x
Esbjerg		x	X		
Randers	25	x	X		
Frederiksberg	21	x	X	x	x
Hvidovre	18	x	X		
Rødovre		x	X		

Tabellen indeholder tomme felter. De tomme felter er udtryk for, at der ikke findes information herom på hjemmesiderne.

Tabellen dokumenterer for det første, at der er en uensartet praksis i forhold til, hvilken alder kommuner fastsætter for at kunne blive godkendt som privat børnepasser, hvor denne har nedsat sig som dagplejer. På enkelte kommuners hjemmesider optræder alderen som en absolut minimumsalder. Et forhold, der må antages at stride mod almindelig forvaltningsret. I interview med kommunerne gives der imidlertid altovervejende udtryk for, at alderskravet kun er vejledende, og et blandt flere elementer, der bliver lagt vægt på, når vedkommende skal godkendes som børnepasser.

Her kan der således konstateres uoverensstemmelse mellem informationen på hjemmesiderne og den faktiske sagsbehandling på området.

Straffeattester og børneattester indhenter alle kommuner. Kun en enkelt kommune skriver på hjemmesiden, at der skal foreligge en ren straffeattest.

I forhold til straffeattest på alle hjemmeboende over 18 år er der en lidt uensartet praksis. Frederiksberg Kommune oplyser, at såfremt der ikke foreligger en ren straffeattest på alle hjemmeboende over 18 år, foretager man en konkret vurdering. Er det strafferetlige forhold af en karakter, der findes ”upassende” i forhold til, at der skal passes børn i hjemmet, fx en dom for handel med euforiserende stoffer, er udgangspunktet, at der ikke gives godkendelse.

For personer, der ansættes som børnepassere opstiller kommunerne også en række krav til alder, straffeattester og børneattester.

Tabel. 5.4.8 Alderskrav, straffeattest, børneattest og sociale oplysninger – ”ung pige i huset” - § 83

Privat pasning – model "Ung pige i huset"			
	Alder - for at blive ung pige i huset - børnepasser	Straffeattest	Børneattest
København		x	X
Århus		x	X
Odense		x	X
Aalborg	16	x	X
Esbjerg		x	X
Randers		x	X
Frederiksberg	18	x	X
Hvidovre	18	x	X
Rødovre		x	X

Tomme celler i tabellen er udtryk for, at der ikke er oplysninger herom på hjemmesiderne.

Tabellen dokumenterer, at der er en uensartet praksis i forhold til, hvilken alder kommunerne fastsætter for at kunne blive godkendt som privat børnepasser (ung pige i huset). På enkelte kommuners hjemmesider optræder alderen som en absolut minimumsalder. Et forhold, der utvivlsomt må antages at stride mod almindelig forvaltningsret.

I interview med kommunerne gives der imidlertid altovervejende udtryk for, at alderskravet kun er vejledende, og et blandt flere elementer, der bliver lagt vægt på, når vedkommende skal godkendes som børnepasser. I alle tilfælde hvor børnepasseren er under 18 år, fordrer kommunerne værges underskrift.

Alle kommunerne indhenter såvel straffeattest som børneattest.

5.4.3 Uddannelseskrav

Konsulenterne har afdækket, om der stilles de samme uddannelsesmæssige krav til kommunale dagplejere, som stilles for at blive godkendt som privat børnepasser.

Tabel 5.4.9 Uddannelseskrav

T	Uddannelseskrav				Har private børnepassere adgang til kommunale udd.tilbud	arr. Private børnepassere Selv kurser
	obl. grundkursus på so-suskoler		Hygiejnekursus			
e l	komm.dp.	privat. Børnepasser	komm.dp.	Privat børnepas-ser		
København	ja	Nej	ja	nej	Nej*	Nej
Århus ⁵	ja	Nej	nej	nej	nej	Vides ikke
Odense	ja	Nej	nej	nej	nej	Vides ikke
Aalborg ⁴	ja	Nej	nej	nej	nej	Ja
Esbjerg ⁹	ja	Nej	ja	nej	nej	Ja
Randers	ja	Nej	på vej	nej	nej	Vides ikke
Frederiksberg	ja	Nej	ja	nej	nej	Vides ikke
Hvidovre	ja	Nej		nej		
Rødovre	ja	Nej		nej		

*Københavns Kommune har tidligere tilbudt introduktionskurser til private børnepassere, men der var ikke søgning til dem.

Tabellen indeholder sorte felter. Felterne dækker over, at kommunerne ikke har medvirket til benchmark på dette område.

Tabellen viser, at kravet om det obligatoriske grundkursus for dagplejere alene gælder for de kommunalt ansatte dagplejere. Krav herom stilles ikke af nogen kommuner til private børnepassere. Her kan der således konstateres en forskel mellem drift i kommunalt regi og privat pasning.

Krav om hygiejnekursus stilles ikke i nogen af sammenligningskommunerne for at blive godkendt som privat passer. Det er ikke alle kommuner, der aktuelt har krav herom i forhold til de kommunalt ansatte dagplejere.

Konsulenterne har forespurgt til, om de private børnepassere har adgang til at deltage i kommunale uddannelsestilbud for dagplejere. Det har de ikke i de kommuner, der har svaret. Esbjerg og Aalborg kommuner oplyser, at gruppen af private dagplejere selv er aktive med at lave kurser. Esbjerg Kommune oplyser, at man løbende afholder møder med gruppen af private børnepassere, hvor de fx bliver orienteret om den nyeste lovgivning og tiltag på dagplejeområdet.

5.4.4 Godkendelse af lokaler eller bolig til privat pasningsordning

Konsulenterne har set nærmere på de krav, kommunerne stiller for at godkende en bolig til at kunne fungere i forbindelse med privat pasning. Dette med henblik på at få afdækket, om der er forskel i de kriterier, kommunerne anvender i forhold til kommunalt ansatte dagplejere.

Tabel 5.4.10

Godkendelseskriterier for privat børnepasser - § 83 Bolig. m.m. - er kravene lempeligere end kravene til et kommunalt dagtilbud			
	Antal kvm.	Sikkerhed	Antal rum
København	ja	Nej	Ja
Århus		Nej	Nej
Aalborg	ja	Nej	Ja
Esbjerg	nej	Nej	Nej
Randers	ja	Nej	Ja
Frederiksberg		Nej	Nej

Tabellen indeholder sorte celler. De sorte celler er udtryk for, at konsulenterne på tidspunktet for afslutning af analysen mangler endelig afklaring heraf.

Tabellen viser, at kommunerne stiller samme krav til sikkerhed, når det gælder kommunal og privat pasning.

Under de gennemførte interview blev dette indtryk bekræftet. Fx blev der spurgt til, om man så lempeligere på husdyrhold i privat pasning – fx store hunde eller katte, fordi forældrene selv vælger dagplejeren og dermed kan antages at have accepteret visse konkrete forhold. Her gjorde man ikke forskel i kravene til godkendelse, dette blandt andet begrundet i hensynet til børn med allergi.

Til gengæld viser tabellen også, at der i flere kommuner har en lempeligere vurdering af private pasning, når det handler om at godkende boligens størrelse og antal rum.

En lempeligere vurdering af antal kvadratmeter bolig og antal rum i boligen må alt andet lige antages at betyde, at flere har mulighed for at etablere sig som private børnepassere. I det omfang kommunen således ikke kan godkende en bolig til kommunal dagpleje må det således overvejes, om man bør gøre opmærksom på, at boligen eventuelt kan blive godkendt til privat børnepasning.

Under de gennemførte interview begrundede både Aalborg og Randers kommuner deres praksis med, at forældrene er med til at træffe et valg omkring bo-

ligens funktionalitet, og at forældrene hele tiden af egen drift kan opsige kontrakten.

5.4.5 Personlige krav – sprog – hovedbeklædning

Konsulenterne har spurgt til en række af de mere personlige krav, der stilles af kommunerne for at blive godkendt som privat passer efter § 83.

Tabel. 5.4.11 Personlige krav til private passere

Personlige krav		
	Skal personen kunne tale dansk	Må ansigtet være tildækket (burka)
København	Nej	nej
Århus		nej
Odense	Ja	nej
Aalborg	konkret vurd.	nej
Esbjerg	Ja	nej
Randers	Ja	nej
Frederiksberg	Ja	nej

Tabellen indeholder en sort celle. Den er udtryk for, at konsulenterne på tidspunktet for afslutning af analysen mangler endelig afklaring heraf.

De fleste kommuner giver udtryk for, at det er et krav for at blive godkendt, at man taler dansk. Dette krav fremgår også af kommunernes hjemmesider. Københavns og Frederiksberg kommuner nuancerer dog dette krav.

Frederiksberg Kommune bemærker, at man foretager en konkret vurdering af behovet for, at en børnepasser kan tale dansk. Konkret har man således haft en række enkeltsager, hvor ansøgeren fx har diplomatbaggrund eller kan dokumentere, at man er i Danmark for en kortere periode – typisk begrundet i at ansættelsen i Danmark er tidsbegrænset. I disse tilfælde er det ikke usædvanligt, at ansøgeren selv har fundet en børnepasser, der kan barnets modersmål. I så fald stilles der ikke krav om, at børnepasseren kan tale dansk. Begrundelsen herfor er, at barnet antages ikke at have en varig tilknytning til Danmark.

5.4.6 Storordninger - § 79, stk. 2

Der tages afsæt i, at kommunerne efter § 22, stk. 2, og § 79, stk. 2, kan give tilladelse til, at der i dagplejen kan modtages op til 10 børn, hvis passingen vare-

tages af flere personer. Tilladelse efter § 22, stk. 2, relaterer til kommunal dagpleje, og tilladelse efter § 79, stk. 2, relaterer til private pasningsordninger.

Omfanget af storordninger i sammenligningskommunerne fremgår af tabel 5.4.12.

Tabel 5.4.12 Storordninger

Gives tilladelser til		antal ord-		antal børn	
		ning			
Storordninger		§ 22	§ 79, stk.2	§ 22	§ 79, stk.2.
ja/nej					
København	Ja	13	10	106,83	106,8
Århus	Ja	1	0	8	0
Odense	Ja	4	0	32	0
Aalborg*	Ja	0	21	0	210
Esbjerg	Ja	0	0	0	0
Randers	Ja	0	0	0	0
Frederiksberg**	Ja	2	0	**	0
Hvidovre	Nej	0	0	0	0
Rødovre	Nej	0	0	0	0

*Er andel af antal børn i privat pasning, jf. tabel 5.4.2.

**Ingen oplysninger om antal børn. Antal børn indgår i antal børn i privat pasning.

Tabellen viser omfanget af storordninger godkendt efter § 22, og efter § 79, stk. 2, - privat pasning. Omfanget af storordninger er beskedent, bortset fra i København og Aalborg kommuner.

Konsulenterne har sammenholdt oplysningerne om antal børn i storordninger godkendt efter § 79, stk. 2, – privat pasning med antal børn i den aldersgruppe, hvor der kan ydes tilskud. Ved beregningen af børnetallet er anvendt data fra Danmarks Statistik. For børn i alderen 0 år er medtaget 28/52-dele af antal børn, svarende til den forholdsmæssige andel af børn omfattet af pasningsgaranti.

Tabel 5.4.13 Det forholdsmæssige antal børn i alderen 24 uger – 2 år der passes i private storordninger:

	Storordning - forholdsmæssig andel af børnetal – 24 uger – 2 år.
København	0,10 %
Århus	0,00 %
Odense	0,00 %
Aalborg	3,72 %
Esbjerg	0,00 %
Randers	0,00 %
Frederiksberg	0,00 %

Tabellen viser, at særligt Aalborg Kommune har et forholdsmæssigt stort omfang af storordninger indenfor privat pasning. Aalborg Kommune oplyser, at man behandler disse storordninger på linie med de øvrige private passere. Storordninger i Aalborg Kommune har således ikke karakter af institutioner.

5.5 Tilskud til forældre til pasning af egne børn §§ 86-91

Pasning af eget barn afgrænses her til ordninger efter dagtilbudslovens § 86. Det forudsættes således, at det er en af forældrene, der passer eget barn/egne børn.

Tabel 5.5.1 Ydes der tilskud til pasning af eget barn, og hvor mange børn ydes der tilskud til - § 86

	Ydes der tilskud til pasning af eget barn			Antal børn der ydes tilskud til		
	Alder			Alder		
	0-24 uger	24 uger - bh.	bh.-SFO	0-24 uger	24 uger - bh.	bh.-SFO
	ja/nej	ja/nej	ja/nej			
København	Nej	På vej	nej		**	
Århus	Nej	På vej	nej			
Odense	Ja	ja	ja	1	22	42
Aalborg	Nej	nej	nej			
Esbjerg	Nej	ja	ja		31	9
Randers	Ja	ja	ja	0	14*	3
Frederiksberg	Ja	ja	ja	0	36	3
Hvidovre	Nej	nej	nej			
Rødovre	Nej	nej	nej			

* - 11 forældre passer 14 børn

** ordningen er igangsat efter konsulenterne har afsluttet indsamling af data

Sorte celler er udtryk for, at der ikke kan være børn i ordningen, når der ikke gives tilskud.

Tabellen viser, at det ikke er alle sammenligningskommuner, der giver tilskud til pasning af eget barn.

Efter det tidspunkt hvor konsulenterne afsluttede indsamlingen af data, har Københavns Kommune åbnet for tilskud til pasning af eget barn i alderen 24 – uger til start i børnehaven. Århus Kommune er også på vej med en beslutning om at give tilskud. At vise antal børn i ordningen i de to kommuner vil således ikke give et retvisende billede af, hvor mange børn der normalt er i ordningen i de to kommuner, idet man kun vil få det antal børn med, der er indtrådt i ordningen siden den startede medio 2009.

I de andre kommuner viser tabellen, at det kun anvendes i meget beskedent omfang. Det er få forældre, der søger om tilskud til pasning af eget barn og meget få børn, der bliver passet.

5.5.1 Tilskudsstørrelser - pasning af eget barn

Konsulenterne har afdækket størrelsen af de tilskud, der ydes, i både procent af billigste nettodriftsudgift og det maksimale tilskud i kroner.

Tabel 5.5.2. Tilskud efter dagtilbudslovens § 86

	Max tilskud i kr.		Max tilskud i procent	
	24uger-bh	bh-sfo	24uger-bh	bh-sfo
København	7633	0	85	0
Århus*	0	0	0	0
Odense	4822	3752	85	85
Aalborg	0	0	0	0
Esbjerg	4934	3236	80	84
Randers	3868	2517	75	75
Frederiksberg	6914	3719	85	85
Hvidovre	0	0	0	0
Rødovre	0	0	0	0

*Århus er på vej med beslutning om tilskud til pasning af eget barn

Tabellen viser størrelsen af de tilskud, der ydes efter § 86, opgjort i kroner og det maksimale tilskud beregnet i procent af den billigste nettodriftsudgift.

Når der i tabellen står nul, er det udtryk for, at der ikke ydes tilskud til pasning af eget barn efter § 86 i kommunen. Konkret ydes der således ikke tilskud efter § 86 i Århus, Aalborg, Hvidovre og Rødovre kommuner. Som anført er Århus Kommune efter det oplyste på vej med en politisk beslutning om at yde tilskud efter § 86. I Københavns Kommune ydes der kun tilskud til pasning af egne børn i alderen 24 uger – 2 år. Københavns Kommune har oplyst, tilskuddet er afgrænset til denne aldersgruppe, da det aktuelt er pasningsgarantien, der er under pres.

Tilskudsstørrelser og beregningsgrundlag er identisk med det under [punkt 5.3](#), om tilskud til privat pasning anførte, bortset fra, at Københavns Kommune har valgt at yde tilskud efter § 86 på 85 %, hvor tilskuddet efter § 83 til privat pasning er 75 %.

Tabellen viser, at der er betydelig spredning i, hvor meget kommunen maksimalt yder i tilskud opgjort i kroner. Københavns Kommunes tilskud bliver det aktuelt højeste i sammenligningskommunerne, efterfulgt af Frederiksberg Kommune.

Frederiksberg Kommune ligger højest og går også til lovens procentuelle maksimum, hvorefter tilskuddet højest kan udgøre 85 % af den billigste nettodriftsudgift. Københavns Kommune vil efter det oplyste også yde 85 % til

pasning af eget barn i alderen 24 uger til 2 år. Esbjerg Kommune yder 84 % ift. 3-5-årige – den lidt skæve procentsats dækker over, at man harmoniserede de forskellige kommuners tilskud i forbindelse med kommunesammenlægningen.

Konsulenterne har sammenholdt omfanget af børn, der passes af forældrene, med tilskudsstørrelserne og antal børn i kommunen i den aldersgruppe, hvor der kan ydes tilskud. Dette med henblik på dels at afdække, om der kan ses en sammenhæng mellem antal børn, der ydes tilskud til, tilskuddets størrelse og antal børn. Og dels for at fremvise hvor stor en del af det maksimale antal børn under pasningsgarantien, der passes af forældrene med tilskud efter § 86.

Ved beregningen af børnetallet er anvendt data fra Danmarks Statistik. For børn i alderen 0 år er medtaget 28/52-dele af antal børn, svarende til den forholdsmæssige andel af børn omfattet af pasningsgaranti.

Tabel 5.5.3 Dækningsgrad 24 uger – 2 år. Det forholdsmæssige antal børn der med tilskud efter § 86 passes af forældre.

	Børnetal: 24 uger - 2 år	Antal børn m/tilskud	Forholdsmæssig andel af børnetal	max tilskud i kr.
København	18413			7633*
Århus	9251			
Odense	5897	22	0,37 %	4822
Aalborg	5640			
Esbjerg	3262	31	0,95 %	4934
Randers	2782	14	0,50 %	3868
Frederiksberg	3397	36	1,06 %	6914

*Max tilskuddet i København er taget med for at kunne sammenholde det med niveauet i andre kommuner.

Sorte felter i tabellen er udtryk for, at der ikke ydes tilskud efter § 86 på opgørelsestidspunktet.

Tabellen viser en spredning i dækningsgraden på 0,37 – 1,06 %. Det højeste omfang af pasning af egne børn med tilskud er på Frederiksberg, hvor lidt over en ud af hver 100 børn passes på den måde.

Der ses ikke at være en direkte sammenhæng mellem størrelsen af det maksimale tilskud med max kr. 6.914 kr. barn pr. måned og mængden af børn. Frederiksberg Kommune yder det højeste tilskud og har forholdsmæssigt flest børn i ordningen. I Esbjerg Kommune ydes kr. 4.934 pr. barn pr. måned – altså en forskel på ca. kr. 2.000 pr. barn pr. måned, og forholdsmæssigt får man passet næsten samme mængde børn som på Frederiksberg.

Samme analyse kan laves på børn i alderen 3-5 år.

Tabel 5.5.4 Dækningsgrad 3-5 år. Det forholdsmæssige antal børn der med tilskud efter § 86 passes af forældre.

	Børnetal 3-5 år	Antal tilskud	Forholdsmæssig andel af børnetal	Max tilskud i kr.
København	16202			
Århus	10087			
Odense	6281	42	0,67 %	3752
Aalborg	6491			
Esbjerg	3831	9	0,23 %	3236
Randers	3375	3	0,09 %	2517
Frederiksberg	2921	3	0,10 %	3719

Sorte felter i tabellen er udtryk for, at der ikke ydes tilskud efter § 86 på opgørelsestidspunktet.

Tabellen viser, at dækningsgraden falder i takt med, at barnet bliver ældre, bortset fra i Odense Kommune. Det er således et meget lavt antal børn i alderen 3-5 år, der ydes tilskud til. Tallene fra Odense Kommune er dog bemærkelsesværdige, idet antallet af børn der passes næsten fordobles. Blandt de kommuner, der yder tilskud, til 3-5-årige ligger Odense Kommune også højest, men kun marginalt højere end Frederiksberg.

Det har ikke været muligt at få valide informationer om, hvilken type forældre der benytter sig af at tilskud. Ingen af kommunerne har givet udtryk for, at der er en lavet valide analyser heraf. Konsulenterne kan således ikke kommentere på, om det er forældre med lav eller høj indkomst, der modtager tilskud efter § 86, hvordan husstandsindkomsten er, beskæftigelsessituationen i husstanden, etnicitet heller andre forhold. Der er kendskab til, at flere af de forældre, der modtager tilskud, passer mere end et af deres egne børn.

I flertallet af kommuner er der også sat en øvre grænse for, hvor mange af ens egne børn man kan få tilskud til samtidigt. Det er typisk 3 børn, hvilket svarer til lovens maksimum. Der er dog også en øvre grænse i lovgivningen, idet tilskuddet pr. husstand ikke kan overstige den maksimale dagpengesats. Dertil kommer, at loven afgrænser ordningen fra forældre, der modtager overførselsindkomst, arbejdsindtægt og er omfattet af visse bestemmelser i lov om aktiv socialpolitik.

Kommuner angiver samstemmende, at man ud over de anførte tilskud ikke yder anden bistand til forældrene. Der gives fx ikke bleer eller stilles barnevogn m.m. til rådighed for forældrene, som kommunerne gør til private dagplejere.

5.6 Kombinationstilbud - § 80, stk. 4.

Konsulenterne har indhentet information fra sammenligningskommunerne vedrørende omfanget af kombinationstilbud, oprettet efter dagtilbudslovens § 80, stk. 4.

Kombinationstilbud defineres her som tilfælde, hvor kommunen har besluttet, at der er muligt for forældre at kombinere delvis anvendelse af et kommunalt dagtilbud efter dagtilbudslovens §§ 19 og 21 med økonomisk tilskud til privat pasning efter § 80, stk. 1.

Det er frivilligt for kommunerne, om de vil åbne for kombinationstilbud.

Tabel. 5.6.1 Kombinationstilbud - § 80, stk. 1

	mulighed			antal børn		
	ja/nej	ja/nej	ja/nej	alder		
	0-24 uger	24u-bh	bh-sfo	0-24 uger	24u-bh	bh-sfo
København	Nej	Nej	Nej	0	0	0
Århus	Nej	ja*	Nej	0	0	0
Odense	Nej	Nej	Nej	0	0	0
Aalborg	Nej	ja**	Nej	0	0	0
Esbjerg	Nej	Nej	Nej	0	0	0
Randers	Nej	Nej	Nej	0	0	0
Frederiksberg	Nej	Ja	Nej	0	0	0
Hvidovre	Nej	Nej	Nej	0	0	0
Rødovre	Nej	Nej	Nej	0	0	0

* vedtaget af magistrat, mangler byråd

** 1/2-2år, max 48 timer

Omfanget af kommuner, der giver adgang til kombinationstilbud, er begrænset. Det er således kun København, Århus, Aalborg og Frederiksberg kommuner. Og her er muligheden begrænset til, at kombinationstilbud kun kan anvendes for børn i alderen 24 uger til tidspunktet for start i børnehave. Aktuelt er der ingen, der får børn passet i kombinationstilbud. Det forhold, at barnet delvis passes i et kommunalt dagtilbud, og delvis i privat pasning indebærer, at ordningen som sådan ikke giver en aflastning af kommunens pasningsgaranti. Barnet optager således en deltidsplads i et kommunalt dagtilbud.

Randers, Odense og Esbjerg kommuner optræder som kommuner, der ikke har åbnet for denne mulighed. Muligheden fremgår således ikke af kommunernes hjemmesider. Under interview med de nævnte kommuner er der imidlertid

samstemmende givet udtryk for, at hvis der kommer en konkret borgerhenvendelse, vil den ikke uden videre blive afvist. Man vil se på den konkrete sag. Det anføres også, at der har været telefoniske henvendelser fra forældre om kombinationstilbud, men forældrene har efterfølgende fundet andre ordninger til at få passet barnet uden for det tidsrum, hvor kommunen tilbyder pasning. Efter det oplyste kommer henvendelserne typisk fra forældre, der er selvstændige eller arbejder på skæve tidspunkter og med skiftende arbejdstider i forhold til åbningstiderne i de kommunale dagtilbud.

6. Sammenfatning af benchmark-delen

6.1 Antal børn i privat børnepasning

Dette punkt vedrører den samlede private børnepasning, dvs. privat dagpleje efter § 21, stk. 3, herunder alternativ privat dagpleje, privatinstitutioner efter § 19, stk. 4, samt de to tilskudsordninger for forældre henholdsvis til privat pasning efter §§ 80-85 og til pasning af egne børn efter §§ 86-91.

Konsulenterne har sammenholdt omfanget af børn, der er i privat pasning, med antal børn i kommunen i de aldersgrupper, hvor ordningerne finder anvendelse. Formålet er at vise, hvor stor en del af det maksimale antal børn under pasningsgarantien, der er i privat børnepasning.

Ved beregningen af børnetallet er anvendt data fra Danmarks Statistik. For børn i alderen 0 år er medtaget 28/52-dele af antal børn, svarende til den forholdsmæssige andel af børn omfattet af pasningsgaranti.

Børn, der passes i integrerede ordninger, er fordelt, så halvdelen af børnene tælles med i aldersgruppen 24 uger – 2 år og den andel halvdel i aldersgruppen 3-5 år.

Tabel. 6.1.1 forholdsmæssige antal børn i privat pasning

	Antal børn i privat pasning	
	Antal 0-2 årige	Antal 3-5 årige
København	4,86 %	1,34 %
Århus	2,26 %	1,44 %
Odense	9,28 %	3,49 %
Aalborg	16,40 %	1,17 %
Esbjerg	4,87 %	1,62 %
Randers	2,44 %	1,78 %
Frederiksberg	4,09 %	2,67 %

Tabellen viser, at det forholdsmæssige antal børn i privat pasning i 0-2 års alderen er meget betydeligt i Aalborg Kommune med 17,3 % svarende til, at 17,3 børn ud af 100 er i privat pasning. Aalborg Kommune efterfølges af Odense Kommune med 9,3 ud af 100 børn, hvorefter Esbjerg og Københavns kommuner hver får passet ca. 4,9 ud af hver 100 i private ordninger. Århus Kommune får med 2,26 ud af hver 100 passet færrest børn i private ordninger.

For børn i 3-5 års alderen er spredningen mindre, fra Odense Kommune med 3,5 ud af hver 100 til Århus Kommune med 1,4 ud af hver 100. Københavns Kommune er med 1,34 ud af 100 blandt de kommuner, der får passet færrest børn i aldersgruppen 3-5 år i private ordninger.

I tabel 6.1.2 og tabel 6.1.3 er en samlet oversigt, der viser, hvordan børn i private ordninger fordeler sig, opgjort på aldersgrupper.

Tabel. 6.1.2. Samlet antal børn i private tilbud 24 uger - 2 år

	Storordning § 79, 2	Pasning eget barn § 86	Komb.tilb. - § 80, 4	Privat pasning - § 83	Privatinst. - § 19, 4	Privat dagpleje § 21, 3	SUM
København	0,10 %	0,00 %	0,00 %	1,46 %	0,49 %	2,81 %	4,86 %
Århus	0,00 %	0,00 %	0,00 %	1,28 %	0,34 %	0,65 %	2,26 %
Odense	0,00 %	0,37 %	0,00 %	3,90 %	5,00 %	0,00 %	9,28 %
Aalborg	3,72 %	0,00 %	0,00 %	12,45 %	0,23 %	0,00 %	16,40 %
Esbjerg	0,00 %	0,95 %	0,00 %	3,74 %	0,18 %	0,00 %	4,87 %
Randers	0,00 %	0,50 %	0,00 %	1,26 %	0,68 %	0,00 %	2,44 %
Frederiksberg	0,00 %	1,06 %	0,00 %	0,47 %	1,41 %	1,15 %	4,09 %

Tabellen viser, at den primære årsag til, at Aalborg Kommune ligger højere end Københavns Kommune, hænger sammen med omfanget af privat pasning, herunder også børn i storordninger.

Som tidligere anført er der således også et meget markant omfang af privat pasning uden for hjemmet i Aalborg Kommune. Odense Kommune ligger højt som følge af omfanget af privatinstitutioner, hvoraf mange tidligere har været selvejende. Som tidligere anført tager tabellen ikke højde for, at der i Københavns Kommune er indført mulighed for at modtage tilskud til pasning af eget barn. Udbredelsen heraf vil alt andet lige indebære, at omfanget af børn i privat pasning vil stige, medmindre børnene ellers ville være passet i de andre private pasningsordninger.

Endvidere dokumenterer tabellen, at alternativt privat dagpleje står for 57 % af det samlede antal børn i privat børnepasning i Københavns Kommune⁶⁸.

For de 3-5-årige ser fordelingen ud som følger:

⁶⁸ 2,81%/4,86% = 57% af andel børn i privat børnepasning

Tabel 6.1.3 Samlet antal børn i private tilbud 3 - 5 år

	Storordning § 79, 2	Pasning eget barn § 86	Komb.tilb. - § 80, 4	Privat pasning	Privatinst. - § 19, 4	Privat dagpleje § 21, 3	SUM
København	0,54 %	0,00 %	0,00 %	0,12 %	0,69 %	0,01 %	1,34 %
Århus	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,06 %	1,38 %	0,00 %	1,44 %
Odense	0,00 %	0,67 %	0,00 %	0,16 %	2,66 %	0,00 %	3,49 %
Aalborg	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	1,17 %	0,00 %	1,17 %
Esbjerg	0,00 %	0,23 %	0,00 %	0,31 %	1,07 %	0,00 %	1,62 %
Randers	0,00 %	0,09 %	0,00 %	0,12 %	1,57 %	0,00 %	1,78 %
Frederiksberg	0,00 %	0,10 %	0,00 %	0,62 %	1,95 %	0,00 %	2,67 %

Tabellen viser, at det samlede omfang af privat pasning falder for børn i 3-5 års alderen og er betydeligt lavere end for børn i 0-2 års alderen.

Tabellen viser også, at det særligt er privat pasning (herunder også storordninger) og pasning i private institutioner, der tager den altovervejende del af privat pasning for aldersgruppen 3-5-årige. Pasning af eget barn har kun en betydelig andel af børnene i Odense Kommune.

6.2 Godkendelseskriterier

Benchmark på godkendelseskriterier kan opdeles i benchmark på privat pasning og etablering af privatinstitutioner.

6.2.1 Private dagplejelignende pasningsordninger

Benchmark på tværs af kommunerne viser visse variationer i forhold til alderskriterier for at blive godkendt. Man ser helt åbenbart forskelligt på, hvilken alder der er nødvendig for som udgangspunkt at kunne blive godkendt til at nedsætte sig som selvstændig erhvervsdrivende, der tilbyder privat dagplejelignende pasning. Det samme gælder for at være privat børnepasser.

Tilsvarende er der en variation i, hvor langt man går i retning af at lade forældrene tage medansvar for godkendelse af, hvor stor boligen skal være, og hvordan den skal være indrettet. Fleksibilitet i denne sammenhæng kan have betydning for, at flere boliger kan blive godkendt.

Kravene til efteruddannelse er i alle tilfælde lempeligere end krav til at blive kommunal dagplejer.

Krav til sikkerhed og forhold omkring straffeattester og børneattester ses ikke at være et område med variation i godkendelserne. Det kan heller ikke anbefales at have en lempeligere administrativ praksis på området. Det kan imidlertid

overvejes at anføre, at man i forhold til eventuelle forhold på en straffeattest vil foretage en konkret væsentlighedsvurdering.

6.2.2 Privatinstitutioner

Godkendelsen af privatinstitutioner efter § 21, stk. 4, skal inden for dagtilbudslovens område følge de samme principper, som gælder for kommunale dagtilbud. Alle kommuner stiller da også sådanne krav, men det fremgår ikke altid specifikt af kommunens hjemmeside.

Som anført under punkt 5.2, er det væsentligt at bemærke, at konsekvensen af, at en kommune ikke har opstillet meget specifikke retningslinjer for driften for at blive godkendt kan være, at kommunen dermed sætter en ramme, hvor det i højere grad bliver op til privatinstitutionen at definere indholdet. Det ændrer ikke på, at loven skal følges af privatinstitutionen. Men den står friere i fortolkningen af, hvordan det skal ske i praksis. Det kan tænkes at være en motivationsfaktor for at oprette en privatinstitution.

6.3 Tilskudsstørrelser

Størrelsen af de forskellige tilskud, kommunerne yder, er holdt op mod det antal børn, der er i den pågældende ordning i de kommuner, der sammenlignes. Hovedkonklusionen er, at der ikke ses at være en direkte sammenhæng mellem størrelsen af de tilskud til privat pasning, kommunerne giver efter dagtilbudslovens § 83, og antallet af børn i private pasningsordninger. Sammenligner man alene på størrelsen af tilskud efter § 83 og lader alle andre konkrete forhold i de enkelte kommuner ude af betragtning, er der således ikke en struktur, hvor det maksimale tilskud opgjort i kroner giver et stort antal børn i private pasnings ordninger.

Det samme gør sig gældende for tilskud efter § 86 til pasning af egne børn. Der ses ikke at være en sammenhæng mellem ordningens anvendelse og tilskuddets størrelse.

I forhold til privatinstitutioner er der samme hovedkonklusion. Der kan ikke udledes en direkte sammenhæng mellem størrelsen af tilskud efter §§ 36-38 og omfanget af privatinstitutioner. Der må således forudsættes at være en kompleksitet i forståelsen af, hvad der fører til etablering og drift af en privatinstitution, der ikke alene kan henføres til størrelsen af de økonomiske tilskud.

DEL III: KOMMUNIKATION

7. Kommunikation

Konsulenterne har indhentet information fra hjemmesiderne i sammenligningskommunerne.

Formålet har været at afdække omfang og indhold i de oplysninger om private pasningsmuligheder, der er tilgængelige for borgere og private initiativtager.

Hensigten hermed er for det første at finde ud af, hvilken type information der er tilgængelig.

Konsulenterne har i den sammenhæng udvalgt en række informationer som det må anses for relevante at kunne finde på kommunens hjemmeside, fx tilskudsstørrelser og oplysninger om de forskellige ordninger inden for dagtilbudsområdet. Dette betragtes som informationer, der bør være tilgængelige, hvis man som borger ønsker privat pasning, eller man som privat initiativtager ønsker at etablere sig på området. Derudover er medtaget informationer fundet på hjemmesiderne, der er med til at illustrere spændvidden i den informationsindsats, kommunerne udfolder via deres hjemmesider.

Indledningsvis skal bemærkes, at alle kommuner via deres hjemmesider henviser til kontaktpersoner, der kan rettes henvendelse til, hvis man som borger eller privat initiativtager har spørgsmål. I det omfang information ikke kan hentes via hjemmesider, er der således mulighed for at få kontakt, og ad den vej indhente information m.v. Det ligger uden for rammerne af denne rapport at afdække, hvilke informationer der er tilgængelige for borgerne eller en privat initiativtager såfremt der rettes telefonisk eller elektronisk henvendelse til kommunerne.

Endvidere bemærkes, at opbygningen af kommunernes hjemmesider er meget forskellig. Det giver sig blandt andet udtryk i, at det er meget uensartet, hvor man kan finde informationerne. Dette blandt andet målt i forhold til, hvor mange undersider man skal klikke sig igennem for at finde informationerne, og hvor mange steder man skal lede på hjemmesiderne og i tilhørende pjecer for at finde information. Der afgrænses fra en kvalitativ vurdering af den opbygning, kommunerne har valgt på deres hjemmesider.

Endelig bemærkes, at Århus Kommune i samme periode som analysen blev gennemført gik i gang med en omlægning af deres hjemmeside. De informationer, der er trukket ud, baserer sig primært på, hvad der var tilgængeligt ultimo

juni 2009. Københavns Kommune har også lagt en række nye informationer ud på hjemmesiden i analysefasen.

7.1 Tilskudsstørrelser

Konsulenterne har afdækket, om størrelsen af de forskellige tilskud, der findes i dagtilbudsloven, kan findes på kommunernes hjemmesider.

Det drejer sig om tilskud til privatinstitutioner efter §§ 36-38 om et drifts-, bygnings- og administrationstilskud samt tilskud til forældre henholdsvis til privat pasning efter §§ 80-85 og til pasning af egne børn efter §§ 86-91.

Tabel 7.1.1

	Tilskudsstørrelser efter dagtilbudslovens §§ 36-38	Tilskudsstørrelser efter dagtilbudslovens §§ 83	Tilskudsstørrelser efter dagtilbudslovens §§ 89	Information om, at man ikke yder tilskud efter dagtilbudslovens §§ 89
København	X	x	x	
Århus	X	x		x
Odense	X	x	x	
Aalborg	X	x		x
Esbjerg	X	x	x	
Randers	X	x	x	
Frederiksberg	X	x	x	
Hvidovre	O	x	o	x
Rødovre	O	o	o	o

Tabellen viser, at det er muligt at finde størrelsen af tilskud efter dagtilbudsloven på hjemmesiderne, bortset i Hvidovre og Rødovre kommuner. Hvor kasserne i tabellen er sorte, er det udtryk for, at der ikke ydes tilskud.

Århus, Aalborg og Hvidovre kommuner oplyser også om, at man ikke kan få tilskud til pasning af egne børn.

7.2 Information rettet mod borgerne (forældrene)

7.2.1 Krav om opskrivning i den kommunale pladsanvisning

Det er sædvanligt, at man for at modtage tilskud til privat pasning er registreret som aktiv i den kommunale pladsanvisning. Konsulenterne har afdækket, om man som borger kan finde dette krav på kommunernes hjemmesider.

Tabel. 7.2.1

	Krav om, at man er reg. i kommunens pladsanvisningssystem for at modtage tilskud til private pasningsordninger
København	X
Århus	X
Odense	X
Aalborg	X
Esbjerg	X
Randers	X
Frederiksberg	X
Hvidovre	X
Rødovre	O

Af tabellen følger, at alle kommuner bortset fra Rødovre Kommune ses at oplyse, om man er registreret som aktiv i kommunens pladsanvisningssystem.

7.2.2 Oplysninger om forskellige pasningsordninger

Konsulenterne har afdækket, hvilke forskellige private pasningsordninger man som borger kan finde oplysninger om på hjemmesiderne, herunder også om der er telefonnummer eller links til de private pasningsordninger.

Tabel 7.2.2

	Navneliste på private dagplejer mhp. henv. fra forældre		Navneliste for private daginstitutioner (selvejende daginst. Undtaget)		Navneliste med private børnepassere	Tilskud til vikardækning	Vikarliste - oplysninger om hvem der kan fungere som vikar fx ved en privat dagplejers sygdom	Reservebedste forældre - liste
	adresse	tlf.nr	adresse	link				
København	x	x	x	X	x	x	x	x
Århus	o	o	o	O	o	o	o	x*
Odense	o	o	x	X	o	o	o	o
Aalborg	x	x	x	X	o	o	o	x
Esbjerg	x	x	x	O	x	o	o	o
Randers	o	o	x	O	o	o	o	o
Frederiksberg	o	o	o	O	x	o	o	o
Hvidovre	o	o	o	O	o	o	o	o
Rødovre	o	o	o	O	o	o	o	o

* - reservebedsteforældre søges via hjemmesiden

Tabellen viser, at det samlet set er på Københavns Kommunes hjemmeside, der har flest tilgængelige oplysninger om forskellige private pasningsordninger.

Det illustrerer også, at det er Københavns Kommune, der har den største palet af tilbud inden for privat pasning, nu hvor tilskud til pasning af egne børn også er en mulighed. Det er fx kun Københavns Kommune, der giver tilskud til vikardækning i forbindelse med privat pasning, og i den forbindelse servicerer borgerne med information om, hvem der tilbyder denne ydelse.

I forbindelse med de gennemførte interview er der også spurgt til, hvorfor man fx ikke har lagt information på hjemmesiden om tlf. nr. til selvstændige, der tilbyder privat pasning, privatinstitutioner m.fl.

Der er nogen variation i besvarelsen heraf, man generelt går to begrundelser igen. Den ene er, at kommunen ikke anser det for en kommunal forpligtelse, og i øvrigt ikke vil være forpligtet af at holde hjemmesiden opdateret på forhold, der ikke direkte vedrører kommunal drift. Den anden er, at man undlader visse informationer på hjemmesiden af hensyn til de personer, der tilbyder privat pasning, så de ikke ringes op af forældre, der har fundet navn og tlf.nr. på hjemmesiden – dette også i relation til, at de omhandlede kommuner ikke vil stå med ansvaret for at holde informationerne på hjemmesiderne opdaterede, hvilket har den konsekvens, at der kan mangle personer og optræde personer, der er udtrådt af erhvervet. Enkelte kommuner oplyser, at de har lister med

navne og telefonnumre til at ligge i pladsanvisningen, som de anvender i relevante tilfælde.

7.2.3 Information til borgere der får tilskud til at ansætte en privat børnepasser

En af mulighederne i dagtilbudsloven er, at man som borger selv ansætter en privat børnepasser, og dermed påtager sig en arbejdsgiverforpligtelse.

Der knytter sig en række forudsætninger til som borger selv at kunne ansætte en privat børnepasser.

Dels udløser det, at man som borger bliver arbejdsgiver med hvad deraf følger, herunder at der også skal aftales løn- og ansættelsesvilkår. Dels skal den konkrete børnepasser også godkendes af kommunen.

Endelig er der i dagtilbudslovens § 81, stk. 2, et krav om, at kommunen tilbyder forældre administration af arbejdsgiverforpligtelserne over for en af forældrene ansat privat børnepasser, alternativt henviser til et privat firma.

Konsulenterne har undersøgt, om man kan finde følgende information på hjemmesiderne:

- Ansøgningsskema om tilskud til privat børnepasning.
- Arbejdsgiverrollen, er det nærmere beskrevet på hjemmesiden?
- Er der information om, at man skal registreres som selvstændig med SE/CVR-nr.?
- Er der udkast til standardkontrakt til brug for borgerens kontrakt med den ansatte børnepasser?
- Er der vejledning om lønberegning?
- Er der oplysning om, at kommunen eller en privat aktør kan påtage sig funktionen med lønadministration?
- Engelsk – findes der information på engelsk til borgere der ikke kan læse dansk?
- Ansøgningsskema om tilskud til pasning af egne børn.
- Generel information om at ansætte privat børnepasser.

7.2.3.1 *Ansøgningskema om tilskud til privat børnepasning*

Tabel 7.2.3

	Ansøgning om tilskud til privat børnepasning
København	X
Århus	X
Odense	X
Aalborg	X
Esbjerg	?
Randers	O
Frederiksberg	O
Hvidovre	x*
Rødovre	x*

* antages at være en fejl, da kommunen ikke yder tilskud til pasning af egne børn

Den overvejende del af kommunerne har et skema som borgeren enten kan printe ud og udfylde eller udfylde elektronisk på nettet. Flere kommuner har således et direkte link til offentlige blanketter udformet af Kommune Information, der kan udfyldes elektronisk.

7.2.3.2 *Arbejdsgiverrollen, er den nærmere beskrevet på hjemmesiden***Tabel 7.2.4**

Arbejdsgiverrollen ift. privat pasning - oplyses der om forpligtelser og indhold i disse?	
København	X
Århus	X
Odense	X
Aalborg	X
Esbjerg	X
Randers	X
Frederiksberg	X
Hvidovre	X
Rødovre	O

Næsten alle kommuner oplyser om de forpligtelser, der følger med, når man som forælder indgår kontrakt om privat pasning.

På mange af hjemmesiderne er det muligt at læse eller downloade pjecer, der mere eller mindre systematisk gennemgår en række af forpligtelser, som knytter sig til at være arbejdsgiver. Endvidere henvises der altid til, at man kan kontakte kommunen telefonisk eller elektronisk.

7.2.3.3 *Er der information om, at man skal registreres som selvstændig med SE/CVR-nr.?*

Et af de væsentlige forhold at gøre forældre opmærksom på, at når de får tilskud til privat pasning er, at de skal registreres som selvstændige. Konsulenterne kan konstatere, at alle kommunerne – bortset fra Rødovre Kommune – gør opmærksom på dette forhold. Informationerne herom findes ikke nødvendigvis direkte på kommunernes hjemmeside, men optræder i pjecer som kommunerne har om privat pasning.

Tabel 7.2.5

Registrering af SE/CVR-nr. til SKAT eller link til registrering	
København	X
Århus	X
Odense	X
Aalborg	X
Esbjerg	X
Randers	X
Frederiksberg	X
Hvidovre	X
Rødovre	O

7.2.3.4 Er der udkast til standardkontrakt til brug for borgerens kontrakt med den ansatte

Et forhold der kan have betydning for, om forældre ønsker at påtage sig det ansvar, der følger med at være arbejdsgiver kan være, at der er en betydelig sikkerhed for, at den kontrakt man indgår med børnepasseren indeholder det fornødne for begge parter – arbejdsgiveren (forældrene) og den ansatte (børnepasseren).

Konsulenterne har derfor undersøgt, om kommunerne har lavet en standardkontrakt som borgerne kan finde på kommunens hjemmeside. Der skelnes mellem kontrakter for privat pasning, hvor den ansatte er i barnets hjem, og kontrakter, hvor barnet passes under dagplejelignende forhold.

Tabel 7.2.6

	Standardkontrakt til forældre, der ansætter en privat børnepasser i hjemmet	Standardkontrakt til forældre, der indgår aftale med en privat dagplejelignende ordning
København	X	o
Århus	X	X
Odense	X	X
Aalborg	X	O
Esbjerg	X	O
Randers	O	O
Frederiksberg	X	X
Hvidovre	O	O
Rødovre	O	O

Tabellen viser, at det overvejende er muligt at finde standardkontrakter til brug for den situation, hvor barnet passes i hjemmet.

En standardkontrakt for pasning i dagplejelignende forhold er ikke tilgængelig i samme omfang. Blandt de hjemmesider konsulenterne har gennemgået er der set eksempel på, at den standardkontrakt, der er tilgængelig på hjemmesiden, ikke er opdateret i forhold til gældende lovgivning. Fx henvises der til Serviceloven og ikke dagtilbudsloven, og tilskudstaksterne i kontrakten er heller ikke ajourførte. Dette forhold ses dog primært at have ”kosmetisk” betydning, idet kommunen forudsættes at godkende kontrakten, og som sådan har kommunen en forpligtelse til at sørge for at indholdet modsvarer gældende lovgivning.

7.2.3.5 Er der vejledning om lønberegning m.m.

Et forhold, der kan have betydning for forældre, der modtager tilskud, er, om der kan findes eksempler på, hvordan lønnen beregnes til den private passer. Herunder hvilke elementer der indgår i den samlede lønberegning. Det sikrer dels, at forældrene får det samlede overblik over, hvor stor deres bruttoomkostning er inden tilskud, og hvor meget nettoudgiften er efter tilskud. For at undgå efterfølgende ”overraskelser” i form af merudgifter har det således efter konsulenternes opfattelse væsentlig betydning, at der findes tilgængelige eksempler på de kommunale hjemmesider.

Dertil kommer, at det også er en service til borgerne, såfremt der er et eksempel på udformningen af en lønseddel. Og da flertallet af kommuner fordrer, at forældrene løbende indsender dokumentation for afholdte udgifter er det en

god service, at der findes en standardformular, der kan udskrives fra kommunens hjemmeside.

Konsulenterne har undersøgt, om ovennævnte kan findes på de kommunale hjemmesider.

Tabel 7.2.7

	Eksempel på lønberegning m.m. indeholdende brutto-udgifter, tilskud og egenbetaling	Eksempel på lønseddel	Dokumentation for afholdt lønudgift - (månedlig indberetning)
København	X	X	X
Århus	X	X	0
Odense	X	0	X
Aalborg	0	0	0
Esbjerg	0	0	0
Randers	0	0	0
Frederiksberg	0	0	X
Hvidovre	0	0	0
Rødovre	0	0	0

Tabellen viser, at det primært er i København, Århus og Odense kommuner, at man serviceres med ovennævnte på de kommunale hjemmesider, hvor det på Københavns Kommunes hjemmeside man finder flest informationer. Det er ikke undersøgt, om forældre ved henvendelse til kommunerne kan få de samme informationer.

7.2.3.6 Er der oplysning om, at kommunen eller en privat aktør kan varetage administration af forældrenes arbejdsgiverforpligtelser over for en ansat børnepasser?

Dagtilbudsloven foreskriver, at kommunen skal tilbyde at stå for lønadministration for forældre, der modtager tilskud til privat pasning.

Konsulenterne har undersøgt, om der dels er information herom på hjemmesiderne, og såfremt kommunen ikke selv tilbyder at stå for opgaven, om kommunen i så fald anviser eller henviser forældrene en anden løsning.

Tabel 7.2.8

	Administration af forældre lønudbetaling ifm. tilskud efter § 83	Administration. Hvis kommunen ikke tilbyder at stå for det, henvises der så en anden løsning.
København	0	0
Århus	0	X
Odense	0	0
Aalborg	X	X
Esbjerg	0	X
Randers	0	X
Frederiksberg	0	0
Hvidovre	0	X
Rødovre	0	0

Tabellen viser, at alle kommuner bortset fra Aalborg Kommune har valgt ikke at tilbyde forældrene at stå for administration af lønudbetaling.

Århus Kommune oplyser, at man tidligere har forsøgt sig med administration af lønudbetaling. Efter en forsøgsperiode stoppede man. Årsagen var primært, at der var for meget besvær med konstruktionen, fordi andre myndigheder blev ved med at rette henvendelse til forældrene om fx feriekort. Dette på trods af, at kommunen havde meddelt, at man stod for administrationen.

Aalborg Kommune oplyser, at administrationen fungerer tilfredsstillende og er meget anvendt af forældrene.

Tabellen viser, at flere kommuner slet ikke omtaler administration af lønudbetaling og heller ikke anviser en anden aktør. I de gennemførte interview oplyser flere kommuner, at man administrativt har truffet beslutning om, at man ikke vil oplyse om navngivne private aktører, der kan påtage sig lønadministration for forældrene. Dette efter en retlig overvejelse om, at kommunen ikke må anviser bestemte aktører og udelade andre.

I de gennemførte interview blev der givet udtryk for, at man ved henvendelse til kommunerne om lønadministration kan få oplyst navne på firmaer, der kan påtage sig opgaven.

7.2.3.7 Engelsk. Findes der information til borgere, der ikke læser dansk

For det tilfælde at forældre ikke taler eller læser dansk, har konsulenterne undersøgt, om der er tilgængelig information om privat pasning på hjemmesiderne på andre sprog end dansk.

Tabel 7.2.9

Engelsksprogede basisoplysninger om private pasningsordninger	
København	X
Århus	O
Odense	O
Aalborg	O
Esbjerg	O
Randers	O
Frederiksberg	O
Hvidovre	O
Rødovre	O

Tabellen viser, at det alene er Københavns Kommune, der har tilgængelige informationer om privat pasning på engelsk. Denne information er blevet lagt ud på hjemmesiden undervejs i analysefasen, efter at konsulenterne tidligt påpegede forholdet, herunder at fx Gentofte Kommune har lagt informationer ud på engelsk.

Konsulenterne har ikke forholdt sig til, hvor dækkende de engelsksprogede informationer er.

7.2.3.8 Skemaer til ansøgning om tilskud til pasning af eget barn

På linje med det under [pkt. 6.2.3.1](#), har konsulenterne undersøgt, om man på hjemmesiderne kan finde ansøgningsskema, hvis man ønsker at få tilskud efter dagtilbudslovens § 89 til pasning af eget barn/egne børn.

Tabel 7.2.10

	Ansøgningskema til pasning af egne børn
København	X
Århus	0
Odense	X
Aalborg	0
Esbjerg	X
Randers	0
Frederiksberg	X
Hvidovre	X*
Rødovre	X*
* antages at være en fejl, da kommunen ikke yder tilskud til pasning af egne børn	

Tabellen viser, at de kommuner, der giver adgang til tilskud til pasning af eget barn, også har lagt ansøgningskema ud på hjemmesiden. Dette bortset fra Randers Kommune, der ikke har lagt et skema ud. Kommunen oplyser, at denne del af hjemmesiden er ved at blive lavet om, at man kan få et skema ved henvendelse til kommunens pladsanvisning.

7.3 Information rettet mod private initiativtagere

Konsulenterne har afdækket en række af de informationer rettet mod private initiativtagere, der er tilgængelige på kommunernes hjemmesider.

Oplistingen af informationer er udtryk for, hvad analysen viser, at der de facto findes på de kommunale hjemmesider og vurdering af, hvilke informationer private initiativtagere naturligt bør kunne finde på kommunernes hjemmesider.

Der er primært fokuseret på oplysninger, der retter sig mod personer, som påtænker at etablere et privat dagtilbud; godkendelseskriterier for at blive godkendt til at kunne udføre privat pasning, tilsyn, ansøgningskemaer, pjecer m.v.

- Godkendelseskriterier for etablering af en privatinstitution i henhold til dagtilbudslovens § 19, stk. 4.
- Godkendelse og etablering som privat børnepasser (selvstændig dagplejer).
- Sagsbehandlingstider, depositum og garantistillelse for drift.
- Straffe- og børneattester.
- Krav om røgfrit miljø hos private børnepassere.
- Tilsyn.

7.3.1 Godkendelseskriterier for etablering af en privatinstitution - § 19, stk. 4

7.3.1.2 Kommunale principper for drift af private dagtilbud

En væsentlig forudsætning for etablering og drift af et privat tilbud i henhold til dagtilbudslovens § 19, stk. 4, er, hvilke krav kommunen stiller for den indholdsmæssige del af driften. Konsulenterne har derfor undersøgt, om det på hjemmesiderne er muligt at finde information om, at en betingelse for driften er, at man skal følge samme retningslinjer for driften som kommunalt drevne dagtilbud. Undersøgelsen er på dette punkt suppleret med interview, så tabellen vil vise et samlet billede og ikke udelukkende om informationen kan findes på hjemmesider.

Tabel 7.3.1

	Princip om private dagtilbud skal være lig de kommunale ift. godkendelse	Hvilke kommunale "politikker"/retningslinjer man skal, eller ikke skal følge
København	x - § 19, stk. 4	X
Århus	x - § 19, stk. 4	X
Odense	O	X
Aalborg	x - § 19, stk. 4	X
Esbjerg	x - § 19, stk. 4	X
Randers	x - § 19, stk. 4	X
Frederiksberg	x - § 19, stk. 4	X
Hvidovre	O	X
Rødovre	O	O

Tabellen viser det helt overordnede billede, at de private tilbud for at blive godkendt skal følge samme retningslinjer for driften som de kommunale dagtilbud.

Som det fremgår af nedenstående nuanceres det overordnede billede, når man går mere konkret ind i godkendelseskriterierne.

7.3.2.2 Godkendelseskriterier i forhold til retningslinjer/ "politikker" for driften

Flertallet af kommuner har lagt på hjemmesiderne information om de retningslinjer man har for at blive godkendt. Konsulenterne har udskilt en række af de informationer, der optræder i de kommunale retningslinjer, for at afdække om der stilles særlige krav til driften, udover hvad der følger direkte af dagtilbudsloven.

Tabel 7.3.2

	Skal privat-institution følge kommunens integrationspolitik	Om man ved etablering af privatinstitution skal have en bestemt normering (antal pædagoger)	Følge kommunal hensigtserklæring om rummeligt arbejdsmarked	Skal en privatinstitution stille praktikpladser til rådighed
København	0	0	0	0
Århus	0	x***	0	0
Odense	0	x***	0	0
Aalborg	X	x*	x	X
Esbjerg	X	x	0	0
Randers	0	0	0	0
Frederiksberg	0	x**	0	0

* Aalborg. Følge normering m/mulighed for 20 % afvigelse

** følge kommunens fordeling mellem antal pædagoger og medhjælpere

*** regel for antal personer

Tabellen giver en indikation af, at der er forskel i kravene til drift i kommunal institution, og en privatinstitution. Fx stiller Aalborg Kommune en række krav til driften der entydigt ikke relaterer sig til dagtilbudsområdet, men i stedet knytter an til områder der handler om beskæftigelsespolitik og uddannelse. Det gælder fx kravet om at stille praktikpladser til rådighed og indgå i relation til det rummelige arbejdsmarked.

Kommunale krav til normeringspligt har stor betydning for vilkårene for at drive en privatinstitution. Tabellen viser, at flere kommuner stiller visse krav til, hvor mange ansatte der skal være i forhold til mængden af børn, og der stilles fx på Frederiksberg også krav om, at fordelingen af uddannede pædagoger og pædagogmedhjælpere skal følge de retningslinjer, der gælder for kommunens institution. Aalborg kommune har indføjet en passus i deres kontrakter om, at der kan ske en afvigelse i normeringen med maksimalt 20 %.

De kommunale krav på dette område må i øvrigt ses i sammenhæng med, at normeringspligt er et af de midler kommunerne anvender til at sikre kvaliteten i dagtilbud. Og i forlængelse heraf stilles der ofte krav om, hvor en andel af personalet der skal være uddannet som pædagoger.

7.3.2.3 Uddannelseskrav til lederen af privatinstitution

Ved gennemgangen kan det konstateres, at der stilles krav til, hvilken uddannelse lederen af en privatinstitution skal have. I alle sammenligningskommunerne stilles der krav om, at lederen har en pædagog uddannelsen.

Tabel 7.3.3

	Om leder af en privatinstitution skal være pædagoguddannet
København	X
Århus	X
Odense	X
Aalborg	X
Esbjerg	X
Randers	X
Frederiksberg	X

Konsulenterne skal hertil kort bemærke, at det ikke er et krav der følger af lovgivningen eller af kommunale overenskomster på området. Personer med anden uddannelsesbaggrund kan således også ansættes som og fungerer som ledere af dagtilbud uden at kommunerne dermed kommer i konflikt med lovgivning eller overenskomst.

7.3.2.3 Oplysning om, at man er delvist omfattet af Forvaltnings- og Offentlighedsloven fsva. børnepasningsopgaven

Konsulenterne har også undersøgt om det fremgår af hjemmesiderne, at en privatinstitution i forbindelse med at blive godkendt bliver omfattet af Forvaltnings- og Offentlighedsloven, og Persondataloven for så vidt angår børnepasningsopgaven. Jf. således § 43, stk. 2-3 i lov om Retssikkerhed og administration på det sociale område.

Det har betydning for en privatinstitution, at dele af driften omfattes af nævnte lovkompleks. Konkret reguleres for eksempel aktindsigt. En privatinstitution skal således være i stand til at administrere denne lovgivning i praksis, eller i givet fald købe sig til bistand.

Tabel 7.3.4

	Oplysning om, at man er omfattet af Forvaltningsloven og Offentlighedsloven
København	x*
Århus	x*
Odense	x
Aalborg	0
Esbjerg	0
Randers	0
Frederiksberg	x
Hvidovre	0
Rødovre	0

* henvisning til § 43, stk. 2-3 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område

Tabellen viser, at det under halvdelen af sammenligningskommunerne har gjort denne information umiddelbart tilgængelig på hjemmesider.

7.3.2 Godkendelse og etablering som privat børnepasser (dagplejelignende)

Konsulenterne har undersøgt, om det på hjemmesiderne er muligt at finde information om, hvilke betingelser kommunerne stiller for at blive privat passer med et dagplejelignende tilbud. Der afgrænses således fra private børnepassere, der ansættes til pasning af barnet i hjemmet.

7.3.2.1 Retningslinjer for at blive godkendt

Tabel 7.3.5

	Retningslinjer for at blive godkendt som privat børnepasser - § 83
København	X
Århus	0
Odense	X
Aalborg	X
Esbjerg	0
Randers	0
Frederiksberg	X
Hvidovre	X
Rødovre	0

Det kan konstateres, at halvdelen af kommuner, herunder, ikke på hjemmesider har information der direkte angiver kravene for at blive godkendt som privat børnepasser. Københavns Kommune har i pjecen ”bliv privat børnepasser” opremset en række krav, der skal være opfyldt før end en ansøger kan blive godkendt som privat børnepasser.

Konsulenterne kan i den sammenhæng konstatere, at informationen omkring privat pasning overvejende har sigte på de forældre, der modtager tilskud, og i mindre omfang mod de personer, der påtænker at etablere sig som selvstændige med tilbud om privat børnepasning under dagplejelignende forhold.

7.3.2.2 Straffe- og børneattester

Der er krav om, at der indhentes straffe- og børneattester på dem der godkendes som private passere i dagplejelignende forhold. Konsulenterne har undersøgt om denne information er tilgængelig på hjemmesiden, så den kan læses af forældre og ansøgere.

Endvidere er det undersøgt om der indhentes straffeattest på alle hjemmeboende over 18 år – denne information er dog også indhentet gennem interview og dækker derfor også over administrativ praksis. Denne information har konsulenterne valgt at undersøge, da det må forventes tillagt betydning for en ansøger, at få viden om at der stilles krav om straffeattest for hjemmeboende over 18 år.

Endelig er det undersøgt, om man kan finde skema til indhentelse af børneattest på hjemmesiden.

Tabel 7.3.6

	Om der indhentes straffeattest	Om der indhentes børneattest	Indhentes straffeattest på alle hjemmeboende over 18 år ifm ansøgning om at blive privat børnepasser	Børneattest - skema til rekvisition kan findes på hjemmesiden
København	x	x	x	X
Århus	x	x	x	X
Odense	x	x	o	O
Aalborg	x	x	x	O
Esbjerg	x	x	x	O
Randers	x	x	o	O
Frederiksberg	x	x	x	X
Hvidovre	x	x	o	O
Rødovre	o	x	o	O

Tabellen viser, at det på alle hjemmesiderne, bortset fra Rødovre, er muligt at finde information om, at der indhentes straffeattest og børneattest i forbindelse med godkendelse som privat passer. Attesten der skal indsendes for at få en børneattest kan derimod ikke udskrives fra alle hjemmesiderne.

I forbindelse med oplysningerne om straffeattest er kun helt undtagelsesvis, at kommunerne supplerer med information om, hvordan man stiller sig til den situation, at en ansøger ikke har en ren straffeattest. Århus Kommune formulerer sig for eksempel herom.

Praksis omkring straffeattest for alle hjemmeboende over 18 år kan konstateres at være uensartet.

7.3.2.3 Røgfrit miljø

Krav om røgfrit miljø i hjemmet er et sædvanligt krav i den kommunale dagpleje, og normen i forbindelse med ansættelse af nye dagplejere.

Konsulenterne har undersøgt, om der på hjemmesiderne kan findes oplysning om, at der stilles krav om at en privat passer for at blive godkendt skal have et røgfrit miljø i hjemmet.

Tabel 7.3.7

	Krav om røgfrit miljø
København	x
Århus	x
Odense	x
Aalborg	0
Esbjerg	0
Randers	x*
Frederiksberg	x
Hvidovre	0
Rødovre	0

Tabellen viser, at denne information ikke findes på alle hjemmesider.

Arbejdstilsynet har vejledende udtalt, at Lov om røgfri miljøer indebærer, at hvis der passes børn i en kommunal dagpleje, er det ikke tilladt at ryge i det tidsrum, hvor der passes børn. Det gælder både for dagplejeren, de øvrige familiemedlemmer og gæster. Hvis en dagpleje har rum, der primært er indrettet til lege- og opholdsrum, må der i sådanne rum ikke ryges på noget tidspunkt. For rum, der ikke primært er indrettet til lege- og opholdsrum, gælder hovedreglen om, at man ikke må ryge i dagplejens åbningstid.

Arbejdstilsynet har ikke udtalt sig vejledende om, hvorvidt loven gælder på samme måde for privat dagpleje og privat pasning. Det er dog utvivlsomt, at det af kommunen kan stilles som en forudsætning for godkendelse.

7.3.2.4 Tilsyn – omfang og indhold

Kommunerne er forpligtet til at føre tilsyn med private passere i dagplejelignende ordninger. Der er dog ikke lovgivet om der skal føres tilsyn i samme omfang som gælder i den kommunale dagpleje.

Konsulenterne har undersøgt, om det fremgår af hjemmesiderne, at der føres tilsyn. Endvidere har man forsøgt at afdække det faktiske omfang af tilsyn i henholdsvis den kommunale dagpleje og i privat pasning.

Tabel 7.3.8

	Om der føres kommunalt tilsyn
København	x
Århus	x
Odense	x
Aalborg	x
Esbjerg	x
Randers	x
Frederiksberg	x
Hvidovre	x
Rødovre	o

Tabellen viser, at alle kommuner – bortset fra Rødovre Kommune – oplyser om, at der føres tilsyn.

Omfanget af tilsyn i henholdsvis kommunal dagpleje og privat pasning har det ikke været muligt at afdække i en tilstrækkelig kvalitet, hvorfor konsulenterne har valgt at undlade faktuelle oplysninger herom. Det kan dog konstateres, at flere kommuner har en praksis, hvor omfanget af tilsyn med privat pasning er mindre end omfanget af tilsyn i den kommunale dagpleje. Det primære argument er, at det pædagogiske tilsyn gøres mindre da de private passere er selvstændige og som sådan må opsøge vejledning andre steder. Det skal dog bemærkes, at der ydes pædagogisk forældrerådgivning.

7.4 Pjecer og informationsmateriale på hjemmesiderne

En meget betydelig del af den kommunikation der findes på hjemmesiderne er samlet i pjecer og vejledninger, der kan udskrives eller downloades af brugeren. En væsentlig del af de informationer, der er lagt til grund for punkt 6 fremgår således af pjecer og vejledningsmateriale.

Kommunerne har valgt forskellige indfaldsvinkler til, hvad for emner man afdækker med de enkelte pjecer og vejledninger. Konsulenterne har derfor valgt at lave en tematiseret oversigt, der kun viser en række af de emner, som behandles i pjecer og vejledninger. Dette med henblik på at afdække, om man som bruger kan finde en samlet mængden information om det emne man søger, eller om man skal sammenstykke viden ved at læse flere forskellige steder på hjemmesiderne.

Tabel 7.4.1

	Om lege- stue	Bliv privat børnepasser	Om til- skud til privat pasning	Vejledning til privat bør- nepasning	Etablering af privatinstitution - § 19, stk. 4
København	X	X	X	X	X
Århus	O	O	O	O	O
Odense	X	O	X	O	X
Aalborg	O	O	X	X	O
Esbjerg	O	O	X	O	O
Randers	O	O	O	X	X
Frederiksberg	X	O	X	X	X
Hvidovre	O	O	X	O	O
Rødovre	O	O	O	O	O

Tabellen viser, at mange af kommunerne benytter sig af pjecer og vejledninger for at formidle regler og rammer for privat pasning. Københavns Kommune har et betydeligt omfang af pjecer og vejledninger der både retter sig mod borgeren, men også mod de personer der opsøger viden om, hvad der forudsættes for at kunne etablere sig som privat passer eller som privatinstitution.

8. Sammenfatning af kommunikationsdelen

Konsulenterne har helt overvejende baseret sig på, hvad der umiddelbart kan findes på Københavns Kommunes hjemmeside og sammenligningskommunernes hjemmesider.

Tilskudsstørrelser for privat pasning kan man med meget få undtagelser finde på alle kommunale hjemmesider.

Information rettet mod borgeren, dvs. forældrene, udgør naturligt den altovervejende del af de informationer, der kan findes på hjemmesiderne. Men der ses dog at være nogen variation i, hvor meget der er lagt ud. Som gennemgået i [punkt 6.2](#) er der således mange vigtige forhold at være opmærksom på, når man som borger overvejer at benytte muligheden for privat pasning i den ene eller anden form. Konsulenterne har haft særlig fokus på, om man bliver serviceret via hjemmesiderne med regneeksempler, standardkontrakter, skemaer og links til private udbydere af pasning. Det samlede billede er, at det altovervejende er muligt at finde en betydelig del af informationer herom på hjemmesiderne.

Det er konsulenternes samlede vurdering, at Københavns Kommunes hjemmeside indeholder mest information om privat pasning rettet mod borgeren. Dette er blandt andet begrundet i, at man har en meget bred palet af tilbud på området.

Information rettet mod private leverandører – dvs. personer der ønsker at blive godkendt som private dagplejere, private børnepassere eller som privatinstitution – fylder gennemgående mindre på de kommunale hjemmesider. En række af de mest basale oplysninger, der er nødvendige at kende for at blive godkendt, findes på de fleste hjemmesider, for eksempel i form af ”standardkontrakt” til at blive godkendt som privatinstitution. Her kan man ved at læse ”standardkontrakten” opnå indsigt i, hvad der er kommunens politik på området.

Kun få kommuner har en målrettet informationsindsats rettet mod de personer, der ønsker at etablere sig som privat børnepasser. Københavns Kommune har, efter konsulenternes vurdering den mest målrettede information rettet mod etablering af privat pasning. København er den eneste kommune, der har en pjece målrettet private børnepassere – ”Bliv privat børnepasser”.

Konsulenterne har udover de optegnelser, der er gjort i relation til benchmark, noteret sig, at mange kommuner angiver en række af de lovkrav, som en privatinstitution skal leve op til, udover hvad der direkte følger af dagtilbudsloven. Det gælder for eksempel bygninger. Ingen kommuner angiver, at man ved en henvendelse ét sted i kommunen kan få den service, at kommunen er

behjælpelig med at formidle ansøgninger om øvrige forhold, der er nødvendige at få godkendt, til andre steder inden for den kommunale forvaltning.

DEL IV: SAMMENFATNING OG ANBEFALINGER

9. Sammenfatning af rapporten

Dette punkt 9, indeholder en sammenfatning af rapportens undersøgelser og anbefalinger, altså en sammenfatning af del I med den retlige analyse (punkt 2-4), del II med benchmark-delen (punkt 5-6) og del III med kommunikations-delen (punkt 7-8).

I punkt 9.1, behandles spørgsmålet om, hvordan Københavns Kommune udnytter de retlige rammer. Er kommunens praksis i forhold til privat børnepasning i overensstemmelse med lovgivningen? Udnytter kommunen de retlige rammer fuldt ud? Kan kommunen gøre mere i forhold til de retlige rammer med henblik på, at der passes flest muligt børn i tilbud inden for privat børnepasning.

I punkt 9.2, behandles spørgsmålet om, hvordan Københavns Kommune står i forhold til sammenligningskommunerne med hensyn til privat børnepasning.

I punkt 9.3, behandles spørgsmålet om, hvordan Københavns Kommune og sammenligningskommunerne kommunikerer ud af til på området for privat børnepasning.

Nedenfor punkt 10, følger i oversigtsform et sammendrag af de væsentligste anbefalinger, konsulenternes undersøgelser har givet anledning til. Det betyder, at der i et vist omfang vil være tale om gentagelser i forhold til dette punkt 9.

9.1 Københavns Kommunes udnyttelse af de retlige rammer

Konsulenternes overordnede indtryk er, at Københavns Kommunes praksis i forhold til privat børnepasning som udgangspunkt er i overensstemmelse med retsreglerne, og at retsreglerne i det væsentlige udnyttes fuldt ud med henblik på, at der passes flest muligt børn i tilbud inden for privat børnepasning.

På nogle punkter gør Københavns Kommune endda mere for at stimulere det private initiativ, end loven kræver og andre kommuner sædvanligvis gør. Eksempler herpå er breve til virksomheder med opfordring til at oprette privatinstitutioner og kommunens opslagstavle på hjemmesiden, hvor forældre med et pasningsbehov og private børnepassere kan finde hinanden.

Konsulenterne vil fremhæve følgende bemærkninger og anbefalinger fra punkt 4, (sammenfatning af den retlige analyse) ovenfor.

9.1.1 Privat dagpleje - § 21, stk. 3

Privat dagpleje er et privat dagtilbud, der skal leve op til de samme krav som den kommunale dagpleje.

Københavns Kommune har i dag ikke nogen aftaler med private leverandører om privat dagpleje, der modsvarer den kommunale dagpleje.

En privat leverandør kan for eksempel være en dagplejer, der ønsker at være selvstændig erhvervsdrivende i stedet for at være ansat i kommunen. Eller det kan være en virksomhed, der ønsker at medvirke til, at der oprettes en privat dagpleje i tilknytning til virksomheden.

Reglerne om privat dagpleje indeholder vide muligheder for, at kommunen kan indgå aftaler om privat dagpleje, der indeholder økonomisk attraktive vilkår for de private leverandører. Det kan for eksempel være aftalevilkår, der kompenserer den private dagplejer for den økonomiske risiko og det administrative besvær ved at være selvstændig erhvervsdrivende.

9.1.2 Privatinstitutioner - § 19, stk. 4

Privatinstitutionen er et privat dagtilbud, der skal leve op til de samme krav, som kommunale og selvejende daginstitutioner skal.

På landsplan er der ikke mange privatinstitutioner. Ifølge DLO er der ca. 170. Hovedparten af disse har ikke medført flere pladser i dagtilbud i de pågældende kommuner, fordi institutionerne allerede eksisterede, fx som selvejende daginstitutioner med driftsoverenskomst, inden de overgik til drift som privatinstitution.

En af hovedårsagerne til, at der ikke oprettes mange privatinstitutioner er formentlig den ringe størrelse af bygningstilskuddet sammenholdt med det høje niveau for ejendomsudgifter, navnlig i Københavns Kommune og hovedstadsområdet i øvrigt.

Dagtilbudslovens bestemmelser om drifts-, bygnings- og administrationstilskud angiver præcist, hvad en kommune kan og skal yde i tilskud pr. barn, der optages i en privatinstitution.

Københavns Kommune har derfor ikke inden for rammerne af lovgivningen mulighed for at give supplerende tilskud eller anden økonomisk støtte til privatinstitutioner med henblik på at øge incitamentet for private til at oprette privatinstitutioner.

Københavns Kommune har heller ikke mulighed for at stille lempeligere krav til privatinstitutioner end de krav, der stilles til egne kommunale og selvejende daginstitutioner.

Der henvises i stedet til punkt 9.1.6, nedenfor om alternative muligheder for at motivere private leverandører til at oprette ”virksomhedsinstitutioner”.

9.1.3 Private pasningsordninger uden offentlige midler - §§ 78-79

Private pasningsordninger kan være dagplejelignende eller institutionslignende. Private børnepassere falder også inden for kategorien private pasningsordninger, uanset om de er ansat af forældrene eller er selvstændige erhvervsdrivende.

Kravene til private pasningsordninger er ikke de samme, som gælder for kommunale og private dagtilbud, fx privat dagpleje og privatinstitutioner. For eksempel gælder der ikke noget krav om pædagogisk læreplan eller om at hovedsproget skal være dansk.

Konsulenterne har anbefalet, at Københavns Kommune i sine skriftlige vejledninger (pjece) gør lidt mere ud af at fortælle om forældrenes muligheder for at bruge en bedsteforælder, en nabo, en god ven, en ”ung pige” i huset fra Danmark eller udlandet eller lignende som privat børnepasser.

For ikke at afholde nogen fra at søge om godkendelse kan kommunen holde det mere åbent, hvor mange børn (mellem ét barn og fem børn) kommunen i det konkrete tilfælde vil godkende en privat børnepasser til at passe.

I den forbindelse kan kommunen også forholde sig mere åbent til, om en privat børnepasser skal være fyldt 18 år eller blot 15 år.

9.1.4 Tilskud til forældre til privat pasning - §§ 80-85

Tilskudsordningen for forældre til privat pasning er obligatorisk for kommunerne.

Københavns Kommune har valgt at give lovens minimumstilskud. Kommunen kan beslutte at hæve tilskudsbeløbet, da der ikke i lovgivningen er fastsat noget generelt loft. Blot skal tilskudsbeløbet være ens for alle forældre til børn i en bestemt aldersgruppe.

Københavns Kommune kan for eksempel vælge at forhøje tilskuddet for de 0-2-årige, mens tilskuddet til de 3-6-årige forbliver på det nuværende niveau.

Hvis Københavns Kommune overvejer at forhøje tilskuddet til privat pasning,

anbefaler konsulenterne, at kommunen undersøger nærmere, hvorledes et forhøjet tilskud kan tænkes at påvirke incitamentet hos forskellige grupper af forældre i Københavns Kommune.

Det bemærkes, at det af punkt 5.5.1, fremgår, at der ikke i sammenligningskommunerne har kunnet påvises en sammenhæng mellem tilskudsstørrelser og antal børn, der passes i private pasningsordninger. Flere faktorer kan spille ind her, hvorfor konsulenterne anbefaler en nærmere undersøgelse i Københavns Kommune. Resultatet af en sådan undersøgelse skal naturligvis sammenholdes med den merudgift, et forhøjet tilskud til privat pasning vil påføre kommunen.

I overensstemmelse med kravet i lovgivningen kan Københavns Kommune tilbyde forældre fuld administration af deres arbejdsgiverforpligtelser, når forældrene har ansat en privat børnepasser. Netop disse forpligtelser kan formentlig afholde nogle forældre fra at ansætte en privat børnepasser, hvis forældrene selv skal stå for administrationen. Kommunens pligt til at tilbyde forældrene administration kan opfyldes, ved at kommunen selv forestår administrationen, eller ved at kommunen lader et privat firma varetage administrationen.

9.1.5 Tilskud til forældre til pasning af egne børn - §§ 86-91

Tilskudsordningen for forældre til pasning af egne børn er valgfri for kommunerne, hvis pasningsgarantien overholdes.

Københavns Kommune har valgt at udnytte muligheden for - i en forsøgsperiode på to år (marts 2009 til marts 2011) - at give det maksimale tilskud til pasning af egne børn. Dog begrænset således, at der kun ydes tilskud til pasning af egne børn i alderen 0-2 år.

Konsulenterne anbefaler, at kommunen i videst muligt omfang informerer om den nye ordning, når forældre opskriver deres barn til en plads i dagtilbud.

Københavns Kommunen kan overveje at åbne op for, at forældrene kan dele den sammenhængende tilskudsperiode til et barn, for at give forældrene større fleksibilitet i ordningen. I givet fald bør en sådan ordning dog først forelægges Indenrigs- og Socialministeriet til skriftlig udtalelse.

9.1.6 ”Virksomhedsinstitutioner” og lignende

”Virksomhedsinstitution” er ikke en institutionstype, der er defineret i dagtilbudslovgivningen.

I almindelighed tænkes på en institution eller pasningsordning, der drives af en privat leverandør, og som er oprettet i tilknytning til en virksomhed, hvor

medarbejderne i virksomheden har fortrinsret til alle eller en bestemt andel af pladserne i institutionen eller pasningsordningen.

En ”virksomhedsinstitution” behøver ikke at blive oprettet som privatinstitution. En ”virksomhedsinstitution” eller anden pasningsordning kan, også i dag, oprettes i enhver form for privat dagtilbud eller privat pasningsordning.

På den baggrund anbefaler konsulenterne, at Københavns Kommune kontakter virksomheder i kommunen med henblik på at afsøge mulighederne for, at en virksomhed vil medvirke til at oprette en ”virksomhedsinstitution”, for eksempel i form af en selvejende institution med driftsoverenskomst eller en privat pasningsordning.

En selvejende daginstitution vil fungere på samme økonomiske vilkår som en kommunal institution.⁶⁹ Institutionen vil som dagtilbud skulle leve op til samme krav som en kommunal institution.⁷⁰

En ”virksomhedsinstitutionen” kan i stedet oprettes som en privat institutionslignende pasningsordning. En sådan ordning har dog ikke samme økonomiske sikkerhed for den private leverandør som den selvejende daginstitution med driftsoverenskomst.

For de nærmere detaljer i konsulenternes anbefalinger henvises til [punkt 3.6.3](#) ovenfor.

9.1.7 Eventuelle andre ordninger eller tilskudsmuligheder

Konsulenterne kan ikke inden for lovgivningens rammer pege andre ordninger eller muligheder end de, der er beskrevet ovenfor [punkt 9.1.1-9.1.6](#).

9.2 Benchmark

I punkt 5 og 6 er gennemført benchmark på privat børnepasning. Konsulenterne har sammenholdt omfanget af ordninger og børn i ordningerne med børnetallet i sammenligningskommunerne.

9.2.1 Antal børn i privat børnepasning

På 0-2 års området bliver 4,86 % af børnene i Københavns Kommune passet i privat børnepasning. Det er samme niveau som i Esbjerg Kommune, og lidt højere end i Frederiksberg Kommune.

⁶⁹ Se ovenfor i slutningen af punkt 3.6.3.1 om driftsformen selvejende daginstitution med driftsoverenskomst med kommunen, herunder at den selvejende daginstitution i økonomisk henseende sidestilles med en kommunal institution, fx i forhold til lånebekendtgørelsen.

⁷⁰ Se ovenfor punkt 2.1, generelt om dagtilbud (private og kommunale) med kommunale tilskud.

Fordelingen på, hvilke private ordninger børnene passes i, er meget forskellig, når man ser på sammenligningskommunerne. I Københavns Kommune står alternativt privat dagpleje for 57 % af det samlede antal børn i privat børnepasning. Omfanget af privat pasning efter dagtilbudslovens § 83 er med 1,46 % blandt de laveste i sammenligningskommunerne.

I Frederiksberg Kommune passes 1,06 % af forældre, der får tilskud til pasning af eget barn. Med indførelsen af den tilsvarende ordning i Københavns Kommune vil andelen af børn i privat pasning stige, så det forholdsmæssigt må forventes, at der vil være flere børn i private tilbud i Københavns Kommune end i Esbjerg Kommune.

På 3-5 års området bliver 1,34 % af børnene i Københavns Kommune passet i privat børnepasning. Det er omkring samme niveau som i Århus og Aalborg kommuner. Det er markant, at 0,54 % af børnene i denne aldersgruppe passes i storordninger i Københavns Kommune. Ingen af de andre kommuner får børn i alderen 3-5 år passet i storordninger.

Omfanget af pasning i privatinstitutioner er i Københavns Kommune med 0,69 % det laveste i sammenligningskommunerne. Det kan ikke udelukkes, at ”manglen” på privatinstitutioner i Københavns Kommune blandt andet kan hænge sammen med, at selvejende daginstitutioner ikke har følt sig presset til at overgå til drift som privatinstitutioner i forbindelse med strukturændringer, sådan som tilfældet har været i flere andre kommuner.

9.2.2 Godkendelseskriterier

For oprettelse af privatinstitutioner er Københavns Kommune blandt de kommuner, der opstiller færrest krav ud over, hvad der følger af dagtilbudsloven. Kommunen stiller sædvanlige krav til sikkerhedsstillelse for drift og depositum ved ansøgning om godkendelse som privatinstitution.

9.2.3 Tilskudsstørrelser

Konsulenterne har set på, om der kan aflæses en sammenhæng mellem størrelsen af tilskud efter de forskellige bestemmelser i dagtilbudsloven og antallet af børn i private børnepasningsordninger. Der ses ikke at være en sådan sammenhæng, uanset hvilken af tilskudsbestemmelserne man ser på. Der antages således at være en kompleksitet i forståelsen af, hvad der fører til etablering og drift af privat børnepasning, der rækker ud over størrelsen af de økonomiske tilskud.

9.3 Kommunikation

I punkt 7 og 8, er gennemført en undersøgelse af, i hvilket omfang væsentlige informationer er tilgængelige på hjemmesiderne for sammenligningskommunerne.

Det er konsulenternes vurdering, at Københavns Kommune samlet set har den bredeste og mest dækkende information via hjemmesiden. Det gælder både den konkrete information om de enkelte ordninger efter dagtilbudsloven og pjecer, der mere sammenfattende informerer og vejleder. Det er muligt at finde størrelsen på de kommunale tilskud.

I Københavns Kommune er der en betydelig mængde information rettet til forældre, der overvejer privat børnepasning (eksempler, vejledninger, standardkontrakt m.m.).

Ønsker man som borger at vide mere eller at få konkret bistand, er det også muligt at finde telefonnumre og mailadresser på kontaktpersoner i kommunen.

Der er langt mindre information rettet til private leverandører, der ønsker at etablere sig på området for privat børnepasning i Københavns Kommune. Det forhold gør sig gældende i alle sammenligningskommunerne.

Københavns Kommune har dog som den eneste kommune udfærdiget en pjecce, der er rettet direkte til personer, der ønsker at blive private børnepassere, om end det ikke er helt entydigt, hvad der helt konkret kræves for at blive godkendt som privat børnepasser.

10. Anbefalinger til Københavns Kommune

Dette punkt 10 indeholder i oversigtsform et sammendrag af de væsentligste anbefalinger, konsulenternes undersøgelser har givet anledning til.

10.1 Anbefalinger vedrørende de retlige rammer

Konsulenterne anbefaler:

10.1.1 Privat dagpleje - § 21, stk. 3

- At Københavns Kommune afsøger mulighederne for at indgå aftaler med private leverandører om privat dagpleje, der modsvarer den kommunale dagpleje.

10.1.2 Privatinstitutioner - § 19, stk. 4

- Ingen væsentlige anbefalinger.

10.1.3 Private pasningsordninger uden offentlig støtte - §§ 78-79

- At Københavns Kommune informerer yderligere om forældres muligheder for at bruge en bedsteforælder, en nabo, en god ven, en ”ung pige” i huset fra Danmark eller udlandet eller lignende som privat børnepasser.
- At Københavns Kommune forholder sig mere åbent til, hvor mange børn (mellem ét og fem børn) kommunen vil godkende en privat børnepasser til at passe.
- At Københavns Kommune forholder sig mere åbent til, om en privat børnepasser skal være fyldt 18 år eller blot 15 år.

10.1.4 Tilskud til forældre til privat pasning - §§ 80-85

- At Københavns Kommune - hvis der er politisk interesse for at forhøje tilskuddet til forældre til privat pasning - undersøger nærmere, hvorledes et forhøjet tilskud kan tænkes at påvirke incitamentet hos forskellige grupper af forældre i Københavns Kommune.

- At Københavns Kommune i overensstemmelse med lovgivningens krav tilbyder forældre fuld administration af forældrenes arbejdsgiverforpligtelser, når forældrene har ansat en privat børnepasser.

10.1.5 Tilskud til pasning af egne børn - §§ 86-91

- Ingen væsentlige anbefalinger.

10.1.6 ”Virksomhedsinstitutioner” og lignende

- At Københavns Kommune kontakter virksomheder i kommunen med henblik på at afsøge mulighederne for, at en virksomhed vil medvirke til at oprette en ”virksomhedsinstitution”, for eksempel i form af en selvejende institution med driftsoverenskomst⁷¹ eller en privat pasningsordning.

10.1.7 Eventuelle andre ordninger eller tilskudsmuligheder

- Ingen anbefalinger, da der ikke er retlige muligheder ud over de ovenfor beskrevne.

10.2 Anbefalinger ud fra benchmark

Det gennemførte benchmark i punkt 5 og 6 giver grundlag for at fremkomme med nogle anbefalinger, der blandt andet er inspireret af, hvad andre kommuner foretager sig på området.

Konsulenterne anbefaler:

10.2.1 Privat dagpleje - § 21, stk. 3

- At Københavns Kommune undersøger mulighederne for at indgå aftaler med private leverandører om privat dagpleje.

10.2.2 Privatinstitutioner - § 19, stk. 4

- At Københavns Kommune letter sagsgangen for private leverandører. Sagsgangen kan for eksempel lattes for ansøgere ved, at der på hjemmesiden er information om, hvilke forhold der skal godkendes, og hvor man konkret skal stille sine ansøgninger hen. Dette eventuelt kombineret med, at man ved at henvende sig til ét enkelt sted kan få oplysning og vejledning herom. (Hermed er der ikke taget stilling til, hvorledes kommunen indadtil skal organisere opgaverne.)

⁷¹ Se ovenfor note 68.

10.2.3 Private pasningsordninger uden offentlig støtte - §§ 78-79

- Ingen anbefalinger, da der ikke er foretaget særskilt benchmark vedrørende private pasningsordninger uden offentlig støtte, se i stedet lige nedenfor.

10.2.4 Tilskud til forældre til privat pasning - §§ 80-85

- At Københavns Kommune afsøger mulighederne for, hvorledes kommunen kan opfylde sin pligt til at tilbyde forældre, der ansætter en privat børnepasser, fuld administration af arbejdsgiverforpligtelserne, sml. punkt 10.1.4 ovenfor. Kommunen kan eventuelt inddrage erfaringerne i sammenligningskommunerne, jf. ovenfor punkt 7.2.3.6.
- At Københavns Kommune genoptager det tidligere tilbud til private børnepassere om introduktionsmøder med et pædagogisk og administrativt sigte, jf. ovenfor punkt 5.4.3.
- At Københavns Kommune overvejer muligheden for, at man efter en konkret vurdering godkender private børnepassere i private dagplejelignende pasningsordninger til flere end fire børn, således at de fast kan passe fem børn, eller således at de efter omstændighederne kan fungere som gæstedagplejere for ét til to børn, sml. ovenfor punkt 10.1.4. Kommunen kan eventuelt inddrage erfaringerne i sammenligningskommunerne, jf. ovenfor punkt 5.4.1 om overvejelserne i Aalborg Kommune.
- At Københavns Kommune opretholder sin lempeligere praksis vedrørende godkendelse af bolig til private pasningsordninger i forhold til de strengere krav, der stilles ved godkendelse af en bolig til kommunal dagpleje.

10.2.5 Tilskud til pasning af egne børn - §§ 86-91

- Ingen anbefalinger.

10.2.6 ”Virksomhedsinstitutioner” og lignende

- Ingen anbefalinger, da rapportens benchmark-del ikke omfatter ”virksomhedsinstitutioner” og lignende.

10.2.7 Eventuelle andre ordninger eller tilskudsmuligheder

- Ingen anbefalinger, da der ikke er retlige muligheder ud over de ovenfor beskrevne, og da der i praksis heller ikke ses andre ordninger eller tilskud.

10.3 Anbefalinger om kommunikation

Konsulenterne anbefaler:

Tilskud til forældre til privat pasning §§ 80-85

- At Københavns Kommune til sin hjemmeside uarbejder en standard-ansættelseskontrakt, som forældre kan anvende, når de ønsker at ansætte en privat børnepasser. Vedrørende indholdet af kontrakten, se ovenfor punkt 3.4.5.3 og punkt 3.4.6.2.
- At Københavns Kommune til sin hjemmeside udarbejder en standard-kontrakt, som forældre, der ønsker at købe en plads i en privat pasningsordning, kan anvende.
- At Københavns Kommune på hjemmesiden informerer så detaljeret som muligt om, hvad der kræves for at blive godkendt som privat børnepasser, herunder også med henvisning til de tilsynsskemaer, der anvendes af det pædagogiske tilsyn i forbindelse med tilsynsbesøg.